Ail Gynllun Datblygu
Lleol Newydd Bwrdeistref
Sirol Caerffili 2020-2035

EB4 Opsiynau Twf Poblogaeth a Thai

Diweddarwyd Tachwedd 2024

CAERPHILLY COUNTY BOROUGH COUNCIL
CYNGOR BWRDEISTREF SIROL CAERFFILI

This document is available in English,
and in other languages and formats on request.

Mae'r ddogfen hon ar gael yn Saesneg, ac
mewn ieithoedd a fformatau eraill ar gais.

Cynnwys

1. Rhagymadrodd 1

2. Cyd-destun Polisi 2

Cymru'r Dyfodol: Y Cynllun Cenedlaethol 2040 2

Polisi Cynllunio Cymru 2

Llawlyfr Cynlluniau Datblygu 3

Llawlyfr Rhagolygon Demograffig Integredig ar gyfer Cynllunio Lleol yng Nghymru 5

Ymgynghoriad Llywodraeth Cymru ar ddeddfwriaeth a pholisi cynllunio ar gyfer ail gartrefi a gosodiadau gwyliau tymor byr 5

Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd 6

Y Gaerffili a Garem - Cynllun Llesiant 2018-2023 6

Cynllun Llesiant Gwent 7

Strategaeth Tai Lleol Bwrdeistref Sirol Caerffili: Agenda ar gyfer Newid 8

Asesiad Marchnad Tai Leol 8

Strategaeth Adfywio - Sylfaen ar gyfer Llwyddiant 10

3. Proffil Demograffig 12

Strwythur Poblogaeth 12

Twf Poblogaeth 13

4. Cefndir 16

Cynllun Datblygu Lleol Mabwysiedig Bwrdeistref Sirol Caerffili Hyd at 2021 16

Amcanestyniadau Poblogaeth ac Aelwydydd ers y CDLl mabwysiedig 17

Amcanestyniadau Poblogaeth Awdurdodau Lleol Llywodraeth Cymru 17

Amcanestyniadau Aelwydydd Awdurdodau Lleol Llywodraeth Cymru 19

Cyfrifiad 2011 ac Amcangyfrifon Canol Blwyddyn 20

Cyfrifiad 2021 22

5. Amcanestyniadau Poblogaeth ac Aelwydydd Seiliedig ar 2018 23

Poblogaeth 23

Aelwydydd 24

6. Dadansoddiad o Gydrannau Newid Poblogaeth a Chartrefi 27

Genedigaethau 28

Marwolaethau 29

Mudo 30

Aelwydydd 34

Aelwydydd cudd 35

Cyfraddau Cwblhau Tai yn y Gorffennol 37

7. Methodoleg ar gyfer Pennu Twf Poblogaeth, Aelwydydd, Anheddau a Chyflogaeth ... 40

Grŵp poblogaeth ... 40
Trosi Aelwydydd yn Anheddau ... 41
Senarios Sylfaenol ... 42
Crynodeb o Allbynnau Senarios Sylfaenol ... 43
Newidiadau i Gyfraddau Aelodaeth ... 46

8. Ymgysylltu â Rhanddeiliaid ... 81

9. Cysoni Twf Poblogaeth â Chyflogaeth ... 86
Cyfraddau Gweithgarwch Economaidd ... 86
Cymhareb Cymudo ... 87
Y Gyfradd Ddiweithdra ... 87
Adolygiad Tir Cyflogaeth ... 89

10. Cymhariaeth â Chyflenwad Tir ... 93

11. Casgliadau ... 95

Atodiad 1 - Asesiad yn erbyn gofynion Polisi Cynllunio Cymru ... 100

Ffigurau

Ffigur 1: Cymhariaeth Strwythur Oedran (%) – Caerffili a Chymru ... 12
Ffigur 2: Strwythur Oedran Caerffili 2018 ... 13
Ffigur 3: Newid yn y boblogaeth yng Nghaerffili 2001-2020 ... 13
Ffigur 4: Newid Blynyddol yn y Boblogaeth yng Nghaerffili 2011-2020, ... 14
Ffigur 5: Canran y Newid yn y Boblogaeth – ALlau De-ddwyrain Cymru ... 15
Ffigur 6: Amcanestyniadau Poblogaeth Awdurdodau Lleol LlC ... 17
Ffigur 7: Prif Amcanestyniadau Awdurdodau Lleol LlC ... 19
Ffigur 8: Amcanestyniadau Aelwydydd ALl LlC Maint Cyfartalog Aelwydydd ... 20
Ffigur 9: Cydrannau Newid yn y Boblogaeth yng Nghaerffili 2001 i 20120 ... 27
Ffigur 10: Genedigaethau a Marwolaethau yn y Gorffennol ac Amcanestyniadau 1991 i 2035 .. 28
Ffigur 11: Cymhariaeth o strwythur poblogaeth 2001 a 2018 ... 29
Ffigur 12: Mewnlif net cyfartalog dros y 5 mlynedd diwethaf ... 31
Ffigur 13: All-lifu net cyfartalog dros y 5 mlynedd diwethaf ... 31
Ffigur 14: Mudo mewnol net cyfartalog yn ôl grŵp oedran rhwng 2012 a 2020 ... 32
Ffigur 15: Cofrestriadau Yswiriant Gwladol – ymfudwyr rhyngwladol sy'n byw yng Nghaerffili – o'r flwyddyn yn diweddu Rhagfyr 2016 i'r flwyddyn yn diweddu Rhagfyr 2020 ... 34
Ffigur 16: Newid ym maint cyfartalog aelwydydd rhwng 1991 a 2019 ... 35
Ffigur 17: Tai a Gwblhawyd ers 1991 ... 38
Ffigur 18: Anheddau newydd a gwblhawyd yn ôl deiliadaeth ... 39
Ffigur 19: Poblogaethau ar gyfer pob senario a brofwyd ... 45
Ffigur 20: Aelwydydd ar gyfer pob senario a brofwyd ... 46
Ffigur 21: Cydrannau newid – Prif Ragamcan ... 51
Ffigur 22: Cymhariaeth o boblogaeth Caerffili yn 2020 â 2035 (Amcanestyniad Mudo Cyfartalog 10 Mlynedd) ... 53
Ffigur 23: Cydrannau newid – Poblogaeth Uchel seiliedig ar 2018 LlC ... 55
Ffigur 24: Cymhariaeth o boblogaeth Caerffili yn 2020 â 2035 (Amcanestyniad Poblogaeth uchel seiliedig ar 2018 LlC) ... 56
Ffigur 25: Cydrannau newid – Poblogaeth Isel seiliedig ar 2018 LlC ... 58
Ffigur 26: Cymhariaeth o ragolwg poblogaeth Caerffili ar gyfer 2020 â 2035 (Amcanestyniad Poblogaeth Isel seiliedig ar 2018 LlC) ... 59
Ffigur 27: Cydrannau newid – Dim Mudo Net ... 60

Ffigur 28: Cymhariaeth o boblogaeth Caerffili yn 2020 â 2035 (Dim Mudo Net) 61
Ffigur 29: Cydrannau newid – Mudo Hirdymor (19 Mlynedd) 63
Ffigur 30: Cymhariaeth o boblogaeth Caerffili yn 2020 â 2035 (Mudo Cyfartalog Hirdymor - 19 oed) 64
Ffigur 31: Cydrannau newid – Mudo Hirdymor (10 Mlynedd) 65
Ffigur 32: Cymhariaeth o boblogaeth Caerffili yn 2020 â 2035 (Mudo Cyfartaledd Hirdymor (10 Mlynedd) 66
Ffigur 33: Cydrannau newid – Mudo Cyfartalog De-ddwyrain Cymru 68
Ffigur 34: Cymhariaeth o boblogaeth Caerffili yn 2020 â 2035 Cyfartaledd Mudo i Dde-ddwyrain Cymru 69
Ffigur 35: Cydrannau newid – Parhad o’r CDLl mabwysiedig 71
Ffigur 36: Cymhariaeth o boblogaeth Caerffili yn 2020 â 2035 (Parhad o’r CDLl Mabwysiedig) 72
Ffigur 37: Cydrannau newid – Cyfraddau Adeiladu Tai Hirdymor 74
Ffigur 38: Cymhariaeth o boblogaeth Caerffili yn 2020 â 2035 (cyfraddau adeiladu tai cyfartalog hirdymor 75
Ffigur 39: Cydrannau newid –Twf Poblogaeth Oed Gweithio PRC 77
Ffigur 40: Cymhariaeth o boblogaeth Caerffili yn 2020 â 2035 (Twf Poblogaeth Oed Gweithio PRC) 78
Ffigur 41: Dewisiadau Rhanddeiliaid ar gyfer Senarios Twf 82
Ffigur 42: Cyfraddau Gweithgarwch Economaidd 2020 o’i gymharu â 2035 86
Ffigur 43: Y gyfradd ddiweithdra a ragwelir 87
Ffigur 44: Anheddau’r flwyddyn ar gyfer pob senario 97
Ffigur 45: Swyddi y flwyddyn yn ôl senario 98

Tablau

Tabl 1: Senarios Amgen (Tabl 15 y Llawlyfr Cynlluniau Datblygu, 2020, t112) 4
Tabl 2: Angen rhentu cymdeithasol yn ôl ardal marchnad a chyfrif gwelyau 9
Tabl 3: Angen Perchentyaeth Cost Isel yn ôl ardal farchnad a chyfrif gwelyau 10
Tabl 4: Angen rhent canolradd yn ôl ardal marchnad a chyfrif gwelyau 10
Tabl 5: Opsiynau twf a ystyriwyd yn y CDLl Mabwysiedig (2006-2021) 17
Tabl 6: Cydrannau Newidiadau Diwygiedig rhwng 2001 a 2011 Amcangyfrif Canol Blwyddyn 21
Tabl 7: Amcanestyniad o newid poblogaeth 2020-2035 23
Tabl 8: Canran y newid yn ôl math o aelwyd 26
Tabl 9: Mudo net 2001/2 i 2019/20 33
Tabl 10: Statws teuluol cudd 36
Tabl 11: Anheddau, gofodau aelwydydd a math o lety 41
Tabl 12: Senarios wedi’u profi 43
Tabl 13: Crynodeb o Ganlyniadau Senario Sylfaenol - 2020-2035 44
Tabl 14: Newid yng nghyfraddau aelodaeth Aelwydydd 2001-2035 (Dynion a Menywod) 49
Tabl 15: Addasiadau cyfradd aelodaeth (Senarios AG) 50
Tabl 16: Addasiadau cyfradd aelodaeth (Senarios H, I a J) 50
Tabl 17: Mudo Cyfartalog De-ddwyrain Cymru (10 mlynedd) 67
Tabl 18: Gofynion swyddi yn gysylltiedig â senarios twf 88
Tabl 19: Senarios twf poblogaeth a brofwyd gan ATC 90
Tabl 20: Dyraniadau tai sydd eu hangen ym mhob senario 94
Tabl 21: Senarios Twf gan gynnwys addasiadau i Gyfraddau Aelodaeth Aelwydydd a Datganiadau 96

1. Rhagymadrodd

1.1 Un o brif swyddogaethau Cynllun Datblygu Lleol (CDLl) yw sicrhau bod digon o dir ar gael yn y Fwrdeistref Sirol i ddarparu ar gyfer yr holl wasanaethau y bydd eu hangen ar drigolion heddiw ac yn y dyfodol. Mae'r gofynion hyn yn dibynnu ar nifer y bobl, felly mae lefel y boblogaeth yn y dyfodol y mae'n rhaid darparu ar ei chyfer yn elfen allweddol o'r cynllun.

1.2 Y gofyniad mwyaf sylfaenol a phwysig gan drigolion yw cartref, a thir ar gyfer tai yw un o'r defnyddiau tir mwyaf arwyddocaol y mae'n rhaid ei ddyrannu yn y CDLl. Felly mae materion poblogaeth a thai yn sylfaenol i'r Cynllun.

1.3 Mae'r Papur Sail Tystiolaeth hwn ar 'Opsiynau Twf Poblogaeth a Thai' yn un o nifer o ddogfennau cefndir a baratowyd fel rhan o'r sail tystiolaeth i gefnogi'r Ail Gynllun Datblygu Lleol Newydd hyd at 2035. Bydd yn ystyried y cyd-destun polisi presennol o ran pennu twf poblogaeth ac aelwydydd, yn ogystal ag asesu tueddiadau demograffig cyfredol a hanesyddol. Bydd y Papur yn nodi nifer o senarios twf ac yn asesu beth fydd pob un yn ei olygu o ran strwythur y boblogaeth yn y dyfodol a goblygiadau ar gyfer y gweithlu a gofynion tai.

2. Cyd-destun Polisi

Cymru'r Dyfodol: Y Cynllun Cenedlaethol 2040

2.1 'Cymru'r Dyfodol' yw Fframwaith Datblygu Cenedlaethol Cymru, sy'n nodi'r cyfeiriad ar gyfer datblygu yng Nghymru hyd at 2040. Mae darparu tai ledled Cymru i ddiwallu anghenion yn flaenoriaeth allweddol i Lywodraeth Cymru ac mae Cymru'r Dyfodol yn nodi bod yn rhaid i'r system gynllunio hwyluso darparu tai marchnad ychwanegol a thai fforddiadwy.

2.2 Fel rhan o Cymru'r Dyfodol, mae ystod o amcangyfrifon o anghenion tai ychwanegol dros y cyfnod o 20 mlynedd hyd at 2038/39 wedi'u cyhoeddi ar lefel genedlaethol, a hefyd ar gyfer pedwar rhanbarth Cymru, sy'n cynnwys De-ddwyrain Cymru.

Mae Polisi 7 Cymru'r Dyfodol yn datgan yn glir nad yw'r amcangyfrifon cenedlaethol a rhanbarthol o angen "*yn adlewyrchu polisïau na digwyddiadau yn y dyfodol ac nid ydynt yn nodi Gofyniad Tai i Gymru na'r rhanbarthau. Fodd bynnag, mae'r amcangyfrifon yn rhan o'r dystiolaeth a'r cyd-destun y gellir seilio polisi a gofynion tai arnynt. Dylai'r amcangyfrifon o'r angen am dai marchnad a thai fforddiadwy lywio'r gofynion tai a nodir mewn Cynlluniau Datblygu Strategol a Lleol a disgwylir i'r gofynion tai fod yn wahanol i'r amcangyfrifon o'r angen am dai."*

Mae Cymru'r Dyfodol yn darparu polisïau ardal-benodol ar gyfer pob un o'r pedwar rhanbarth. Mae'r diagram gofodol rhanbarthol ar gyfer De-ddwyrain Cymru yn amlygu bod Caerdydd, Casnewydd a'r Cymoedd, gan gynnwys Bwrdeistref Sirol Caerffili, yn rhan o ardal dwf genedlaethol ac mae Polisi 33 ar yr ardal dwf genedlaethol hon yn nodi y "**dylai Cynlluniau Datblygu Strategol a Lleol gydnabod yr Ardal Dwf Genedlaethol fel y ffocws ar gyfer cynnydd tai a thwf economaidd strategol."**

2.3 O dan amcangyfrifon canolog Llywodraeth Cymru (seiliedig ar 2019) mae angen 66,400 o gartrefi ychwanegol yn rhanbarth De-ddwyrain Cymru hyd at 2039 a thros y pum mlynedd cychwynnol (2019/20 i 2023/24) dylai 48% o'r cartrefi ychwanegol sydd eu hangen fod yn gartrefi fforddiadwy. Mae'r amcangyfrifon hyn yn darparu rhan o'r dystiolaeth a'r cyd-destun y gellir seilio Gofynion Tai ar gyfer Cynlluniau Datblygu Strategol arnynt a dylid eu hystyried ar raddfa ranbarthol.

Polisi Cynllunio Cymru

Mae Polisi Cynllunio Cymru (PCC) Argraffiad 11 yn nodi ym mharagraff 4.2.6 y bydd *"yr Amcanestyniadau Aelwydydd lefel awdurdod lleol diweddaraf i Gymru gan Lywodraeth Cymru, ochr yn ochr â'r Asesiad Marchnad Tai Lleol (AMTLl) diweddaraf, a'r cynllun Llesiant ar gyfer ardal y cynllun, yn rhan sylfaenol o'r sail tystiolaeth ar gyfer y cynlluniau datblygu. Dylid ystyried y rhain ynghyd â thystiolaeth allweddol arall mewn perthynas â materion fel beth mae'r cynllun yn ceisio ei gyflawni, cysylltiadau rhwng tai a swyddi, yr angen am dai fforddiadwy, ystyriaethau'r Gymraeg, ac ymarferoldeb y cynllun er mwyn nodi strategaeth briodol ar gyfer darparu tai yn ardal y cynllun. Rhaid rhoi ystyriaeth briodol hefyd i'r ffactorau cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol ehangach mewn cynllun datblygu er mwyn sicrhau y caiff lleoedd cynaliadwy a chymunedau cydlynus eu creu."*

2.4 Mae hefyd yn nodi ym mharagraff 4.2.7 bod "*amcanestyniadau aelwydydd yn amcangyfrif nifer yr aelwydydd yn y dyfodol ac maent yn seiliedig ar amcanestyniadau poblogaeth a tybiaethau yn ymwneud ag aelodau a nodweddion aelwydydd. Bydd elfennau penodol o'r amcanestyniadau, fel genedigaethau a marwolaethau, yn aros yn gymharol gyson gydol cyfnod y cynllun. Fodd bynnag, mae elfennau eraill, fel cyfraddau natur yr aelwyd a mudo, yn gallu dylanwadu ar ganlyniadau yn sylweddol. Mae angen i awdurdodau cynllunio asesu*

a yw elfennau gwahanol yr amcanestyniadau yn briodol i'w hardal, ac os nad ydynt, dylent wneud gwaith modelu, ar sail tystiolaeth gadarn, i nodi dewisiadau amgen."

Llawlyfr Cynlluniau Datblygu

2.5 Mae'r Llawlyfr Cynlluniau Datblygu Argraffiad 3, a gyhoeddwyd ym mis Mawrth 2020, yn rhoi canllawiau manwl ar sut i ddatblygu sail tystiolaeth i gyfiawnhau lefel a dosbarthiad twf economaidd a thai. Mae'r Llawlyfr Cynlluniau Datblygu yn cydnabod nad oes cydberthynas uniongyrchol bob amser rhwng swyddi a chartrefi, ond mae hyn yn bethau; *"y mae angen eu hystyried gyda'i gilydd wrth asesu lefelau twf a datblygu strategaeth gynaliadwy; y nod yw sicrhau cydbwysedd rhwng cartrefi a swyddi a thrwy hynny leihau'r angen i gymudo."* (paragraff 5.25).

2.6 Dylid hefyd ystyried cysylltiadau â'r cyd-destun rhanbarthol ac isranbarthol, gan ystyried y cysylltiadau swyddogaethol a'r synergeddau daearyddol rhwng lleoedd er mwyn cyflawni canlyniadau cynllunio gwell.

Mae'r Llawlyfr Cynlluniau Datblygu yn nodi y bydd angen tystiolaeth i ddangos sefyllfa bresennol/llinell sylfaen y cynllun a bod *"rhagolygon sy'n seiliedig ar dueddiadau yn meintioli amrywiaeth o ganlyniadau, yn seiliedig ar gyfres o dybiaethau, gan allosod lefel yr angen i gwmpasu cyfnod y cynllun cyfan. Dylai'r rhagolygon a ddefnyddir ymwneud yn uniongyrchol â'r amrywiaeth o faterion a dulliau defnydd tir y mae'r cynllun yn ceisio mynd i'r afael â nhw, er enghraifft, newidiadau yn y boblogaeth a'r angen am gartrefi ychwanegol i ddarparu ar gyfer y newid hwn. Dylid defnyddio'r holl ffynonellau tystiolaeth, gan gynnwys Amcanestyniadau Aelwydydd diweddaraf Llywodraeth Cymru, wrth baratoi cynllun."* (paragraff 5.28).

2.7 Unwaith y bydd cyfanswm yr angen wedi'i benderfynu, dylid wedyn ystyried ffactorau cyflenwad a allai gynnwys y gallu i gyflawni lefel y twf o fewn amserlen y CDLl. Mae'r gofyniad tai yn benderfyniad polisi a ddylai gydbwyso ffactorau angen a chyflenwad, yn ogystal â chysylltu'n glir â gweledigaeth ac amcanion allweddol yr Ail Gynllun Datblygu Lleol Newydd a sicrhau cydbwysedd priodol rhwng tai a swyddi.

Mae'r Llawlyfr Cynlluniau Datblygu yn rhoi arweiniad ar y senarios demograffig y dylid eu hystyried wrth benderfynu ar opsiynau twf. Cydnabyddir ym Mharagraff 5.33 bod "*amcanestyniadau sy'n seiliedig ar dueddiadau'n cyfrannu at y gwaith o baratoi cynlluniau drwy allosod tueddiadau presennol dros gyfnod y cynllun, yn seiliedig ar gyfres o dybiaethau. Maent yn rhoi cyd-destun i baratoi cynllun. Nid ydynt yn ddatganiad diffiniol o'r hyn a fydd yn digwydd yn union, ond maent yn dangos yr hyn a allai ddigwydd, yn dibynnu ar y dybiaeth a ddefnyddir. Yr allwedd i unrhyw ragamcanion fydd y tybiaethau eu hunain."*

2.8 Mae Amcanestyniadau Poblogaeth ac Aelwydydd diweddaraf Llywodraeth Cymru wedi'u nodi fel rhan sylfaenol o sail tystiolaeth y CDLl, ac mae'r Llawlyfr Cynlluniau Datblygu yn nodi y dylid ystyried yr amcanestyniadau hyn, a'r niferoedd tai canlyniadol, fel rhan o'r dystiolaeth a ddylai gynnwys dadansoddiad cryno o bob un amcanestyniad amrywiadol, a goblygiadau hyn i boblogaeth, aelwydydd, a thwf swyddi mewn ardal. Yr amcanestyniadau y mae'r Llawlyfr Cynlluniau Datblygu yn eu nodi y dylid eu hystyried yw:

- Prif Amcanestyniad
- Amrywiad uwch
- Amrywiad is
- Mudo deng mlynedd
- Dim mudo

2.9 Mae'r Llawlyfr Cynlluniau Datblygu hefyd yn argymell y dylid profi senarios amgen sy'n ystyried effaith gwahanol dybiaethau. Nodir nifer o senarios amgen enghreifftiol:

Arweinir gan ddemograffig	Newidiadau ym maint y cartref
Arweinir gan ddemograffig	Newidiadau mewn cyfraddau ffurfio aelwydydd
Arweinir gan ddemograffig	Newidiadau mewn cyfraddau mudo (mewnol a rhyngwladol) proffil oedran ymfudwyr (oedran ymddeol, economaidd weithgar)
Arweinir gan Dai Fforddiadwy	Lefel y ddarpariaeth tai sy'n angenrheidiol i gyflawni cyfanswm yr angen am dai fforddiadwy a nodwyd dros gyfnod y cynllun
Arweinir gan Swyddi	Newidiadau i'r gweithlu / proffil economaidd weithgar
Arweinir gan Swyddi	Cynllunio ar gyfer canlyniadau twf economaidd amrywiol (h.y. cynnydd yn y gweithlu/oed gweithio, lefelau mudo)
Arweinir gan Anheddau	Cynllunio ar gyfer nifer penodol o gartrefi i gyflawni canlyniadau demograffig (h.y. angen tai / poblogaeth a lefelau mudo)
Arweinir gan Anheddau	Senarios cyfraddau adeiladu'r gorffennol (e.e., 5, 10, 15 ac 20 mlynedd) - goblygiadau ailadrodd tueddiadau'r gorffennol (wedi'i ystyried yn erbyn y cynllun a'r cyd-destun economaidd ar y pryd, gan ystyried y datblygwyr sy'n gweithredu yn yr ardal)
Arweinir gan Bolisi	Dewis polisi – ystyried effaith lefelau twf rhanbarthol, cynigion y Fargen Ddinesig, Ardaloedd Menter, lefelau twf, ffactorau cyfyngu a chymudo

Table 1: ***Senarios Amgen (Tabl 15 y Llawlyfr Cynlluniau Datblygu, 2020, t112)***

2.10 Mae'r Llawlyfr yn nodi *"Gall ACLlau ddewis cynllunio ar gyfer strategaeth benodol sy'n seiliedig ar swyddi, demograffig, anheddau, neu gallai dull hybrid fod yn briodol. Gall fod elfennau cyffredin rhwng senarios gwahanol o ran y cartrefi a'r swyddi a grëir, sy'n awgrymu y bydd mwy nag un senario, neu gyfuniad o sawl senario, yn cyflawni strategaeth y CDLl. Dylai'r sail dystiolaeth nodi'n glir pam y ffefrir lefel twf a dangos sut mae'n cyd-fynd â'r sail dystiolaeth a sut bydd yn cyflawni'r materion allweddol y mae'r cynllun yn ceisio mynd i'r afael â nhw, law yn llaw â lleihau'r angen i gymudo."*

2.11 Rhoddir cyngor ar y ffactor trosi ar gyfer trosi aelwydydd yn anheddau, gan fod lleoedd gwag yn y stoc tai i ganiatáu ar gyfer trosi. Dylai ACLlau ystyried y dystiolaeth leol benodol ar hyn.

2.12 Mae'r Llawlyfr Cynlluniau Datblygu hefyd yn darparu canllawiau ar ragolygon economaidd, a fydd yn cael eu hystyried fel rhan o Adolygiad Tir Cyflogaeth (ATC). Mae'n bwysig nad yw ACLlau yn ystyried rhagolygon cyflogaeth ar eu pen eu hunain ond dylent ystyried y berthynas rhwng amcanestyniadau economaidd a demograffig. Er nad oes perthynas fathemategol uniongyrchol rhwng swyddi a thwf tai, mae'n bwysig bod y rhagolygon ar gyfer swyddi a chartrefi yn cyd-fynd yn fras.

Llawlyfr Rhagolygon Demograffig Integredig ar gyfer Cynllunio Lleol yng Nghymru

2.13 Cyhoeddwyd Llawlyfr a baratowyd ar gyfer RTPI Cymru, gyda chymorth ariannol gan Lywodraeth Cymru, ym mis Ebrill 2017 gan Ludi Simpson o Brifysgol Manceinion. Nod y Llawlyfr yw rhoi cymorth ac arweiniad i awdurdodau lleol ar sut i wneud y gwaith modelu demograffig sydd ei angen i fodloni paragraff 4.2.7 Polisi Cynllunio Cymru, sy'n ei gwneud yn ofynnol i ACLlau asesu priodoldeb elfennau'r amcanestyniadau o fewn eu hardal a chynnal gwaith modelu i nodi opsiynau amgen.

2.14 Mae rhan gyntaf y Llawlyfr yn nodi theori rhagolygon demograffig a'r rhyngberthynas rhwng poblogaeth, cartrefi, a'r gweithlu. Mae ail ran y Llawlyfr yn ganllaw ymarferol ar sut y gellir defnyddio meddalwedd Popgroup i ddyblygu rhagolygon swyddogol a phrofi senarios eraill gyda thybiaethau amgen credadwy.

2.15 Mae'r Llawlyfr yn nodi nifer o senarios hanfodol y bydd angen i CDLl eu hystyried:

- Senarios sy'n diweddaru gyda data gwell y galw demograffig am dai a ddarperir gan y rhagolwg parhad.
  - Amcangyfrifon canol blwyddyn diweddar.
  - Gwell data ar gyfer y cysylltiadau galw - cyflenwad.
  - Data mudo wedi'i gywiro ar gyfer myfyrwyr.
  - Newidiadau mawr hysbys i'r boblogaeth mewn sefydliadau cymunedol.
- Senarios sy'n helpu i fesur ansicrwydd yr amcanestyniadau parhad trwy archwilio taflwybrau amgen o ffrwythlondeb, marwoldeb, a mudo: taflwybrau sy'n ddewisiadau amgen realistig yn seiliedig ar amrywiadau yn y gorffennol y tu allan i reolaeth cynllunwyr lleol.
  - Amrywiadau uchel ac isel o ffrwythlondeb a marwoldeb.
  - Mudo yn seiliedig ar ddata ar gyfer blynyddoedd heblaw'r 5 mlynedd diwethaf.
  - Cyfraddau ffurfio aelwydydd eraill.
  - Cyfraddau gweithgarwch economaidd amgen.
- Senarios sy'n archwilio cynlluniau ar gyfer lefelau adeiladu tai neu dwf swyddi yn annibynnol ar alw demograffig.
  - Twf swyddi a ddarperir o brofiad blaenorol neu ragolygon economaidd.
  - Twf tai yn seiliedig ar gyfraddau adeiladu yn y gorffennol.

Ymgynghoriad Llywodraeth Cymru ar ddeddfwriaeth a pholisi cynllunio ar gyfer ail gartrefi a gosodiadau gwyliau tymor byr

2.16 Ymgynghorodd Llywodraeth Cymru yn ddiweddar ar newidiadau arfaethedig i bolisi cynllunio ar gyfer ail gartrefi a gosodiadau polisi. Un elfen o'r ymgynghoriad oedd newid arfaethedig i Adran 4.2 Polisi Cynllunio Cymru (PCC) i ddatgan, "*Mae'n rhaid iddynt hefyd ystyried materion lleol, megis nifer yr ail gartrefi a llety gwyliau tymor byr, wrth ddatblygu'r gofyniad am dai'r farchnad agored a thai fforddiadwy mewn ardal benodol, ac ystyried a yw'r dystiolaeth yn awgrymu bod angen polisi lleol.*"

2.17 Daeth yr ymgynghoriad i ben ym mis Chwefror 2022 ac mae'r ymatebion yn cael eu hystyried ar hyn o bryd. Fodd bynnag, mae'n ddoeth i'r Cyngor fod yn ymwybodol o'r newid posibl hwn i PCC wrth ystyried y lefelau twf.

2.18 Fel rhan o ymateb y Cyngor i'r ymgynghoriad hwn, amlygwyd, ar 1 Rhagfyr 2021, yn seiliedig ar gofnodion Treth y Cyngor, mai dim ond 242 o ail gartrefi oedd ym Mwrdeistref Sirol Caerffili. Mae hyn yn cynrychioli dim ond 0.3% o holl anheddau Treth y Cyngor yn y Fwrdeistref Sirol. Y diffiniad o ail gartref at ddibenion Treth y Cyngor yw annedd nad yw'n

unig breswylfa neu brif breswylfa person ac sydd wedi'i ddodrefnu'n sylweddol. Bydd hyn yn cynnwys eiddo gwag wedi'u dodrefnu i'w gosod neu eu gwerthu ac anheddau sy'n cael eu gadael wedi'u dodrefnu yn dilyn marwolaeth preswylydd, felly mae nifer gwirioneddol yr ail gartrefi gyda rhywun yn byw ynddynt rhan o'r amser yn debygol o fod yn is fyth.

2.19 Mae nifer y gosodiadau gwyliau tymor byr hefyd yn isel. Mae'r data'n dangos nad yw Bwrdeistref Sirol Caerffili yn wynebu'r problemau a brofwyd mewn rhai rhannau eraill o Gymru lle mae nifer yr ail gartrefi a gosodiadau gwyliau gwirioneddol yn effeithio ar allu trigolion lleol i fforddio prynu neu rentu cartref yn eu cymuned. Fel y cyfryw, ni ystyrir fod hwn yn fater a fyddai'n dylanwadu'n sylweddol ar y gofynion tai.

Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd

2.20 Mae Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd (PRC) yn rhaglen 20 mlynedd y cytunwyd arni yn 2016 gan Lywodraeth y DU, Llywodraeth Cymru a'r 10 awdurdod lleol yn Ne-ddwyrain Cymru. Mae'r Fargen Ddinesig yn canolbwyntio ar nifer o raglenni ymyrraeth a fydd yn sbardun ar gyfer twf rhanbarthol a chynhyrchu buddsoddiad sector preifat ychwanegol yn y rhanbarth.

2.21 Ar ddechrau rhaglen y Fargen Ddinesig, adolygodd y Comisiwn Twf a Chystadleurwydd y sail dystiolaeth bresennol er mwyn deall y ffordd orau o gynhyrchu twf a chefnogi uchelgeisiau'r rhanbarth. Mae argymhelliad 1 o'r adroddiad yn nodi "*Mae dinas-ranbarthau llwyddiannus yn denu poblogaeth, ac mae twf poblogaeth yn darparu refeniw uwch sy'n sail i amwynderau a gwasanaethau ac yn lleihau'r risg o gyfraddau dibyniaeth cyfartalog uchel. Ond mae denu poblogaeth yn ganlyniad i gael pethau eraill yn iawn. Dyfnder ac ystod y farchnad swyddi, fforddiadwyedd tai, ystod o ddewisiadau bywoliaeth.*

Er nad yw'r Comisiwn yn argymell gosod unrhyw dargedau penodol, dylai'r Brifddinas-Ranbarth anelu at ddod yn lle deniadol i fyw, ac yng nghyd-destun cynnydd cyfartalog ym mhoblogaeth y DU dros yr 20 mlynedd nesaf dylai geisio cadw i fyny â thwf cyfartalog y boblogaeth yn ninasoedd craidd y DU. Er mwyn tyfu, bydd angen i Brifddinas-Ranbarth Caerdydd ganolbwyntio ar gadw pobl yn y rhanbarth wrth iddynt ddatblygu eu sgiliau, cadw myfyrwyr ar ôl iddynt raddio a'u cysylltu â chyfleoedd gwaith a menter, denu gweithwyr mwy profiadol yn ddiweddarach yn eu gyrfa a datblygu marchnad dai fwy hyblyg."

2.22 Roedd y Comisiwn yn cydnabod pwysigrwydd twf yn y boblogaeth, yn enwedig denu poblogaeth o oed gweithio, fel mesur pwysig o lwyddiant y brifddinas-ranbarth.

2.23 Mae'r Fargen Ddinesig yn gosod targed o ddarparu 25,000 o swyddi newydd dros y cyfnod o 20 mlynedd. Mae'r sail tystiolaeth sydd y tu ôl i'r targed hwn[1] yn dynodi y byddai hyn yn cyfateb i gynnydd o tua 3.76% mewn swyddi ar draws y rhanbarth. Mae'n bwysig sicrhau bod yna boblogaeth oed gweithio i gefnogi'r lefel yma o dwf.

Y Gaerffili a Garem - Cynllun Llesiant 2018-202 3

2.24 Sefydlwyd Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Caerffili ym mis Ebrill 2016 o dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 ac mae'n dod â gwasanaethau cyhoeddus sy'n gweithredu ar draws y fwrdeistref sirol ynghyd i wella llesiant trigolion. Gyda'i gilydd, fel gwasanaethau cyhoeddus ac mewn ymgynghoriad â thrigolion a chymunedau, maent wedi cynnal Asesiad o lesiant. Mae canfyddiadau'r Asesiad hwn a rhaglen ymgysylltu 'Y Gaerffili a Garem' wedi llunio cynnwys y Cynllun Llesiant.

[1] Aecom (Medi 2015), Dadansoddiad Economaidd Sylfaenol ar gyfer De-ddwyrain Cymru

2.25 Mae gan y Cynllun 4 Amcan Llesiant sy'n gosod y cyfeiriad ar gyfer gweithredu a newid dros y 5 mlynedd nesaf.

- Amcan 1: Newid Cadarnhaol - Ymrwymiad ar y cyd i wella'r ffordd yr ydym yn gweithio gyda'n gilydd
- Amcan 2: Cychwyn Cadarnhaol - Rhoi'r dechrau gorau mewn bywyd i genedlaethau'r dyfodol
- Amcan 3: Pobl Gadarnhaol - Grymuso a galluogi ein holl drigolion i gyflawni eu potensial
- Amcan 4: Lleoedd Cadarnhaol - Galluogi ein cymunedau i fod yn wydn a chynaliadwy

2.26 Mae'r amcan 'Lleoedd Cadarnhaol' yn cyfeirio'n benodol at gael cymunedau deniadol, sy'n cael eu defnyddio'n dda ac sy'n gysylltiedig â mynediad hawdd i'r amgylchedd naturiol a thai fforddiadwy a chynaliadwy.

2.27 Llywiwyd yr amcanion gan nifer o faterion allweddol a ddeilliodd o ymgysylltu â thrawstoriad mawr o randdeiliaid. Mae nifer o faterion trawsbynciol a fydd yn llywio Strategaeth ehangach yr Ail Gynllun Datblygu Lleol Newydd, ond mae'r materion a ganlyn yn benodol berthnasol i boblogaeth, tai a swyddi, gyda'r rhifau mewn cromfachau yn cynrychioli'r flaenoriaeth a roddwyd iddynt drwy'r ymarferion ymgysylltu cyfun:

- Darparu hyfforddiant, prentisiaethau, cyflogaeth, a chyfleoedd gwirfoddoli sy'n briodol i bob sector o'r gymuned (1).
- Datblygu tai addas i ddiwallu amrywiaeth o anghenion pobl, gan gynnwys tai fforddiadwy (4).
- Manteisio i'r eithaf ar fuddion Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd ar gyfer bwrdeistref sirol Caerffili (10).
- Cydbwyso'r angen am ddatblygiad gyda gwarchod yr amgylchedd (11).
- Sicrhau bod cartrefi ac adeiladau cyhoeddus yn gynaliadwy ac yn effeithlon o ran ynni, er mwyn lleihau ein hôl troed carbon (21).
- Cynnal a gwella cymunedau a chanol trefi cynaliadwy a deniadol (22).

<u>Cynllun Llesiant Gwent</u>

2.28 Ym mis Ionawr 2021, dechreuodd y pum Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus weithio ar asesiad llesiant ar gyfer y rhanbarth. Cyhoeddwyd yr Asesiad Llesiant drafft ar gyfer ymgynghoriad rhwng Rhagfyr 2021 a Chwefror 2022 a chafodd ei gymeradwyo gan Fwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwent ym mis Mawrth 2022.

2.29 Mae'r asesiad Llesiant yn cydnabod y disgwylir i nifer y bobl hŷn godi ar draws y rhanbarth yn yr 20 mlynedd nesaf. Mae'r asesiad yn cydnabod " y gallai poblogaeth sy'n heneiddio olygu galw uwch am ofal cymdeithasol a gwasanaethau iechyd yn y dyfodol. Bydd angen tai sy'n diwallu eu hanghenion ar boblogaeth sy'n heneiddio."

2.30 Mae pwysigrwydd tai yn cael ei gydnabod, gyda'r asesiad yn datgan "*Mae tai hefyd yn ganolog i'n cymunedau, ac yn gyrru'r galw am wasanaethau, siopau a chyfleusterau lleol ac yn gallu denu buddsoddiad. Heb gartref sefydlog efallai y bydd pobl yn ei chael hi'n anodd cael mynediad at gyflogaeth, addysg, hyfforddiant a gwasanaethau iechyd*."

2.31 Mae hefyd yn cydnabod bod "*pob datblygiad, gan gynnwys tai, yn cael effaith ar yr amgylchedd a bod angen symud ymlaen mewn ffordd sy'n sensitif i ardaloedd lleol, sy'n cyfyngu ar y defnydd o ynni ac sy'n croesawu dull cynaliadwy o gynllunio a dylunio*."

Strategaeth Tai Lleol Bwrdeistref Sirol Caerffili: Agenda ar gyfer Newid

2.32 Mae'r 'Strategaeth Tai Leol: Agenda ar gyfer Newid' yn nodi gweledigaeth a strategaeth y Cyngor ar gyfer tai dros y cyfnod rhwng Rhagfyr 2021 a Rhagfyr 2026. Mae'r weledigaeth ar gyfer tai ym Mwrdeistref Sirol Caerffili yn nodi y bydd y "*cynnig tai yn un fforddiadwy a deniadol. Bydd yn cefnogi ansawdd bywyd rhagorol, gan fod yn gydgysylltiedig yn economaidd, yn ffisegol ac yn gymdeithasol ac mewn cymunedau i fod yn falch ohonynt. Bydd y cartrefi newydd a gaiff eu hadeiladu yn gwella dewis ac ansawdd."*

2.33 Mae'r Strategaeth yn cynnwys pum blaenoriaeth strategol:

- Creu Gwell Dewisiadau.
- Creu Lleoedd Gwych i Fyw.
- Creu Cartrefi Iach a Chymunedau Bywiog.
- Darparu Cartrefi Newydd.
- Cefnogi Anghenion Tai Arbennig.

2.34 O dan y ddogfen 'Creu Lleoedd Gwych i Fyw', cydnabyddir bod mynediad at waith sy'n talu'n well ar gyfer trigolion presennol, annog gweithwyr proffesiynol ifanc/rheolwyr a theuluoedd i aros yn yr ardal a denu mwy o drigolion i symud i'r ardal i gyd yn elfennau pwysig a fydd yn helpu i wneud y mwyaf o adfywio a arweinir gan dai. Mae'r strategaeth yn cydnabod anghydbwysedd yn ein marchnadoedd tai gyda dewis cyfyngedig o dai ym Mlaenau'r Cymoedd. Er bod prisiau tai yn fwy fforddiadwy yn yr ardal hon, mae hyn yn effeithio ar hyfywedd cynlluniau tai newydd, gan leihau dewis ymhellach. Yng Nghoridorau Cyswllt y Gogledd a'r De cydnabyddir bod gwell amrywiaeth yn y stoc dai, ond mae angen nodi tir i adeiladu mwy o gartrefi i gynyddu'r cyflenwad a mynd i'r afael â fforddiadwyedd. Mae tystiolaeth bod y Fwrdeistref Sirol yn colli grwpiau oedran iau ac mae cadw a denu'r aelwydydd hyn gyda chynnig economaidd a thai yn flaenoriaeth.

2.35 Mae blaenoriaeth strategol 'Darparu Cartrefi Newydd' yn anelu at ddarparu mwy o gartrefi fel y gall trigolion Caerffili a newydd-ddyfodiaid ddod o hyd i gartref addas, dymunol y gallant ei fforddio. Mae'r strategaeth yn cydnabod pwysigrwydd yr Ail Gynllun Datblygu Lleol Newydd o ran nodi nifer a blaenoriaethau gofodol ar gyfer tai newydd, tra'n cyd-fynd â Chymru'r Dyfodol. Mae'r Strategaeth yn nodi ymrwymiad i fod yn fwy rhagweithiol wrth ddod â safleoedd ymlaen ar gyfer darparu tai. Mae darparu mwy o dai fforddiadwy hefyd yn rhan hanfodol o'r strategaeth.

Asesiad Marchnad Tai Leol

2.36 Cyhoeddwyd yr Asesiad Marchnad Tai Lleol (AMTLl) diweddaraf gan y Cyngor ym mis Ebrill 2018. Nododd yr asesiad hwn gyfanswm angen am dai fforddiadwy o 282 o unedau y flwyddyn dros 5 mlynedd (gan gynnwys trosiant ar gyfer unedau rhent cymdeithasol). Mae hyn wedi'i rannu'n:

- 169 o unedau rhent cymdeithasol; a
- 113 o unedau ar gyfer cynhyrchion canolradd (56 perchentyaeth cost isel a 57 rhent canolradd).

2.37 Mae'r 169 o unedau rhent cymdeithasol yn cynnwys:

- diffyg o 25 uned tai hygyrch;
- diffyg o 315 o unedau llety anghenion cyffredinol; a

  gwarged o 171 uned o lety i bobl hŷn.

2.38 O ran maint yr eiddo, mae'r angen mwyaf o bell ffordd am lety un ystafell wely (212.8% o gyfanswm yr angen am dai cymdeithasol), yn benodol llety un ystafell wely anghenion cyffredinol.

2.39 Mae'r Asesiad Marchnad Tai Leol yn cynnwys dadansoddiad o angen ar lefel ward ac ardal Marchnad Dai, gyda 4 ardal marchnad dai yn cael eu nodi yn y Fwrdeistref Sirol. Mae Tabl 2 yn dangos yr angen am eiddo rhent cymdeithasol fesul ardal marchnad dai, wedi'u categoreiddio fel tai hygyrch (AH), tai anghenion cyffredinol (GH) a thai pobl hŷn (OH).

Cyfrif gwelyau	**1**	**1**	**1**	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**3**	**4**	**4**	**4**	**5**	**5**	**5**	
Ardal marchnad tai	**AH**	**GN**	**OP**	**AH**	**GN**	**OP**	**AH**	**GN**	**OP**	**AH**	**GN**	**OP**	**AH**	**GN**	**OP**	**Cyfanswm**
Blaenau'r Cymoedd	0	67	-33	1	-54	-28	0	-75	0	1	4	0	0	0	0	-116
Coridor Cysylltiadau Gogleddol	4	192	-34	6	37	-8	1	-39	0	6	5	0	0	0	0	167
Islwyn Isaf	-4	50	-24	0	-15	-6	0	-15	0	1	0	0	0	0	0	-12
Basn Caerffili	3	167	-26	4	30	-12	-1	-42	0	4	3	0	0	0	0	130
Bwrdeistref Sirol Caerffili	0	476	-118	10	-2	-55	0	-170	1	13	12	0	0	0	0	169

Tabl 2: Angen rhentu cymdeithasol yn ôl ardal farchnad a chyfrif gwelyau
Ffynhonnell: AMTLl 2018

2.40 Yn gyffredinol, mae gwarged net mawr o lety rhent cymdeithasol ym Mlaenau'r Cymoedd, yn bennaf oherwydd gorgyflenwad o eiddo anghenion cyffredinol 2 a 3 ystafell wely ac eiddo pobl hŷn 1 a 2 ystafell wely, sydd i raddau helaeth ar gynlluniau tai gwarchod. Fodd bynnag, mae diffyg sylweddol mewn eiddo anghenion cyffredinol 1 ystafell wely yn yr ardal.

2.41 Mae gan Islwyn Isaf warged net bach o eiddo yn gyffredinol, ond mae angen a nodwyd am eiddo anghenion cyffredinol 1 ystafell wely.

2.42 Mae'r Coridor Cysylltiadau Gogleddol angen tai wedi'u haddasu ar draws pob maint, ynghyd ag angen mawr am eiddo anghenion cyffredinol 1 ystafell wely, ac i raddau llai, eiddo anghenion cyffredinol 2 a 4 ystafell wely.

2.43 Basn Caerffili sydd â'r angen mwyaf am eiddo anghenion cyffredinol 1 ystafell wely, ynghyd ag angen am anghenion cyffredinol 2 a 4 ystafell wely. Fel yn yr ardaloedd eraill, mae gwarged o unedau anghenion cyffredinol 3 gwely.

2.44 Mae angen net hefyd am eiddo perchentyaeth cost isel (EPCI) 1, 2 a 4 gwely ym mhob un o'r ardaloedd marchnad 4 awr, fel y dangosir yn Nhabl 3.

Ardal marchnad dai	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**Cyfanswm**
Blaenau'r Cymoedd	5.3	1.7	1.1	0.1	-0.3	7.8
Coridor Cysylltiadau Gogleddol	18.9	8.3	-0.9	2.6	-0.9	28.0
Islwyn Isaf	7.0	3.4	0.1	0.9	-0.4	11.0
Basn Caerffili	6.6	3.2	-0.8	0.9	-0.4	9.5

Bwrdeistref Sirol Caerffili	37.8	16.6	-0.5	4.4	-1.9	56.3

Table 2: ***Angen EPCI fesul ardal farchnad a chyfrif gwelyau***
Ffynhonnell: AMTLl 2018

2.45 Mae Tabl 4 yn dangos bod angen net am eiddo rhent canolradd ar draws yr holl ardaloedd marchnad, ond fel gydag EPCI mae'r angen am eiddo 1, 2 a 4 ystafell wely ym mhob ardal farchnad, a 3 ystafell wely yn y Coridor Cysylltiadau Gogleddol ac Islwyn Isaf.

Ardal marchnad dai	1	2	3	4	5	Cyfanswm
Blaenau'r Cymoedd	1.9	0.1	-0.2	0.0	-0.1	1.7
Coridor Cysylltiadau Gogleddol	17.0	5.2	1.0	0.2	-0.9	22.5
Islwyn Isaf	1.4	2.1	1.5	0.0	-0.1	4.9
Basn Caerffili	20.7	10.4	-3.3	1.0	-1.0	27.8
Bwrdeistref Sirol Caerffili	41.0	17.8	-1.0	1.2	-2.1	56.9

Table 3: ***Angen rhent canolradd yn ôl ardal farchnad a chyfrif gwelyau***
Ffynhonnell: AMTLl 2018

2.46 Dechreuodd Llywodraeth Cymru (LlC) weithio ar fodel newydd ar gyfer AMTLl yn 2019 yn unol ag argymhellion yr Adolygiad Annibynnol o'r Cyflenwad Tai Fforddiadwy, a nododd fod angen fframwaith mwy cyson ledled Cymru ar gyfer cynnal Asesiadau o'r Farchnad Dai Leol. Ysgrifennodd LlC at Awdurdodau Lleol ym mis Mawrth 2021 i roi cyngor ar y cynnydd a wnaed ar y model hyd yma. Dywedodd y llythyr fod "*yr Asesiad o'r Farchnad Dai Leol yn ddarn hanfodol o dystiolaeth ar gyfer Cynlluniau Datblygu Lleol, ac mae llawer o awdurdodau yn y broses o adnewyddu eu cynlluniau. O ganlyniad, mae'n rhaid i Awdurdodau Lleol barhau â'r gwaith ar eu AMTLl, ac mae'r canllawiau presennol yn parhau i fod ar waith i gynorthwyo'r broses hon. Nid ydym yn disgwyl y bydd y fethodoleg AMTLl newydd a gyflwynir cyn bo hir yn rheswm dros oedi wrth gynhyrchu Cynlluniau Datblygu Lleol*."

2.47 Yng ngoleuni'r cyngor hwn, dechreuodd gwaith ar ddiweddariad i AMTLl 2018, a fyddai wedi bod yn sail i'r Strategaeth a Ffefrir. Fodd bynnag, ym mis Mawrth 2022, ysgrifennodd LlC eto at Awdurdodau Lleol (ALl) i ddatgan bod y fethodoleg newydd ar gyfer cyfrifo'r angen am dai ledled Cymru yn dechnegol i ddod yn weithredol ar 31 Mawrth 2022 ac y dylai pob CDLl fod yn seiliedig ar allbynnau o'r fethodoleg newydd oni bai bod cynllun wedi pasio'r Cam Adneuo o baratoi'r cynllun.

2.48 Nid oedd yn bosibl paratoi AMTLl newydd gan ddefnyddio'r fethodoleg newydd cyn yr ymgynghoriad Cyn-adneuo oherwydd yr amserlenni a'r adnoddau angenrheidiol. Fodd bynnag, mae'r Cyngor wedi ymrwymo i baratoi AMTLl wedi'i ddiweddaru gan ddefnyddio'r fethodoleg newydd fel rhan o'r sail tystiolaeth ar gyfer y CDLl Adnau. Oherwydd y newid mewn methodoleg, mae'n debygol y bydd y ffigur angen am wahanol ddeiliadaethau fforddiadwy yn wahanol i'r angen yn AMTLl 2018. Darperir dadansoddiad llawn o'r rhesymau dros unrhyw newidiadau sylweddol a'r goblygiadau i'r CDLl yn yr AMTLl.

Strategaeth Adfywio - Sylfaen ar gyfer Llwyddiant

2.49 Mae Strategaeth Adfywio 2018-2023 y Cyngor yn canolbwyntio ar 4 thema strategol, sef Cefnogi Pobl, Cefnogi Busnes, Cefnogi Ansawdd Bywyd a Cysylltu Pobl a Lleoedd.

2.50 Un o'r blaenoriaethau allweddol o dan y thema Cefnogi Ansawdd Bywyd yw "Gwella darpariaeth tai newydd ac arallgyfeirio tai ar draws pob deiliadaeth (Safon Ansawdd 5)." Cydnabyddir bod dewis cyfyngedig o dai, yn enwedig yn rhannau gogleddol y Fwrdeistref Sirol wedi cael effeithiau annymunol, gan gynnwys allfudiad pobl fwy cefnog i ardaloedd eraill.

2.51 Bydd darparu tai fforddiadwy modern o ansawdd da ar draws y Fwrdeistref Sirol gyfan yn gwella ansawdd bywyd ac yn creu cymunedau cryfach a mwy cydlynol. Mae’r strategaeth yn cydnabod bod safleoedd yn rhan ddeheuol y Fwrdeistref Sirol yn ddeniadol i ddatblygwyr yn y sector preifat ond mae mwy o safleoedd ymylol sydd, oherwydd eu lleoliad neu etifeddiaeth ddiwydiannol, yn cael eu hystyried yn rhai risg uwch. Dylid annog atebion arloesol i ddod â’r safleoedd hyn ymlaen, darparu mwy o dai ac amrywio’r stoc tai.

3. Proffil Demograffig

Strwythur Poblogaeth

3.1 Bwrdeistref Sirol Caerffili yw'r pumed awdurdod lleol mwyaf yng Nghymru o ran nifer y bobl, gyda phoblogaeth o 181,731 (Amcangyfrifon Canol Blwyddyn 2020).

3.2 Mae Ffigur 1 yn dangos strwythur oedran y boblogaeth fel y'i nodwyd yn Amcangyfrifon Canol Blwyddyn 2020. Gellir gweld bod strwythur oedran Caerffili yn weddol debyg i un Cymru yn gyffredinol, er bod gan Gaerffili gyfran ychydig yn uwch o bobl iau 0-15 oed na chyfartaledd Cymru (18.4% o'i gymharu â 17.8%) a phoblogaeth pobl hŷn ychydig yn is na chyfartaledd Cymru (19.6% o'i gymharu â 21.1%).

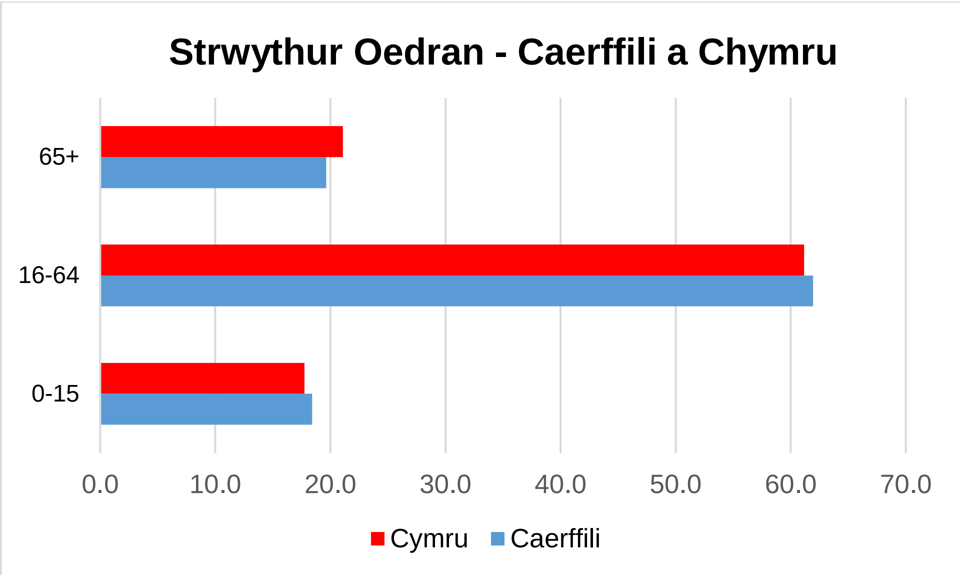

Figure 1: ***Cymhariaeth Strwythur Oedran (%) – Caerffili a Chymru***
Ffynhonnell: Amcangyfrif Canol Blwyddyn 2020

3.3 Mae Ffigur 2 yn rhoi darlun manylach o'r boblogaeth fesul grŵp oedran, ar ddechrau cyfnod amcanestyniad 2018. Nodir bod cynnydd yn y boblogaeth ar gyfer dynion a menywod tua 70 oed, sy'n cynrychioli'r cynnydd mewn babanod ar ôl y rhyfel. Mae rhywfaint o wahaniaeth yn strwythur y boblogaeth ar gyfer dynion a menywod. Mae ymchwydd amlwg ym mhoblogaeth dynion rhwng 48 a 58, gyda llawer llai o bobl o dan 45 oed. Mae gan hyn oblygiadau ar gyfer y dyfodol, gan y bydd llawer o fewn y grŵp oedran hwn wedi cyrraedd oedran ymddeol erbyn diwedd cyfnod cynllun y CDLl yn 2035, ac mae yna boblogaeth lai o oed gweithio i gymryd eu lle.

3.4 Mae'r boblogaeth menywod hefyd yn dangos cynnydd poblogaeth tua 50 oed yn 2018, gyda phoblogaeth sylweddol lai yn 40 oed. Mae yna nifer o flynyddoedd rhwng 28 a 38 oed sydd â chynnydd yn y boblogaeth. Yn y boblogaeth dynion a menywod, mae gostyngiad sylweddol yn y boblogaeth 18 a 19 oed, y gellir ei esbonio'n rhannol gan rai trigolion yn y grŵp oedran hwn yn symud allan o'r Fwrdeistref Sirol ar gyfer addysg neu gyflogaeth. Yn y 5 mlynedd cyn 2018, bu gostyngiad trawiadol yn nifer y genedigaethau, sy'n adlewyrchu dirywiad cenedlaethol mewn ffrwythlondeb.

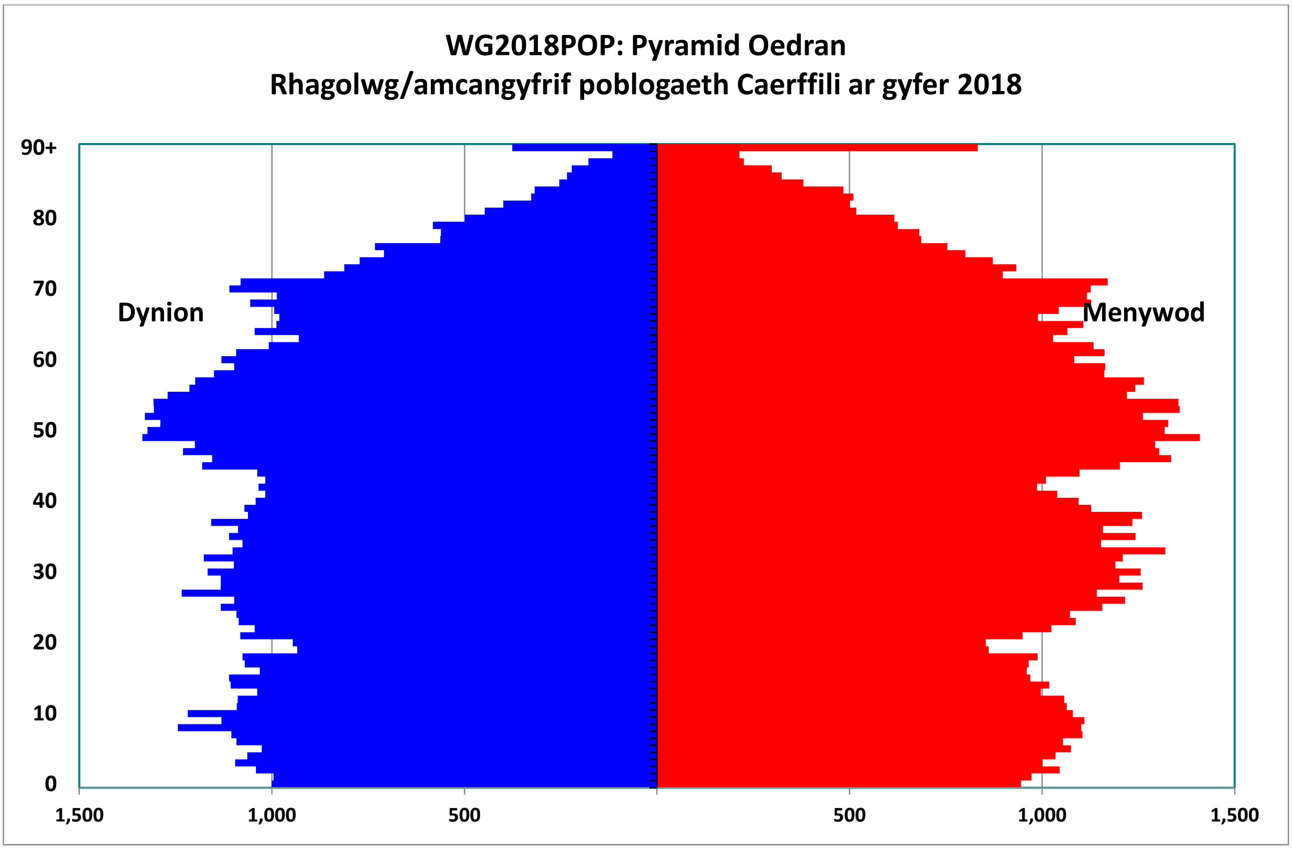

Figure 2: ***Strwythur Oedran Caerffili 2018***
Ffynhonnell: Amcanestyniadau Poblogaeth Seiliedig ar 2018

Twf Poblogaeth

3.5 Fel y gwelir yn Ffigur 3, mae poblogaeth Bwrdeistref Sirol Caerffili wedi cynyddu'n gyson ers 2001, er bod lefel y cynnydd fesul blwyddyn wedi amrywio'n sylweddol. Rhwng 2001 a 2020, mae'r boblogaeth gyffredinol wedi cynyddu 12,185.

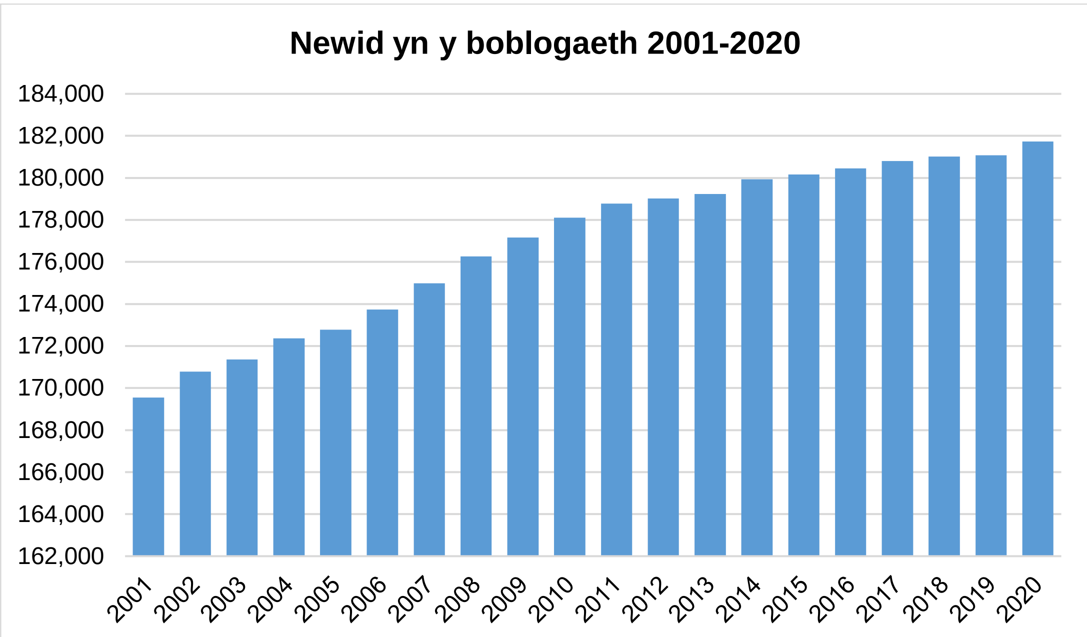

Figure 3: ***Newid yn y boblogaeth yng Nghaerffili 2001-2020***
Ffynhonnell: StatsCymru

3.6 Gwelwyd y cynnydd mwyaf yn y boblogaeth yn ystod y cyfnod 2001/2 i 2010/11, er bod hyn yn rhannol oherwydd diwygiadau i'r Amcangyfrifon Canol Blwyddyn rhwng 2001-2010 yn dilyn cyhoeddi Cyfrifiad 2011, lle diwygiwyd yr Amcangyfrifon Canol Blwyddyn blaenorol ar i fyny.

3.7 Ers 2011, mae'r boblogaeth wedi cynyddu'n arafach, gyda chynnydd o 2,949 o bobl rhwng 2011 a 2020.

3.8 Mae Ffigur 4 yn dangos y cynnydd blynyddol yn y boblogaeth ers 2011. Dros y cyfnod hwn, cynyddodd y boblogaeth rhwng 200 a 350 o bobl y flwyddyn, ac eithrio 2013/14 a 2019/20 lle cynyddodd y boblogaeth dros 700, ac yn 2018/ 19, pan welwyd twf poblogaeth o 56 o bobl yn unig. Ar gyfartaledd, mae'r boblogaeth wedi cynyddu 328 o bobl y flwyddyn ers y Cyfrifiad diwethaf.

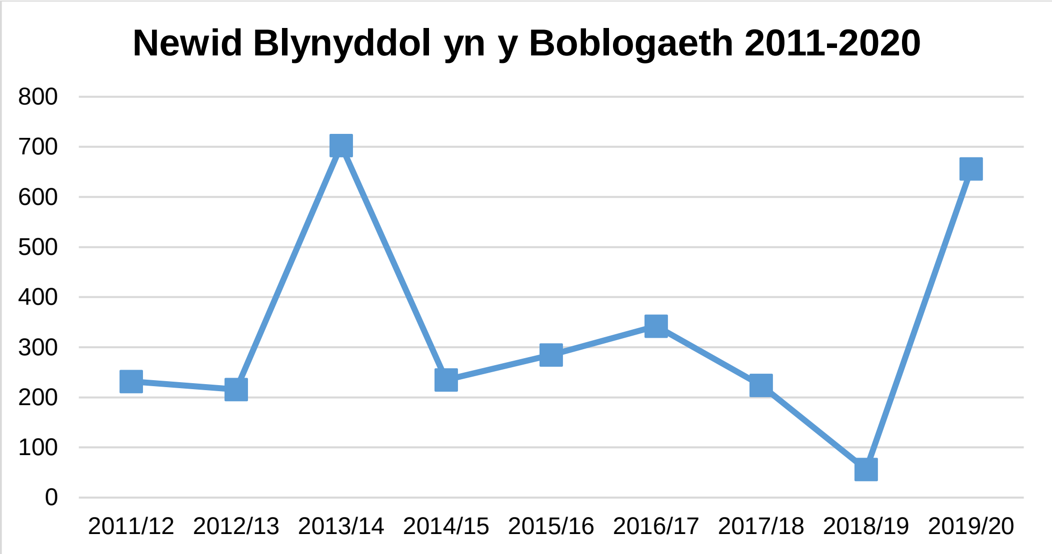

Figure 4: ***Newid Blynyddol yn y Boblogaeth yng Nghaerffili 2011-2020, Ffynhonnell: StatsCymru***

3.9 Yn y cyfnod 2001-2020 cynyddodd poblogaeth Cymru 8.9%, ac ar draws De-ddwyrain Cymru, roedd y cynnydd canrannol yn 11%. Bu amrywiad sylweddol yn lefel y newid yn y boblogaeth ar draws awdurdodau lleol yn Ne-ddwyrain Cymru, gydag ardaloedd trefol Caerdydd, Pen-y-bont ar Ogwr a Chasnewydd yn gweld mwy o gynnydd yn y boblogaeth nag awdurdodau'r Cymoedd. Roedd y cynnydd yn y boblogaeth yng Nghaerffili dros y cyfnod amser yn 7.2%, sy'n debyg i'r twf canrannol a brofwyd ym Merthyr Tudful (7.5%) ond yn uwch nag Awdurdodau eraill y Cymoedd (Torfaen, Rhondda Cynon Taf a Blaenau Gwent), sydd wedi profi lefelau twf is mewn termau canrannol.

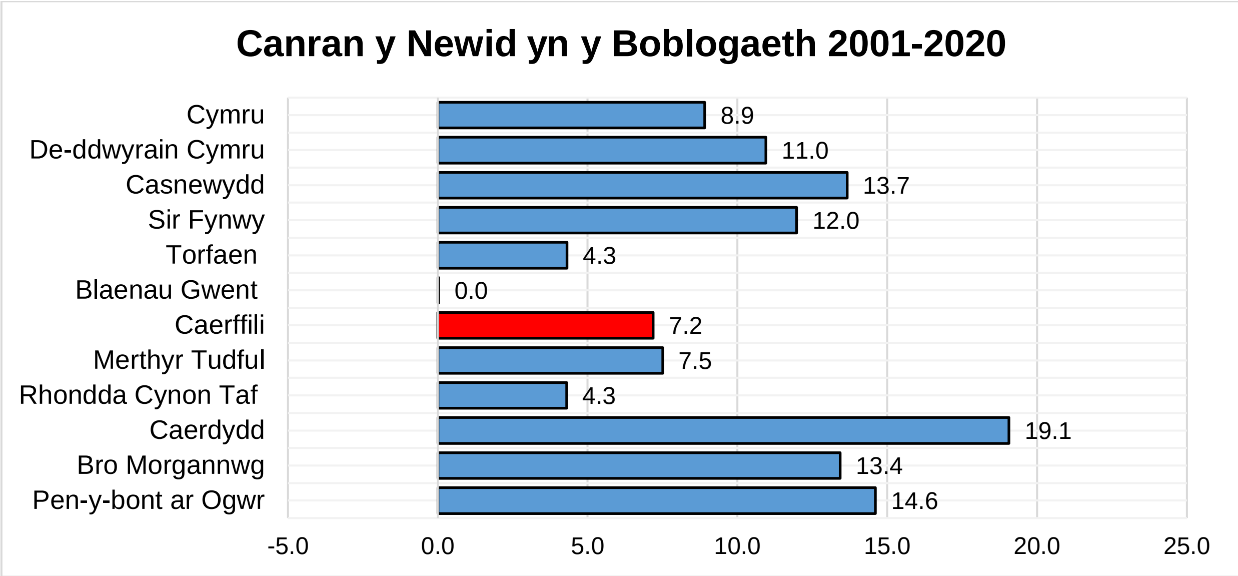

Figure 5: ***Canran y Newid yn y Boblogaeth – ALlau De-ddwyrain Cymru***
Ffynhonnell: StatsCymru

4. Cefndir

<u>Cynllun Datblygu Lleol Mabwysiedig Bwrdeistref Sirol Caerffili hyd at 2021</u>

4.1 Fel rhan o'r sail tystiolaeth ar gyfer yr Ail Gynllun Datblygu Lleol Newydd, mae'n bwysig ystyried sut y penderfynwyd ar lefel y twf poblogaeth a thai ar gyfer y CDLl mabwysiedig er mwyn sefydlu a yw'n briodol defnyddio methodoleg debyg.

4.2 Ar adeg paratoi'r CDLl mabwysiedig, roedd amcanestyniadau poblogaeth ac aelwydydd ar gael yn unig ar lefel ranbarthol yn hytrach nag ar lefel awdurdod lleol. Roedd polisi cynllunio cenedlaethol yn nodi y dylai ALlau gymryd yr amcanestyniadau aelwydydd rhanbarthol diweddaraf fel man cychwyn at ddibenion cynllunio. Yr amcanestyniadau rhanbarthol seiliedig ar 2003, a baratowyd ar y pryd gan Lywodraeth Cynulliad Cymru, oedd yr amcanestyniadau diweddaraf oedd ar gael. Dynodwyd Caerffili fel rhan o ranbarth De-ddwyrain Cymru at y diben hwn.

4.3 Er mwyn dadgyfuno'r ffigur rhanbarthol i lefel leol, cynhaliodd Grŵp Cynllunio Strategol De-ddwyrain Cymru (GCSDdC), oedd yn cynnwys deg awdurdod cynllunio lleol y rhanbarth, ymarfer i ddosrannu'r amcanestyniad aelwydydd rhanbarthol i awdurdodau unigol. Ymgorfforwyd canlyniadau'r ymarfer hwn mewn Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth, a oedd yn cydnabod y dosraniad ar gyfer pob awdurdod fel "rhagdybiaeth weithredol". Fel rhan o'r ymarfer hwn, cytunodd CBS Caerffili ar ffigur dosraniad o 9,750 o anheddau cyffredinol, neu 650 o anheddau'r flwyddyn.

4.4 Ystyriwyd ffigur y Dosraniad Rhanbarthol, a oedd yn seiliedig ar bolisi yn hytrach na thueddiadau, fel y pwynt uchaf mewn ystod o ffigurau gofyniad tai a aseswyd fel rhan o broses y CDLl.

4.5 Wrth archwilio'r opsiynau twf a allai fod yn opsiynau realistig ym Mwrdeistref Sirol Caerffili, ystyriwyd **opsiwn twf uchel.** Roedd yr opsiwn twf uchel yn rhagdybio y byddai'r gyfradd ymfudo (h.y. y mewnfudo net i bob ALl fel canran o'r boblogaeth sylfaen) yn cynyddu i'r ffigur cyfartalog ar gyfer De-ddwyrain Cymru. Roedd hyn yn cyfateb i ofyniad adeiladu tai o 650 o anheddau'r flwyddyn, sef yr un nifer a gytunwyd yn yr ymarfer dosrannu.

4.6 Fodd bynnag, wrth bennu lefel y twf, roedd yn bwysig ystyried opsiynau eraill – sef sefyllfa o **fudo cytbwys** fel y pwynt isaf mewn ystod o dwf, lle mai dim ond y rhagolygon ar gyfer genedigaethau a marwolaethau oedd yn cael eu hystyried a thybiwyd bod ni fyddai mudo net o sero (h.y. roedd nifer y bobl oedd yn symud i'r Fwrdeistref Sirol yn cyfateb i nifer y bobl oedd yn symud allan). Roedd hyn yn cyfateb i ofyniad tai o 7,500 dros gyfnod y cynllun, neu 500 o anheddau'r flwyddyn.

4.7 Y trydydd opsiwn a ystyriwyd oedd sefyllfa o **dwf cymedrol**, sef y pwynt hanner ffordd rhwng yr opsiwn twf uchel a'r opsiwn twf isel. Byddai'r opsiwn hwn yn golygu gofyniad tai o 8,625 o unedau dros gyfnod y cynllun, neu 575 o anheddau'r flwyddyn. O ystyried lefel y mewnfudo a ystyriwyd yn rhesymol ar gyfer y Fwrdeistref Sirol, yn ogystal â nifer o ystyriaethau polisi eraill gan gynnwys gallu amgylcheddol, daethpwyd i'r casgliad mai'r senario twf cymedrol oedd yr opsiwn mwyaf priodol ar gyfer y CDLl. Roedd hyn yn sail i'r gofyniad tir ar gyfer tai yn y Cynllun Mabwysiedig. Amcangyfrifwyd bod nifer yr aelwydydd yn 2006 yn 71,500. Yn seiliedig ar gynnydd o 8,625 o aelwydydd dros gyfnod y cynllun, rhagwelwyd y byddai nifer yr anheddau yn 2021 yn 80,100. Roedd y cynllun yn rhagdybio cymhareb o 1 aelwyd i 1 annedd.

4.8 Dylid nodi, er bod y CDLl Mabwysiedig yn cynllunio ar gyfer lefel gymedrol o dwf, gwnaed darpariaeth ar gyfer 10,269 o anheddau yn y CDLl i ganiatáu dewis a hyblygrwydd ac i gwrdd â'r ffigur dosraniad rhanbarthol pe bai lefel y twf a gyflawnwyd yn uwch.

Opsiwn	Poblogaeth	Aelwydydd 2006	Aelwydydd 2021	Gofynion Tai 2006-2021	Gofyniad Adeiladu Tai Blynyddol
Mudo Cytbwys	175,000	71,447	78,947	7,500	500
Twf Cymedrol	177,500	71,447	80,072	8,625	575
Twf Uchel	180,000	71,447	81,197	9,750	650

Table 4: ***Opsiynau twf a ystyriwyd yn y CDLl Mabwysiedig (2006-2021)***
Ffynhonnell: Wedi'i dynnu o CDLl BP6: Poblogaeth a Thai

4.9 Ers i'r senarios twf blaenorol gael eu paratoi, bu newid trawiadol yn y modd y caiff amcanestyniadau eu paratoi, yn ogystal â newid mewn polisi cynllunio cenedlaethol ar sut y dylid ystyried amcanestyniadau at ddibenion cynllunio. Mae amcanestyniadau poblogaeth ac aelwydydd bellach yn cael eu paratoi ar lefel awdurdod lleol, ac, yn hytrach na phennu twf ar sail ranbarthol, mae polisi cynllunio cenedlaethol yn nodi y dylai'r amcanestyniadau aelwydydd fod yn rhan o'r sail tystiolaeth ar gyfer asesu gofynion tai, er bod lle i wyro o'r amcanestyniadau hyn lle ceir tystiolaeth gefnogol.

<u>Amcanestyniadau Poblogaeth ac Aelwydydd ers y CDLl mabwysiedig</u>

4.10 Ers i gyfanswm y gofyniad tai ar gyfer y CDLl (2006-2021) gael ei gyfrifo, mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi pum cyfres o amcanestyniadau poblogaeth ac aelwydydd ar lefel awdurdod lleol, gyda dyddiadau sylfaen o 2006, 2008, 2011, 2014 ac yn fwyaf diweddar 2018.

<u>Amcanestyniadau Poblogaeth Awdurdodau Lleol Llywodraeth Cymru</u>

4.11 Dangosir y newid yn y boblogaeth ar gyfer Bwrdeistref Sirol Caerffili a nodwyd ym mhob un o'r amcanestyniadau hyn yn Ffigur 6.

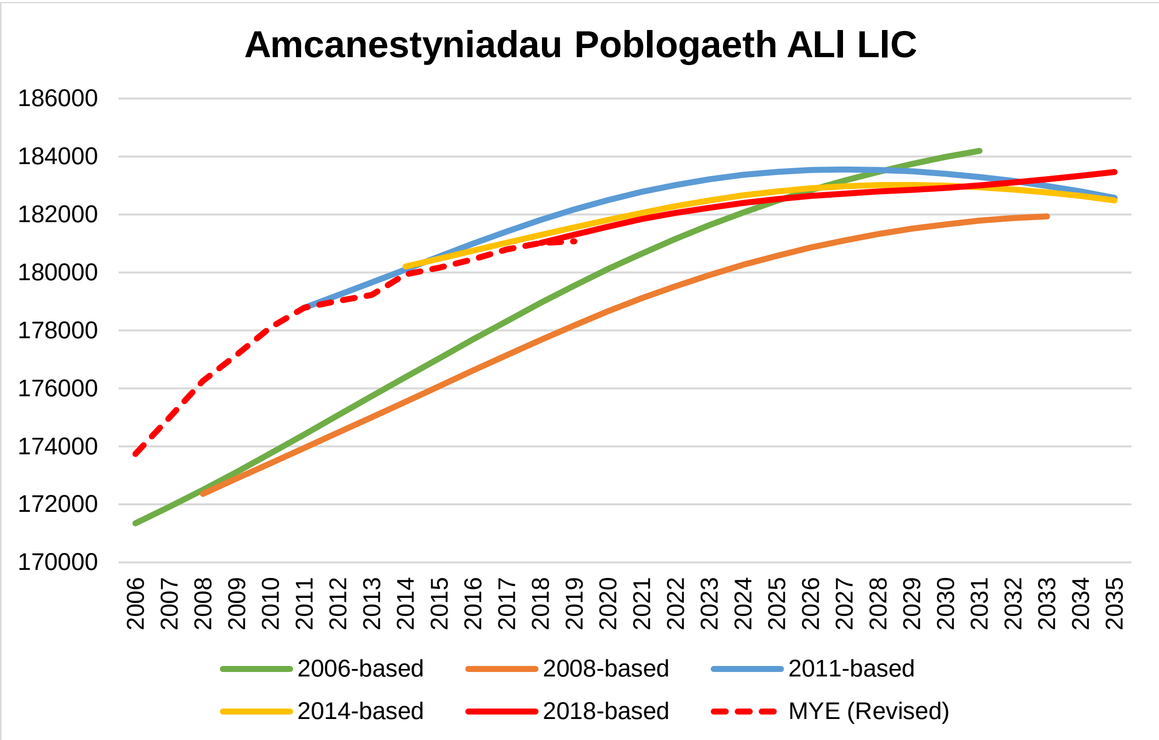

Figure 6: ***Amcanestyniadau Poblogaeth Awdurdodau Lleol LlC***
Ffynhonnell: StatsCymru

4.12 Roedd amcanestyniadau poblogaeth seiliedig ar 2006, a gyhoeddwyd ym mis Mehefin 2008, yn nodi poblogaeth ar gyfer Bwrdeistref Sirol Caerffili o 180,700 erbyn 2021, a oedd 3,200 yn uwch na'r ffigur poblogaeth a nodwyd yn y CDLl o 177,500. Roedd yr amcanestyniadau yn rhagdybio cyfradd fudo net o 136 o bobl y flwyddyn a ffigur newid naturiol amrywiol o rhwng 432 a 527. Fodd bynnag, fel y manylwyd yn y papur atodol a ddefnyddiwyd i lywio'r CDLl, mynegodd CBS Caerffili bryder bod yr amcanestyniadau yn sylweddol uwch na'r hyn yr oedi tueddiadau hir dymor yn awgrymu.

4.13 Roedd amcanestyniadau aelwydydd seiliedig ar 2006 (Mehefin 2009) yn rhagweld y byddai 83,800 o aelwydydd erbyn 2021, sef cynnydd o 12,300 o aelwydydd dros gyfnod y cynllun, o'i gymharu â'r 8,625 o aelwydydd/anheddau y gwnaeth y CDLl ddarpariaeth ar eu cyfer.

4.14 Dangosodd yr amcanestyniadau poblogaeth seiliedig ar 2008 (Mai 2010), a ddisodlodd yr amcanestyniadau seiliedig ar 2006, lefel poblogaeth o 179,100 erbyn 2021. Roedd yr amcanestyniadau yn rhagdybio ffigur cyson ar gyfer mudo net o 54 o bobl y flwyddyn a ffigur newid naturiol amrywiol o rhwng 430 a 490 o bobl y flwyddyn.

4.15 Roedd yr amcanestyniadau seiliedig ar 2011 (a gyhoeddwyd ym mis Gorffennaf 2013) yn seiliedig ar amcangyfrifon poblogaeth canol blwyddyn ar gyfer 2011, sef yr amcangyfrifon poblogaeth cyntaf i gael eu seilio ar Gyfrifiad 2011. Roedd y rhain hefyd yn ymgorffori'r amcangyfrifon poblogaeth a mudo diwygiedig ar gyfer canol 2002 i ganol 2010 a gyhoeddwyd gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) ym mis Ebrill 2013 yn dilyn canlyniadau Cyfrifiad 2011.

4.16 Yn y cyfnod hyd at 2035 (dyddiad diwedd cyfnod yr Ail Gynllun Datblygu Lleol Newydd) amcanestynwyd y byddai'r boblogaeth yn cynyddu 3,800 i 182,575 . Roedd yr amcanestyniadau yn rhagdybio ffigur cyson ar gyfer mudo net o -29 y flwyddyn, a olygai bod disgwyl i fwy o bobl symud allan o'r Fwrdeistref Sirol na symud i mewn. Amcanestynwyd y byddai newid naturiol yn gadarnhaol tan 2027/28, cyn yr amcanestynwyd y byddai nifer y marwolaethau yn uwch na nifer y genedigaethau. Yn gyffredinol, amcanestynwyd y byddai'r boblogaeth yn cynyddu tan 2026/27, cyn gostwng wedi hynny.

4.17 Nid oedd y gostyngiad a amcanestynwyd yn y boblogaeth yn unigryw i Fwrdeistref Sirol Caerffili, ac amcanestynwyd y byddai awdurdodau lleol eraill yng Nghymru yn dilyn patrymau tebyg. Roedd gan Lywodraeth Cymru bryderon ynghylch goblygiadau hyn ar gyfer paratoi cynlluniau datblygu, ac ysgrifennodd y Gweinidog Tai ac Adfywio at ALlau ym mis Ebrill 2014 i egluro bod y tybiaethau a ddefnyddiwyd yn yr amcanestyniadau hyn yn seiliedig ar dueddiadau'r gorffennol, yr effeithiwyd arnynt yn sylweddol gan amodau economaidd y gorffennol o ganlyniad i'r argyfwng economaidd. Dylid cadw hyn mewn cof wrth ddefnyddio'r amcanestyniadau at ddibenion cynllunio. Roedd y llythyr yn cynnwys y datganiad bod yn rhaid i ACLlau *"geisio darparu ar gyfer lefel y tai sydd eu hangen o ganlyniad i ddadansoddi'r holl ffynonellau tystiolaeth perthnasol yn hytrach na dibynnu'n llwyr ar amcanestyniadau aelwydydd Llywodraeth Cymru."* Croesawyd y llythyr hwn gan y Cyngor gan fod Llywodraeth Cymru wedi rhoi pwyslais sylweddol cyn hyn ar gyflawni'r amcanestyniadau, yn hytrach na chydnabod eu bod yn rhan o'r sail tystiolaeth, a bod lefel y twf yn benderfyniad polisi i bob awdurdod lleol ei wneud.

4.18 Cyhoeddwyd yr amcanestyniadau seiliedig ar 2014 ym mis Medi 2016, yn cwmpasu'r cyfnod 25 mlynedd 2014-2039. Os ystyrir y cyfnod hyd at ddyddiad diwedd yr Ail Gynllun Datblygu Lleol Newydd (2035), amcanestynwyd y byddai'r boblogaeth yn cynyddu 2,700. Fodd bynnag, fel yn achos amcanestyniadau 2011, amcanestynwyd y byddai'r boblogaeth yn cynyddu'n araf rhwng 2014 a 2030, cyn dechrau gostwng dros weddill cyfnod yr amcanestyniad. Roedd yr amcanestyniadau hyn yn rhagdybio ffigur mudo net cyson o -110. Amcanestynwyd y byddai newid naturiol yn gadarnhaol tan 2035, gyda mwy o enedigaethau na marwolaethau, ond gostyngodd lefel y cynnydd yn y boblogaeth oherwydd newid naturiol yn sylweddol dros gyfnod yr amcanestyniad.

4.18 Trafodir amcanestyniadau seiliedig ar 2018 yn fanylach ym Mhennod 5. Fodd bynnag, fel y gwelir yn Ffigur 6, rhagwelir y bydd cynnydd bychan ond cyson yn y boblogaeth drwy gydol cyfnod yr amcanestyniad, gyda chynnydd o 2,450 o bobl yn y boblogaeth yn y cyfnod 2018-2035. Mae hyn yn wahanol i'r amcanestyniadau blaenorol, sy'n dangos bod y boblogaeth yn gostwng hanner ffordd trwy gyfnod yr amcanestyniad.

<u>Amcanestyniadau Aelwydydd Awdurdodau Lleol Llywodraeth Cymru</u>

4.19 Mae Amcanestyniadau Aelwydydd Awdurdodau Lleol Llywodraeth Cymru yn seiliedig ar Ragolygon Aelwydydd Awdurdodau Lleol. Gwelir yn Ffigur 7 bod yr amcanestyniadau seiliedig ar 2006 a 2008 yn rhagweld cyfradd sylweddol uwch o dwf aelwydydd na'r cyfresi o amcanestyniadau a baratowyd ers rhyddhau Cyfrifiad 2011. Mae hyn yn rhannol oherwydd y cyfraddau uwch o dwf yn y boblogaeth a ragwelir yn yr amcanestyniadau hyn.

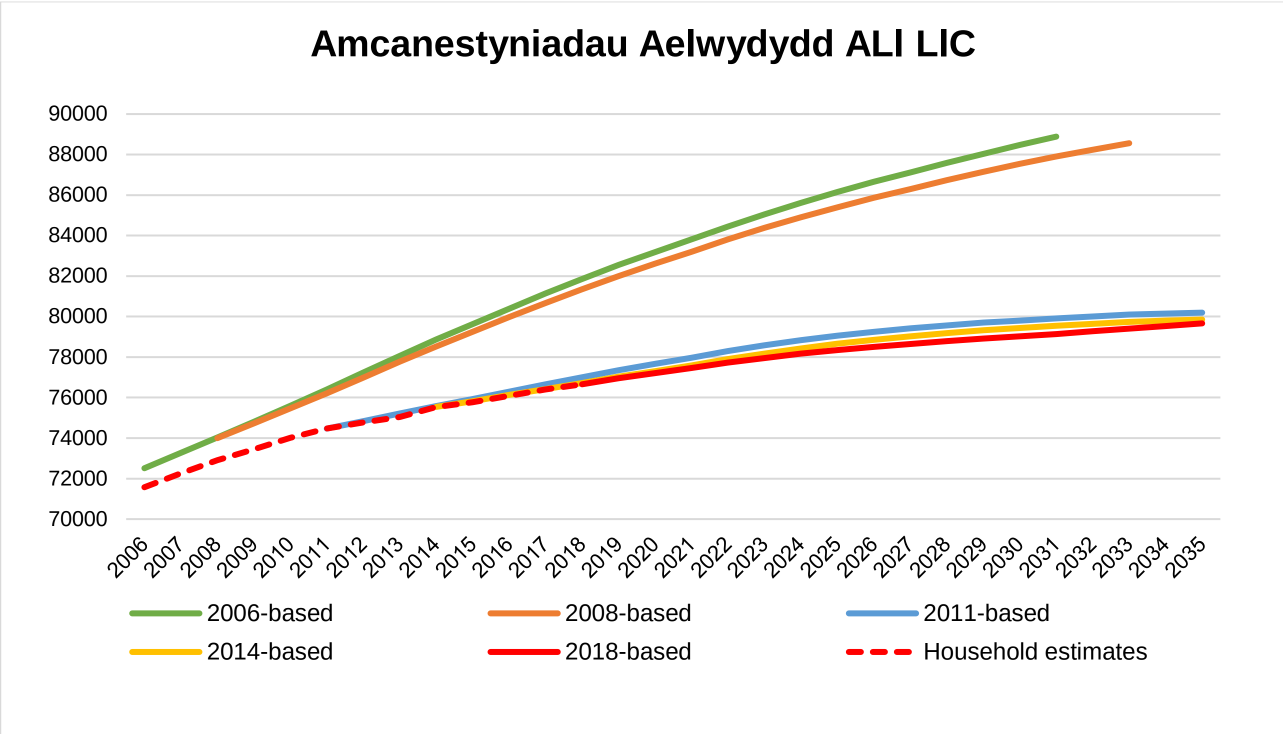

Figure 7: ***Prif Amcanestyniadau Awdurdodau Lleol LlC***
Ffynhonnell: StatsCymru

4.20 Mae amcanestyniadau aelwydydd ALlau seiliedig ar 2011, 2014 a 2018 yn dilyn trywydd tebyg o lefel isel o dwf aelwydydd dros gyfnod yr amcanestyniad. Mae amcanestyniadau seiliedig ar 2011 yn rhagweld ffigur aelwydydd o 2035 o 80,200. Mae hyn ychydig yn is yn yr amcanestyniadau seiliedig ar 2014 (79,900) ac yn is eto yn yr amcanestyniad seiliedig ar 2018 (79,700).

4.21 Mae'r Datganiad Ystadegol Cyntaf ar gyfer yr amcanestyniadau aelwydydd seiliedig ar 2018 yn cynnwys cymhariaeth rhwng amcanestyniadau seiliedig ar 2014 a 2018 ar gyfer y flwyddyn 2028, sy'n dangos bod amcanestyniadau Caerffili seiliedig ar 2018 -0.5% yn is na'r rhai a gynhyrchwyd yn 2014, sy'n weddol debyg i'r gwahaniaeth ar lefel Cymru -0.2%. Mae hyn yn cyferbynnu ag awdurdodau lleol eraill, sydd wedi profi amrywiadau sylweddol rhwng y ddwy gyfres o amcanestyniadau o amcanestyniadau aelwydydd 2018, sef 7.2% yn uwch ym Mro Morgannwg i 9.7% yn is yng Ngheredigion.

4.22 Mae maint cyfartalog aelwydydd (MCA), wedi'i fesur yn nhermau personau ym mhob aelwyd, yn cael ei gyfrifo drwy rannu'r boblogaeth aelwydydd preifat â nifer yr aelwydydd. Mae Ffigur 8 yn nodi'r gwahaniaethau rhwng yr amcanestyniadau. Dechreuodd

amcanestyniadau seiliedig ar 2006 a 2008 gydag MCA is o ddyddiad sylfaen yr amcanestyniadau a amcanestynwyd y byddai'r MCA yn gostwng yn gyflym dros gyfnod yr amcanestyniad, yn dilyn y tueddiadau a brofwyd yng nghyfnod cyfrifiad 1991-2001. Nododd cyfrifiad 2011 bod maint cyfartalog aelwydydd yng Nghaerffili yn llawer uwch na hyn mewn gwirionedd, felly mae setiau dilynol o amcanestyniadau ers 2011 yn nodi MCA mwy ar y dechrau. Mae'r cyfraddau newid dros gyfnodau amcanestyniadau 2011, 2014 a 2018 yn is, ond mae pob un yn dilyn trywydd tebyg, ac yn adlewyrchu'r tueddiadau a ddangoswyd mewn amcangyfrifon aelwydydd diweddar.

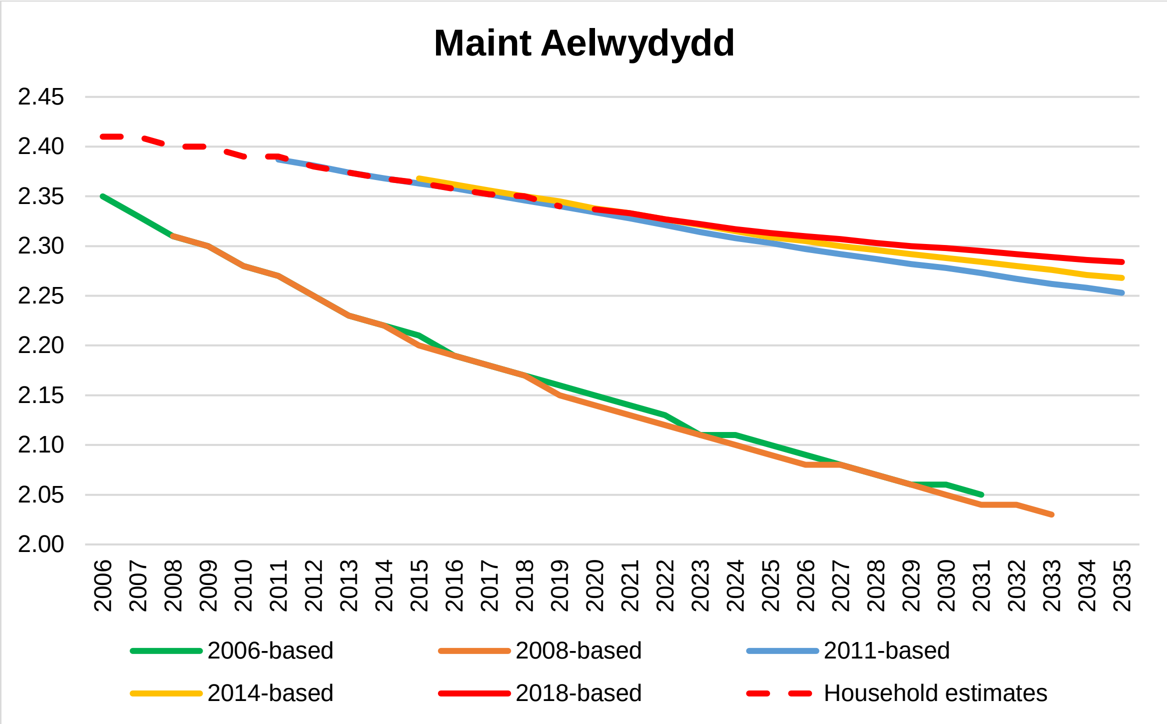

Figure 8: ***Amcanestyniadau Aelwydydd ALl LlC Maint Cyfartalog Aelwydydd Ffynhonnell: StatsCymru***

Cyfrifiad 2011 ac Amcangyfrif Canol Blwyddyn

4.23 Darparodd rhyddhau data Cyfrifiad 2011 dystiolaeth o dueddiadau demograffig, sy'n hollbwysig wrth ystyried opsiynau twf. Nododd Cyfrifiad 2011 boblogaeth o 178,806 ar gyfer Caerffili. Roedd y ffigur hwn yn sylweddol uwch na'r hyn a ragwelwyd yn y CDLl mabwysiedig, a nododd boblogaeth o 173,400 yn 2011. Roedd hefyd yn sylweddol uwch na'r amcangyfrif canol blwyddyn blaenorol ac amcanestyniadau Llywodraeth Cymru ar gyfer 2011 yn amcanestyniadau poblogaeth 2006 a 2008.

4.24 Mae'r amcangyfrifon poblogaeth canol blwyddyn ar gyfer 2002-2010 ar gyfer Cymru wedi'u diwygio i ystyried canlyniadau Cyfrifiad 2011, ac yn achos Caerffili, mae'r Amcangyfrifon Canol Blwyddyn ar gyfer pob blwyddyn wedi'i ddiwygio i fyny, fel y dangosir yn y tabl isod.

Blwyddyn	Amcangyfrif Canol Blwyddyn Blaenorol	Amcangyfrif Canol Blwyddyn Newydd	Gwahaniaeth
2001	169,546	169,546	0
2002	170,228	170,776	548
2003	170,325	171,363	1,038
2004	170,823	172,361	1,538
2005	170,743	172,777	2,034
2006	171,132	173,741	2,609
2007	171,751	174,987	3,236
2008	172,363	176,259	3,896
2009	172,737	177,159	4,422
2010	173,124	178,101	4,977
2011		178,782	

Table 5: ***Cydrannau Newidiadau Diwygiedig rhwng amcangyfrifon canol blwyddyn blaenorol 2001 a 2011***
Ffynhonnell: Swyddfa Ystadegau Gwladol

4.25 Er bod y cydrannau newid naturiol a mudo wedi’u diwygio ychydig, nid yw’r prif resymau dros y gwahaniaethau rhwng yr amcangyfrif canol blwyddyn blaenorol a’r rhai diwygiedig yn hysbys ac felly maent wedi’u dosbarthu fel ‘arall (na ellir eu priodoli)’. Mae gan Gaerffili’r ail ffigur uchaf ar gyfer cydrannau newid ‘na ellir eu priodoli’ yng Nghymru gyda thua 5,000 o bobl na ellir eu priodoli i newid naturiol, mudo mewnol neu ryngwladol neu gydrannau eraill fel ceiswyr lloches, carcharorion, a’r lluoedd arfog.

4.26 Nid oes unrhyw fanylion pellach ar sut y daethpwyd i’r ffigur ‘na ellir eu priodoli’ ar gyfer Bwrdeistref Sirol Caerffili, ond mae canllawiau’r SYG[2] yn nodi y gallai hyn fod oherwydd cyfuniad o anghywirdebau posibl yn:

- Mudo mewnol, yn enwedig oherwydd problemau wrth amcangyfrif symudiadau penodol yn gywir, megis pobl ifanc yn gorffen cyrsiau addysg bellach.
- Mudo rhyngwladol, oherwydd gwahanol ddulliau o gyfrifo mewnfudo
- Amcangyfrifon poblogaeth 2001, a oedd yn seiliedig ar gyfrifiad 2001
- Amcangyfrifon Cyfrifiad 2011, fel amcangyfrif roedd angen ei wneud ar gyfer nifer y bobl nad oedd wedi ymddangos ar ffurflen Cyfrifiad.
- Diffiniadau o garcharorion, sydd wedi’u newid yn ddiweddar.

4.27 O ystyried na ellir egluro’r Amcangyfrifon Canol Blwyddyn uwch diwygiedig yn llawn, mae angen bod yn ofalus wrth wneud tybiaethau yn seiliedig ar dwf poblogaeth blynyddol yn y 10 mlynedd diwethaf. Mae’n ddigon posibl bod ffigurau poblogaeth 2001 yn y Cyfrifiad wedi’u tanamcangyfrif, sy’n golygu bod y boblogaeth mewn gwirionedd wedi cynyddu ar lefel uwch yn y cyfnod 1991-2001 na 2001-2011.

4.28 Wrth asesu effaith newid na ellir ei briodoli, cydnabyddir, wrth baratoi amcanestyniadau poblogaeth ac aelwydydd mewn mannau eraill, y rhagdybiwyd bod y ffigur ‘na ellir eu priodoli’ hwn o leiaf yn rhannol oherwydd mudo rhyngwladol a’i fod wedi’i gynnwys o fewn tybiaethau mudo. Fodd bynnag, o ystyried bod tybiaethau mudo eisoes wedi’u diwygio yn yr Adroddiadau Crynswth (Amcangyfrif Canol Blwyddyn), ac yng ngoleuni cyngor gan y

[2] Swyddfa Ystadegau Gwladol - Dulliau a ddefnyddiwyd i adolygu’r amcangyfrifon poblogaeth is-genedlaethol ar gyfer canol 2002 i ganol 2010 (30 Ebrill 2013)

Swyddfa Ystadegau Gwladol mewn perthynas â darpariaeth tai yn Lloegr, y dull a ffefrir yw eithrio'r ffigur 'na ellir eu priodoli' o dueddiadau mudo.

4.29 Gwnaed adolygiad pellach ym mis Mawrth 2018 i'r Amcangyfrifon Canol Blwyddyn rhwng canol 2012 a chanol 2016 yng ngoleuni gwelliannau methodolegol. Arweiniodd hyn at fân newidiadau i'r ffigurau ymfudo rhyngwladol, o rhwng -17 a 4 person y flwyddyn. Yn gyffredinol, bu gostyngiad o 29 o bobl yn yr amcangyfrifon dros y cyfnod hwn. Mae'r amcangyfrifon diwygiedig wedi'u cynnwys gydag Adran 3 o'r Papur hwn.

Cyfrifiad 2021

4.30 Cynhaliwyd Cyfrifiad 2021 ar 21 Mawrth 2021. Mae'r SYG wedi cyhoeddi amserlen ddangosol ar gyfer rhyddhau canlyniadau'r Cyfrifiad a rhagwelir y bydd amcangyfrifon awdurdodau lleol yn cael eu cyhoeddi yn haf 2022, gyda gweddill canlyniadau data'r cyfrifiad yn cael eu cyhoeddi erbyn mis Mawrth 2023.

4.31 Yn dilyn cyhoeddi data'r Cyfrifiad, os gwelir gwahaniaethau sylweddol rhwng cyfrif y Cyfrifiad a'r Amcangyfrif Canol Blwyddyn, efallai y bydd angen i'r SYG adolygu'r amcangyfrifon canol blwyddyn blaenorol.

4.32 Rhoddir ystyriaeth i unrhyw ddata Cyfrifiad a gyhoeddir maes o law. Fodd bynnag, dylid nodi mai dim ond ciplun o'r boblogaeth ar adeg benodol yw'r Cyfrifiad ac nid yw'n cynrychioli rhagolwg o dwf poblogaeth yn y dyfodol. Er bod amcangyfrifon poblogaeth yn rhan o'r sail tystiolaeth, mae'r senarios twf yn ystyried amrediad o dystiolaeth gan gynnwys tueddiadau hirdymor genedigaethau, marwolaethau, mudo mewnol a rhyngwladol, a sut y gall polisi ddylanwadu ar y tueddiadau hyn.

5. Amcanestyniadau Poblogaeth ac Aelwydydd Seiliedig ar 2018

5.1 Mae'r amcanestyniadau poblogaeth is-genedlaethol yn rhoi amcangyfrifon o faint poblogaeth y dyfodol ar gyfer awdurdodau lleol a pharciau cenedlaethol Cymru. Maent yn amcanestyniadau sy'n seiliedig ar dueddiadau, gan ddefnyddio tybiaethau am enedigaethau, marwolaethau a mudo ar gyfer y cyfnod o bum mlynedd yn arwain at y flwyddyn ar ddechrau'r amcanestyniad (y flwyddyn sylfaen). Nid rhagolygon yw amcanestyniadau poblogaeth ac nid ydynt yn ceisio rhagweld yr effaith y gallai polisïau'r llywodraeth yn y dyfodol, amgylchiadau economaidd newidiol neu ffactorau eraill (er enghraifft, polisïau'r llywodraeth ar fewnfudo, goblygiadau Brexit neu COVID 19) ei chael ar ymddygiad demograffig.

5.2 Cyhoeddwyd amcanestyniadau poblogaeth ac aelwydydd seiliedig ar 2018 diwygiedig ar 4 Awst 2020, ar ôl cael eu cyhoeddi'n wreiddiol ym mis Chwefror 2020 ac yna eu tynnu'n ôl oherwydd gwall oedd yn effeithio ar yr amcanestyniadau cenedlaethol seiliedig ar 2018. Mae'r amcanestyniadau yn cwmpasu'r cyfnod o 25 mlynedd rhwng 2018 a 2043.

5.3 Mae'r 'prif' amcanestyniad poblogaeth yn seiliedig ar dueddiadau'r gorffennol o ran ffrwythlondeb, marwoldeb, a mudo o'r 5 mlynedd flaenorol. Mae amcanestyniadau amrywiadol hefyd wedi'u cyhoeddi, gan gynnwys amrywiad 'poblogaeth uchel' (yn seiliedig ar dybiaethau ffrwythlondeb uchel, disgwyliad oes a mudo), ac amrywiad 'poblogaeth isel' (yn seiliedig ar dybiaethau ffrwythlondeb, disgwyliad oes a mudo isel). Mae tybiaethau ar sail mudo gan gynnwys mudo sero (h.y. dim mudo rhyngwladol neu fewnol, newid naturiol yn unig yn y boblogaeth o ganlyniad i enedigaethau a marwolaethau), ac amrywiad yn seiliedig ar batrymau mudo 10 mlynedd (h.y. defnyddio 10 mlynedd o ddata ar gyfer rhyngwladol a marwolaethau), mudo mewnol, yn hytrach na 5 mlynedd o ddata) hefyd ar gael.

5.4 Roedd yr amcanestyniadau seiliedig ar 2018 yn defnyddio methodoleg wahanol i'r amcanestyniadau blaenorol, oherwydd canlyniadau annhebygol mewn perthynas ag allfudo rhai carfannau oedran mewn rhai ardaloedd awdurdodau lleol. Er mwyn mynd i'r afael â hyn, cymhwyswyd cyfraddau mudo i'r tybiaethau mudo mewnol. Ar gyfer mewnfudo mewnol, cyfrifwyd hyn fel cyfradd o gymharu â gweddill poblogaeth y DU. Ar gyfer allfudo mewnol, cyfrifwyd hyn fel cyfradd o'i gymharu â phoblogaeth breswyl yr awdurdod lleol. Mae'r newidiadau hyn yn golygu nad yw mewnfudo ac allfudo mewnol bellach yn gyson a byddant yn dibynnu ar faint a strwythur oed poblogaeth yr awdurdod lleol o'i gymharu â gweddill y DU. Mae'r tybiaethau mudo rhyngwladol yn parhau i fod yn ffigur cyson.

Poblogaeth

5.5 Mae Prif Amcanestyniadau Poblogaeth ALlau seiliedig ar 2018 yn nodi poblogaeth sylfaenol ar gyfer y Fwrdeistref Sirol ar ddechrau cyfnod yr amcanestyniad o 181,019. Yng nghyfnod Cynllun y CDLl 2020-2035, nodir y rhagwelir twf o 1,881 yn unig yn y boblogaeth.

Poblogaeth 2018	Poblogaeth 2020	Poblogaeth 2035	Amcanestyniad o Newid Poblogaeth 2020-2035	% Newid Poblogaeth 2020-2035
181,019	181,585	183,466	1,881	1%

Table 6: ***Amcanestyniad o newid yn y boblogaeth 2020-2035***

5.6 Mae graff sy'n dangos amcanestyniadau poblogaeth 2018 yng nghyd-destun poblogaethau diweddar eraill LlC wedi'i gynnwys yn Adran 4. Mae hyn yn dangos bod y gyfradd twf a ragwelir yn arafach na thueddiadau'r gorffennol.

Aelwydydd

5.7 Mae Tabl 8 yn dangos y mathau o aelwydydd fel y'u nodwyd yn yr amcanestyniadau aelwydydd seiliedig ar 2018 ar gyfer dyddiadau dechrau a gorffen cyfnod y cynllun yn 2020 a 2035, ynghyd â'r newid canrannol ar gyfer pob math o aelwyd ar gyfer Caerffili, De-ddwyrain Cymru a Chymru gyfan. Mewn termau rhifiadol, rhagwelir mai aelwydydd llai fydd yn gweld y twf mwyaf dros gyfnod yr amcanestyniad yng Nghaerffili. Mae hyn yn adlewyrchu'r patrymau ar gyfer De-ddwyrain Cymru a Chymru gyfan.

5.8 Yn gyffredinol, aelwydydd 1 person fydd yn profi'r twf mwyaf, sef cynnydd o 1,838 dros gyfnod y cynllun. Fodd bynnag, mewn termau canrannol, dim ond 8.4% yw twf aelwydydd 1 person o'i gymharu â 16.1% yn Ne-ddwyrain Cymru a 13.1% yng Nghymru. Rhagwelir y bydd aelwydydd dau berson yn profi twf sylweddol, yn enwedig aelwydydd un rhiant (1 oedolyn, 1 plentyn). Mae hyn hefyd yn adlewyrchu'r patrymau tebyg ar draws y rhanbarth a Chymru yn gyffredinol.

5.9 Rhagwelir y bydd gostyngiad yng Nghaerffili ym mhob math o aelwydydd 3 person a 4 person, ac eithrio aelwydydd 4 person (dim plant). Er bod y patrwm hwn yn adlewyrchu patrymau rhanbarthol a chenedlaethol yn fras, mae'r newid canrannol yn fwy arwyddocaol yng Nghaerffili.

5.10 Rhagwelir y bydd cynnydd mewn rhai mathau o eiddo mwy – 5 person (1 oedolyn, 4+ o blant), 5+ person (dim plant) a 4 person (dim plant). Fodd bynnag, mae niferoedd sylfaenol y mathau hyn o aelwydydd yn is, sy'n golygu y byddai cynnydd bach yn y niferoedd yn cynrychioli cynnydd canrannol mwy. Gall y cynnydd trawiadol mewn aelwydydd mwy heb blant fod oherwydd nifer o ffactorau e.e. plant nad ydynt yn ddibynnol yn parhau i fyw gartref i fynychu cyrsiau addysg uwch neu oherwydd na allant fforddio symud i'w llety eu hunain, neu gallai awgrymu tuedd i henoed fyw gyda'u plant i dderbyn gofal. Mae'r patrwm hwn hefyd yn adlewyrchu'r patrwm ar draws y rhanbarth a Chymru yn gyffredinol.

5.11 Y twf cyfrannol is mewn aelwydydd un person yng Nghaerffili o'i gymharu â'r rhanbarth yw'r prif ffactor yn y ffigur amcanestyniad aelwydydd isel a maint cyfartalog aelwydydd uchel a bydd yn briodol ystyried beth fyddai'r effaith ar dwf aelwydydd pe bai'r newid yn y math o aelwydydd yng Nghaerffili yn fwy unol â phatrymau rhanbarthol.

	Caerffili	Caerffili	Caerffili	Caerffili	De-ddwyrain Cymru	De-ddwyrain Cymru	De-ddwyrain Cymru	De-ddwyrain Cymru	Cymru	Cymru	Cymru	Cymru
	2020	**2035**	**Newid 2020 - 2035**	**% Newid 2020 - 2035**	**2020**	**2035**	**Newid 2020 - 2035**	**% Newid 2020 - 2035**	**2020**	**2035**	**Newid 2020 - 2035**	**% Newid 2020 i 2035**
Pob Math	77204	79665	2461	3.2	662565	711496	48931	7.4	1,371,134	1,452,447	81313	5.9
1 person	21832	23670	1838	8.4	210271	244161	33890	16.1	442,897	500,737	57840	13.1
2 berson (1 oedolyn, 1 plentyn)	3872	4607	735	19.0	28824	33780	4956	17.2	55,523	65,267	9744	17.5
2 berson (Dim plant)	24168	24965	797	3.3	197546	206400	8854	4.5	427,722	446,478	18757	4.4
3 person (1 oedolyn, 2 blentyn)	1588	1475	-113	-7.1	13151	12578	-573	-4.4	25,394	24,442	-952	-3.7
3 person (2 oedolyn, 1 plentyn)	5525	5278	-247	-4.5	44442	44844	402	0.9	85,612	84,179	-1433	-1.7
3 person (Dim plant)	5856	5729	-127	-2.2	46273	46494	221	0.5	91,325	89,145	-2181	-2.4
4 person (1 oedolyn, 3 o blant)	562	509	-53	-9.4	4918	4852	-66	-1.3	9,303	9,255	-48	-0.5
4 person (2+ oedolyn, 1+ o blant)	7422	6904	-518	-7.0	60132	58484	-1648	-2.7	120,287	116,189	-4097	-3.4
4 person (Dim plant)	2014	2330	316	15.7	17536	20530	2994	17.1	33,415	37,400	3985	11.9

	Caerffili	Caerffili	Caerffili	Caerffili	De-ddwyrain Cymru	De-ddwyrain Cymru	De-ddwyrain Cymru	De-ddwyrain Cymru	Cymru	Cymru	Cymru	Cymru
	2020	2035	Newid 2020 - 2035	% Newid 2020 - 2035	2020	2035	Newid 2020 - 2035	% Newid 2020 - 2035	2020	2035	Newid 2020 - 2035	% Newid 2020 i 2035
5+ person (1 oedolyn, 4+ o blant)	299	371	72	24.1	1896	1810	-86	-4.5	3,574	3,605	31	0.9
5+ person (2+ oedolyn, 1+ o blant)	3712	3379	-333	-9.0	31811	29947	-1864	-5.9	64,687	60,969	-3718	-5.7
5+ person (Dim plant)	355	448	93	26.2	5767	7616	1849	32.1	11,396	14,781	3385	29.7

Table 7: ***Canran y newid yn ôl math o aelwyd***
Ffynhonnell: Amcanestyniadau aelwydydd seiliedig ar 2018

6. Dadansoddiad o Gydrannau Newid Poblogaeth a Chartrefi

6.1 Elfennau allweddol newid yn y boblogaeth yw nifer y genedigaethau a marwolaethau (cyfeirir at y gwahaniaeth rhwng y rhain fel newid naturiol) a mudo (mewnol – o'r DU, a rhyngwladol – o'r tu allan i'r DU). Mae'r adran ganlynol yn archwilio'r cydrannau hyn yn fanylach, gan ystyried tueddiadau'r gorffennol.

6.2 Mae gwybodaeth ar gael am gydrannau newid yn y boblogaeth yn yr Amcangyfrifon Canol Blwyddyn. Fel yr eglurwyd yn flaenorol, roedd y newid poblogaeth blynyddol mwyaf yn y cyfnod 2001 i 2011, er bod cyfran sylweddol o'r twf hwn yn 'newid poblogaeth na ellir ei briodoli' oherwydd diwygiadau i'r amcangyfrifon yn dilyn cyhoeddi Cyfrifiad 2011 na ellir eu priodoli i newid naturiol neu fudo. Esbonnir hyn yn fanylach yn Adran 4.

6.3 Nodir o Ffigur 9 bod newid naturiol a mudo mewnol net yn gadarnhaol yn ystod pedair blynedd gyntaf y cyfnod hwn, tra bod mudo rhyngwladol net yn negyddol. Yn ystod y 3 blynedd dilynol, tyfodd y boblogaeth yn bennaf trwy fudo mewnol net, gydag elfen lai o newid naturiol a mudo rhyngwladol net. Yn y cyfnod ers 2008/9 i 2012/13, roedd mudo mewnol net yn negyddol (mwy o drigolion y DU yn symud allan o Gaerffili nag i mewn), a chafodd twf ei briodoli'n bennaf i newid naturiol. Yn y blynyddoedd diwethaf, mae'r ffigurau wedi bod yn fwy amrywiol. Mae newid naturiol wedi bod yn gadarnhaol, ond mae'r cyfraniad y mae wedi'i wneud i dwf cyffredinol y boblogaeth wedi bod yn llai, gyda chynnydd mewn marwolaethau a nifer is o enedigaethau. Dangosodd Amcangyfrif Canol Blwyddyn 2020 newid naturiol negyddol yng Nghaerffili am y tro cyntaf yn y degawdau diwethaf, gan fod nifer y genedigaethau wedi parhau i ostwng a chyfraddau marwolaeth wedi bod yn uwch na'r lefelau blaenorol, er bod hyn yn rhannol oherwydd pandemig Covid-19. Mae mudo mewnol net wedi bod yn amrywiol, yn amrywio o ffigur net o -146 yn 2015/16 i 867 yn 2019/20. Ers 2012/13, mae mudo rhyngwladol wedi bod yn gadarnhaol rhwng 3 ac 86 y flwyddyn.

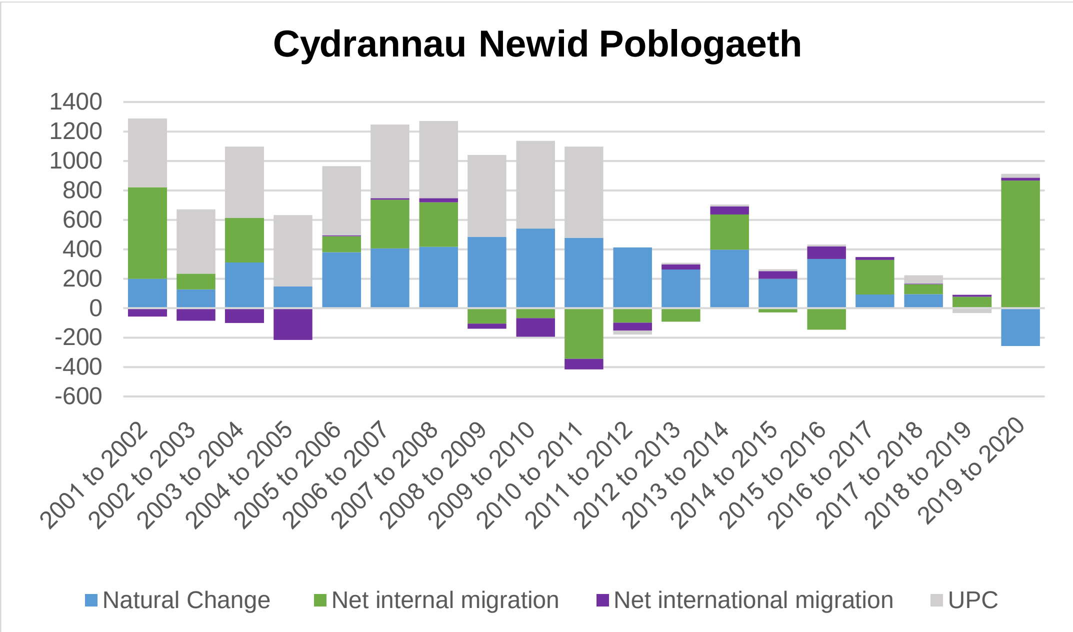

Figure 9: ***Cydrannau Newid Poblogaeth yng Nghaerffili 2001 i 2020***
Ffynhonnell: StatsCymru

Genedigaethau

6.4 Ceir data ar nifer y genedigaethau gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol. Fel y gwelir o Ffigur 10, mae nifer y genedigaethau wedi amrywio, ond bu tuedd gyffredinol tuag i lawr ers 1991, yn unol â thueddiadau cenedlaethol sydd wedi nodi gostyngiad mewn cyfraddau ffrwythlondeb. Roedd nifer y genedigaethau yn gyson rhwng 2,150 a 2,200 rhwng 2006/7 a 2010/11 ond ers 2011 maent wedi gostwng ac yn 2019/20 roeddent ar y ffigur isaf a gofnodwyd o lai na 1,750.

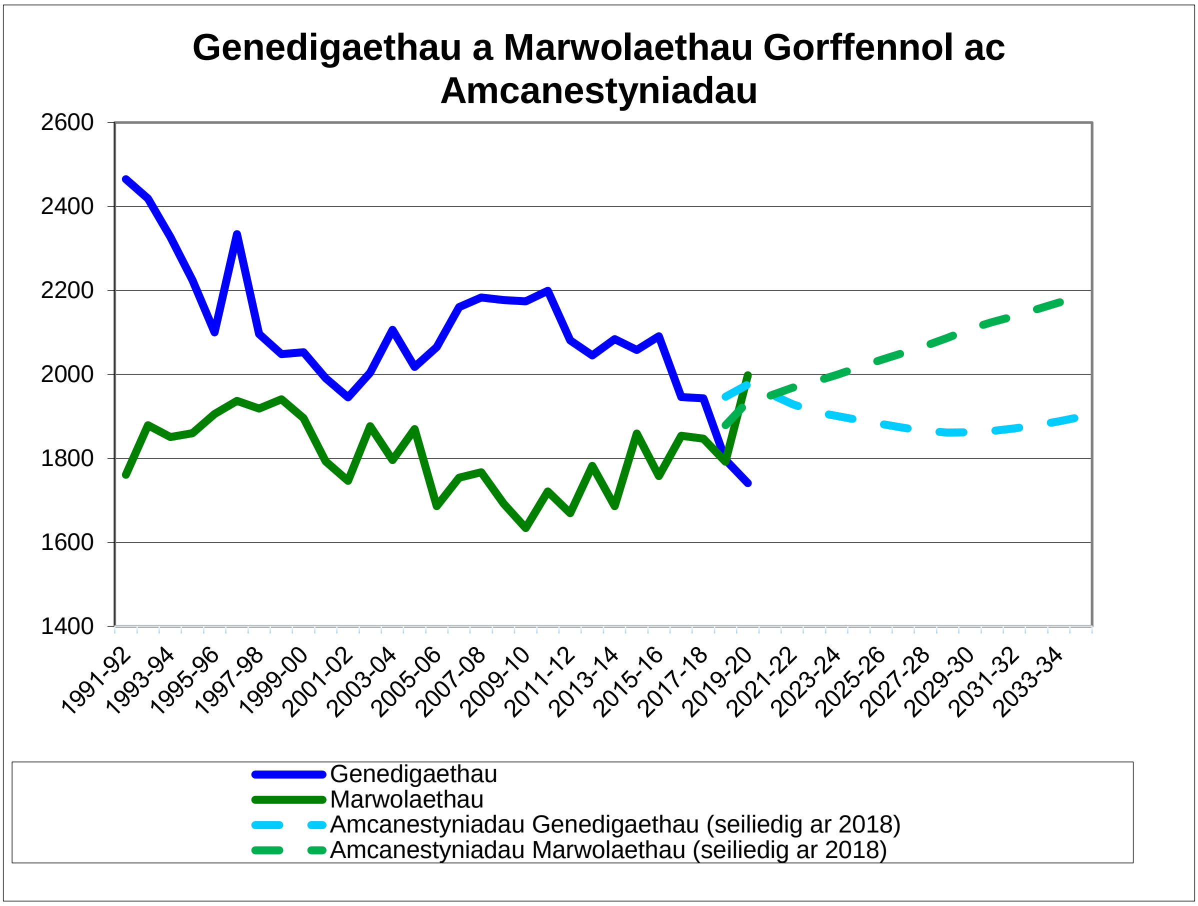

Figure 10: ***Genedigaethau a Marwolaethau y Gorffennol ac Amcanestyniadau 1991 i 2035***
Ffynhonnell: StatsCymru

6.5 Nid yw'r amcanestyniadau seiliedig ar 2018 yn cynnwys ffigurau 2018/19 na 2019/20 ond maent yn seiliedig ar y tueddiadau 5 mlynedd cyn 2018. Rhagwelir y bydd cyfraddau genedigaethau yn parhau i ostwng yn araf dros gyfnod yr amcanestyniad i'r lefel isaf o 1,862 cyn sefydlogi a chynyddu ychydig dros weddill cyfnod yr amcanestyniad.

6.6 Fel ffordd o feincnodi'r amcanestyniadau yn erbyn tueddiadau hirdymor, mae'r nifer amcangyfrifiad cyfartalog o enedigaethau dros y cyfnod 1991/2 – 2019/20 wedi'i gyfrifo fel 2,100 o enedigaethau y flwyddyn. Os ystyrir y 10 mlynedd blaenorol (2010/11 - 2019/20), yna amcangyfrifir bod nifer y genedigaethau yn 2,000 y flwyddyn. Dros y pum mlynedd diwethaf hyd at 2019/20, mae nifer cyfartalog y genedigaethau wedi gostwng ymhellach fyth i 1,900. Mae nifer y genedigaethau y flwyddyn yn yr amcanestyniadau yn amrywio, ond dros gyfnod y cynllun 15 mlynedd 2020 – 2035, mae'r nifer yn 1,889 y flwyddyn ar gyfartaledd. Mae'r ffigur hwn yn is na'r cyfartaledd hirdymor ond mae'n adlewyrchu tueddiadau mwy diweddar yn well.

6.7 Mae cyfanswm y gyfradd ffrwythlondeb (nifer cyfartalog y plant sydd i'w geni i fenyw yn ystod ei hoes) dros yr amcanestyniad yn cynyddu ychydig dros gyfnod y cynllun o 1.70 yn

2018 i 1.79 yn 2035. Fodd bynnag, mae hyn yn dal i fod yn is na'r ffrwythlondeb lefel adnewyddu o 2.1 plant i bob menyw. Fel y gwelir yn Ffigur 11, mae demograffeg y Fwrdeistref Sirol wedi newid ers 2001, gyda llai o fenywod rhwng 30 a 45 oed yn 2018 nag yn 2011, er bod mwy o fenywod 20-30 oed. Mae data'r SYG yn nodi mai oed cyfartalog mam yng Nghymru a Lloegr yn 2019 oedd 30.7 ac felly mae'r gostyngiad yn nifer y menywod hŷn sy'n cael plant yn 2018 o'i gymharu â 2001 yn ffactor sy'n egluro'r gostyngiad yn nifer y genedigaethau.

6.8 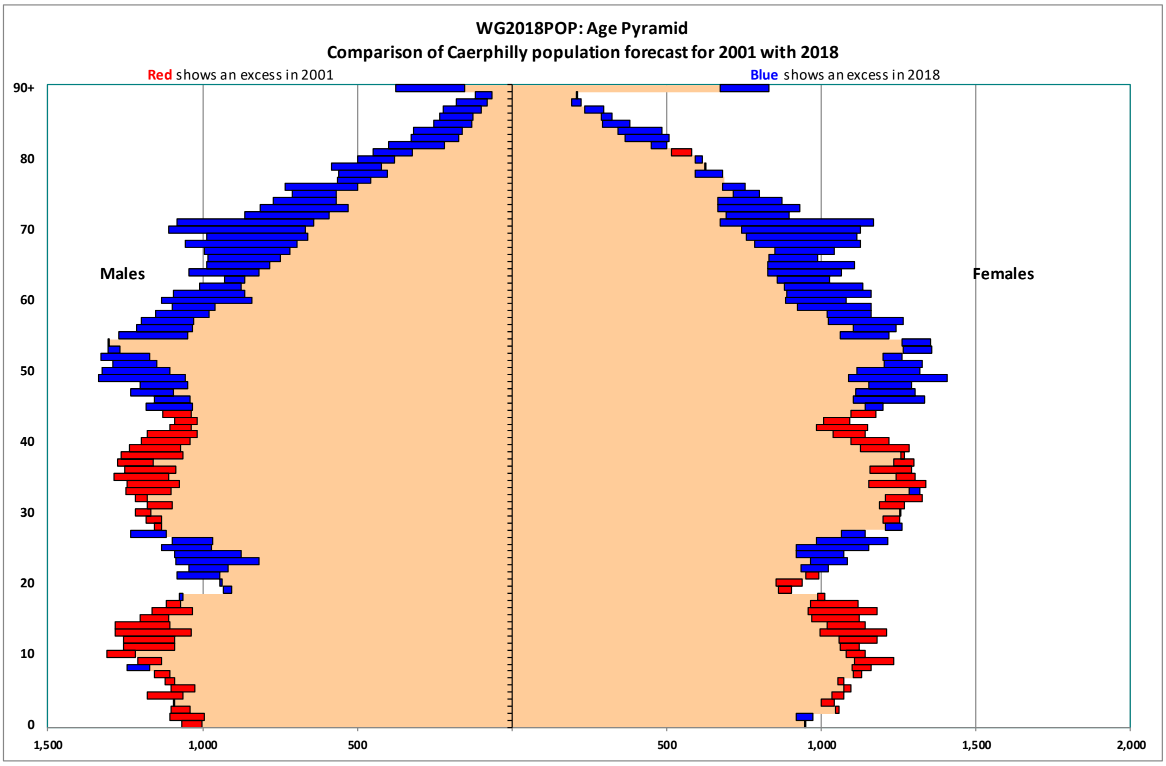

Figure 11: ***Cymharu strwythur poblogaeth 2001 a 2018***
Ffynhonnell: Popgroup

Marwolaethau

6.9 Mae'r gyfradd marwolaethau ym Mwrdeistref Sirol Caerffili hefyd wedi bod yn amrywiol. Roedd yn gymharol sefydlog ar ddiwedd y 1990au rhwng tua 1,900 i 1,950 o farwolaethau'r flwyddyn, cyn disgyn i'r lefel isaf o lai na 1,700 o farwolaethau yng nghanol y 2000au. Mae'r duedd ar gyfer nifer y marwolaethau wedi cynyddu ers hynny, sy'n ganlyniad i strwythur demograffig y Fwrdeistref Sirol gyda phoblogaeth gynyddol o bobl hŷn.

6.10 Rhagwelir y bydd nifer y marwolaethau yn parhau i gynyddu'n araf dros gyfnod cynllun y CDLl. Nodir, yn 2018-19, bod nifer y marwolaethau bron yn gyfartal â nifer y genedigaethau, gyda ffigur newid naturiol o ddim ond 5, ac yn 2019-20 roedd nifer y marwolaethau yn uwch na nifer y genedigaethau o 257, sy'n gyfuniad o'r nifer isaf o enedigaethau yn y degawdau diwethaf a'r nifer uchaf o farwolaethau, yn rhannol oherwydd y marwolaethau cysylltiedig â Covid-19 yn rhan gynnar y pandemig. Mae amcanestyniadau seiliedig ar 2018 yn nodi y rhagwelir y bydd newid naturiol yn negyddol (h.y. bydd mwy o farwolaethau na genedigaethau) yn 2021/22, a bydd hyn yn parhau drwy gydol cyfnod y cynllun. Erbyn 2035, rhagwelir y bydd 288 yn fwy o farwolaethau na genedigaethau.

6.11 Mae'n bwysig nodi nad yw'r ffigurau a ddangosir yn Ffigur 10 yn cynnwys yr holl farwolaethau sy'n gysylltiedig â phandemig COVID-19 gan fod yr amcangyfrif canol blwyddyn diweddaraf ar gyfer 2020 ond yn cynnwys marwolaethau yn y cyfnod hyd at 30

Mehefin 2020. Mae marwolaethau a ddigwyddodd ar ôl y dyddiad hwn, gan gynnwys y rhai a ddigwyddodd mewn tonnau dilynol o'r pandemig, sy'n cael eu cofnodi yn Amcangyfrifon Canol Blwyddyn 2021 a 2022 (yr 'ail don'), yn cael eu hadlewyrchu yn Amcangyfrif Canol Blwyddyn 2021.

6.12 Dylid ystyried yr amcanestyniadau yng nghyd-destun tueddiadau hirdymor. Nifer cyfartalog y marwolaethau yn flynyddol ers 1991 yw 1,810 o bobl y flwyddyn. Mae'r cyfartaledd dros y 10 mlynedd diwethaf wedi gostwng i 1,800 y flwyddyn, ond os yw data o'r 5 mlynedd diwethaf yn unig yn cael ei ystyried, mae nifer y marwolaethau wedi bod yn 1,850 o bobl y flwyddyn.

6.13 Gellir esbonio'r cynnydd hirdymor yn nifer y marwolaethau gan y newid clir mewn demograffeg, fel y dangosir yn Ffigur 11. Mae nifer y dynion a menywod ym mhob grŵp oedran o 45 oed a hŷn yn fwy yn 2018 nag yr oedd yn 2001, ac eithrio menywod 80 oed. Gan fod yna boblogaeth hŷn, mae'n anochel y bydd nifer y marwolaethau'n cynyddu. Bydd y boblogaeth hon sy'n heneiddio yn parhau i gynyddu dros gyfnod yr amcanestyniad, gan egluro'r cynnydd mewn marwolaethau a ragwelir dros gyfnod yr amcanestyniad.

Mudo

6.14 Mae mudo net (y gwahaniaeth rhwng y rhai sy'n symud i mewn ac allan o ardal) yn fwy amrywiol na newid naturiol ac mae'n anodd ei fesur. O ganlyniad, mae angen rhoi ystyriaeth fanwl i'r tueddiadau mudo hirdymor a thymor byr. Mae newid naturiol i raddau helaeth y tu allan i reolaeth y system gynllunio, ond gall mudo gael ei ddylanwadu'n sylweddol gan benderfyniadau polisi ar lefel genedlaethol (e.e. Brexit) neu oherwydd ffactorau lleol megis argaeledd a fforddiadwyedd tai, neu leoliad cyflogaeth.

6.15 Mae Ffigur 9 yn nodi'r effaith ar newid yn y boblogaeth o ganlyniad i fudo, lle nodir bod y mudo mewnol a rhyngwladol wedi bod yn amrywiol yn y cyfnod ers 2001. Dangosir hyn hefyd yn Nhabl 9. Mudo net mewnol (trigolion y DU) y flwyddyn wedi amrywio o fewnfudo net o 623 o bobl y flwyddyn o'r DU, i allfudo net o 345 o bobl. Roedd mudo mewnol net i Gaerffili yn gadarnhaol ar y cyfan yn gynnar i ganol y 2000au. Fodd bynnag, yn dilyn y cyfnod o ddirwasgiad ar ôl argyfwng economaidd 2008 cafwyd patrwm o allfudo o drigolion y DU o'r Fwrdeistref Sirol, a oed yn rhannol gysylltiedig â chyfraddau adeiladu tai isel yn ystod y cyfnod hwn. Mae mudo mewnol net wedi parhau i fod yn amrywiol ers hynny, er ei fod wedi bod yn gadarnhaol dros y tair blynedd diwethaf.

6.16 Mae Ffigur 12 yn dangos gwreiddiau mudwyr mewnol sydd wedi symud i Gaerffili dros y pum mlynedd diwethaf. Mae'r ffigur net yn cynrychioli'r gwahaniaeth rhwng nifer y bobl sy'n symud o'r gyrchfan i Gaerffili a'r nifer sy'n symud o Gaerffili i'r gyrchfan honno ar gyfartaledd dros y 5 mlynedd diwethaf. Nodir bod y mewnlifiad mudo net uchaf wedi bod o Gaerdydd gyda chyfartaledd o 301 o bobl y flwyddyn. Pen-y-bont ar Ogwr yw'r unig leoliad arall yn ne-ddwyrain Cymru sydd yn y 5 uchaf.

6.17 Daw cyfanswm o dri lle allan o'r pump uchaf o Loegr – Bryste, De Swydd Gaerloyw, a Gogledd Gwlad yr Haf. Efallai y caiff hyn ei esbonio'n rhannol gan ddileu tollau Pont Hafren yn 2018, sydd wedi agor coridor yr M4 yn Ne-ddwyrain Cymru i fod yn rhan o farchnad dai ehangach ar gyfer ardal ehangach Bryste, gan ei fod yn ddewis amgen fforddiadwy.

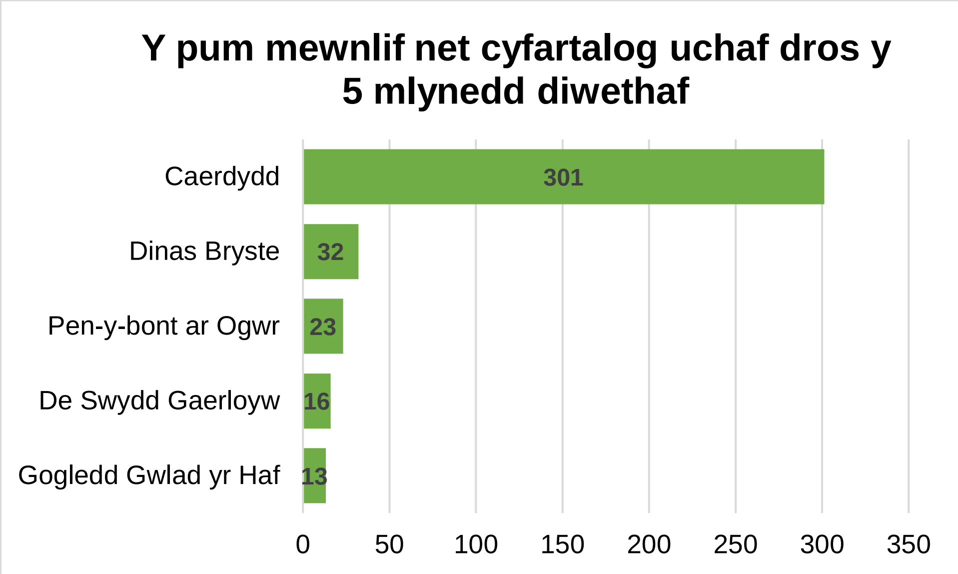

Figure 12: ***Mewnlif net cyfartalog dros y 5 mlynedd diwethaf***
Ffynhonnell: SYG – data mudo mewnol a chyrchfan

6.18 Mae data SYG hefyd ar gael ar yr all-lif net o Gaerffili h.y. lle mae mwy o bobl o Gaerffili wedi symud i gyrchfan arall nag sydd wedi symud o gyrchfan arall i Gaerffili. Nodir bod pob un o'r pum prif gyrchfan yng Nghymru a 3 ohonynt yn awdurdodau lleol cyfagos – Casnewydd, Rhondda Cynon Taf a Merthyr Tudful.

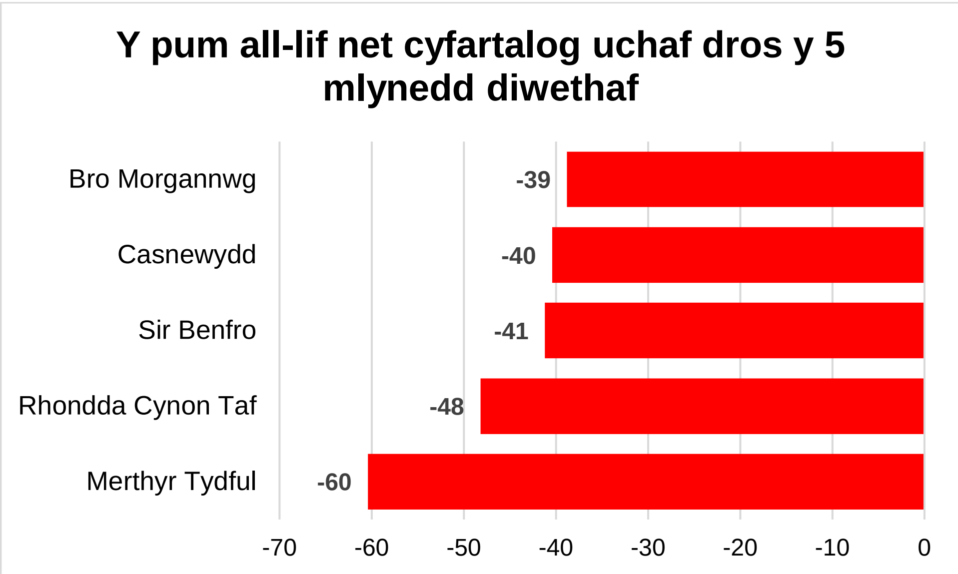

Figure 13: ***All-lifau net cyfartalog dros y 5 mlynedd diwethaf***
Ffynhonnell: SYG – data mudo mewnol a chyrchfan

6.19 Mae data hefyd ar gael ar fudo net fesul grŵp oedran pum mlynedd ar gyfer y cyfnod 9 mlynedd 2012-2020 (Ffigur 14). Mae'r data hwn yn dangos bod allfudo net sylweddol o bobl ifanc 15-19 oed wrth i bobl ifanc symud allan o'r Fwrdeistref Sirol ar gyfer addysg uwch neu gyflogaeth. Mae mewnlif sylweddol yn y grwpiau oedran 20-24, a all fod yn gysylltiedig â rhai o'r bobl hynny a oedd wedi gadael yr ardal ar gyfer addysg uwch yn dychwelyd i Gaerffili. Mae gan y grwpiau oedran 25-39 hefyd fewnlif cadarnhaol ar gyfartaledd, a bu cynnydd cadarnhaol hefyd yn y grŵp oedran 0-4. Mae hyn yn dynodi llif o deuluoedd gyda phlant ifanc yn symud i'r Fwrdeistref Sirol o ardaloedd eraill. Nid oes llawer o newid oherwydd mudo mewnol net ar gyfer y boblogaeth o 40-44 i 70-74, gyda chynnydd net bychan yn unig o bobl yn y grwpiau oedran hyn yn symud i'r ardal. Mae gostyngiad bychan

yn y grwpiau oedran hŷn (75+) gydag ychydig yn fwy o bobl yn symud allan o Gaerffili nag i mewn, ond mae llifoedd mudo cyffredinol ar gyfer y grwpiau oedran hyn yn llai nag ar gyfer y boblogaeth oed gweithio.

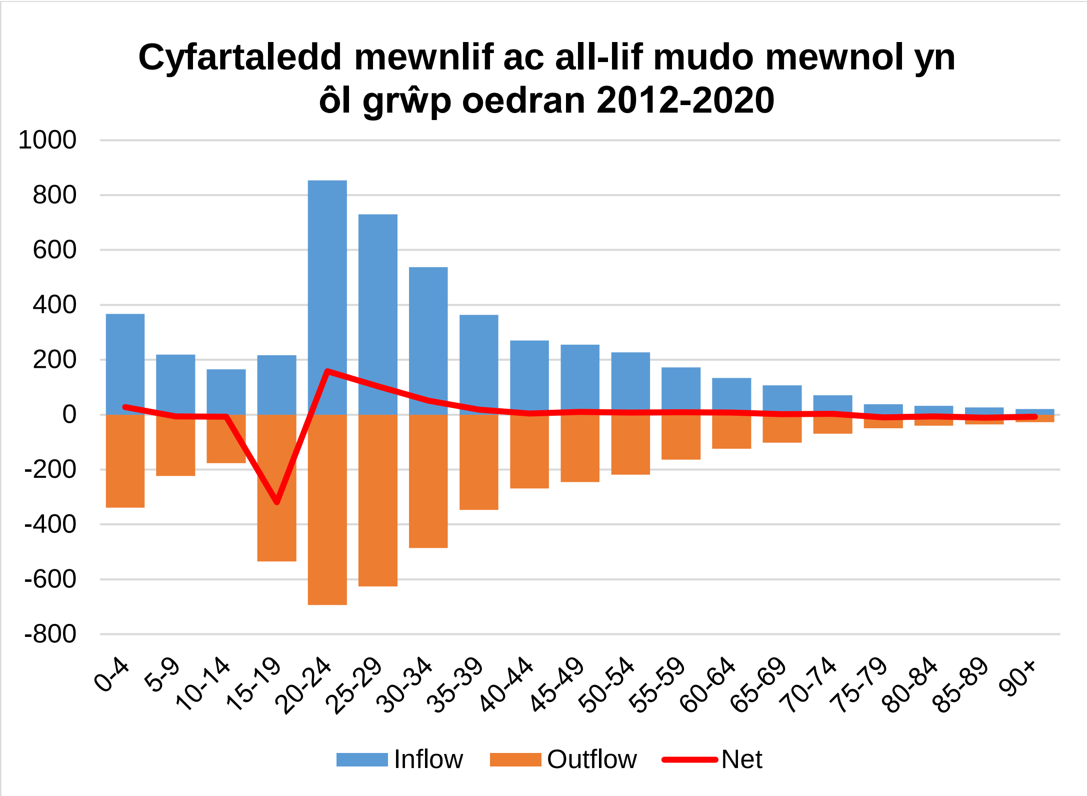

Figure 14: ***Mudo mewnol net cyfartalog yn ôl grŵp oedran rhwng 2012 a 2020***
Ffynhonnell: SYG - Mudo mewnol: fesul awdurdod lleol a grŵp oedran pum mlynedd

6.20 Mae mudo rhyngwladol net hefyd wedi bod yn amrywiol. Bu lefel sylweddol o allfudo o drigolion rhyngwladol allan o Gaerffili yn hanner cyntaf y 2000au. Fodd bynnag, bu mudo rhyngwladol net cadarnhaol o 2005, a chredwyd ei fod yn cyd-daro â 10 gwlad o Ddwyrain Ewrop yn ymuno â'r Undeb Ewropeaidd (UE) ym mis Mai 2004. Yn sgil y dirwasgiad yn 2008 a'r blynyddoedd dilynol symudodd mwy o ymfudwyr rhyngwladol allan o Gaerffili nag i mewn, ond ers 2013 mae mudo net rhyngwladol wedi bod yn gadarnhaol.

Blwyddyn	Mewnol net	Rhyngwladol net	Mudo net
2001 i 2002	623	-58	565
2002 i 2003	106	-85	21
2003 i 2004	302	-100	202
2004 i 2005	-4	-212	-216
2005 i 2006	109	7	116
2006 i 2007	331	11	342
2007 i 2008	303	27	330
2008 i 2009	-105	-35	-140
2009 i 2010	-69	-125	-194
2010 i 2011	-345	-70	-415
2011 i 2012	-98	-54	-152
2012 i 2013	-92	33	-59
2013 i 2014	238	55	293
2014 i 2015	-29	52	23
2015 i 2016	-146	86	-60
2016 i 2017	235	19	254
2017 i 2018	67	3	70
2018 i 2019	72	13	85
2019 i 2020	867	20	887
Cyfartaledd 19 mlynedd	124	-22	103
Cyfartaledd 10 mlynedd	77	16	93
Cyfartaledd 5 mlynedd	219	28	247

Table 8: ***Mudo net 2001/2 i 2019/20***
Ffynhonnell: Amcangyfrifon Canol Blwyddyn

6.21 Mae gwybodaeth am darddiad mudwyr rhyngwladol ar gael gan yr Adran Gwaith a Phensiynau gan ddefnyddio cofrestriadau yswiriant gwladol. Mae Ffigur 15 yn dangos cyfanswm y mudwyr rhyngwladol sydd wedi symud i Fwrdeistref Sirol Caerffili ac y dyrannwyd rhif yswiriant gwladol iddynt dros y 5 mlynedd diwethaf. Mae’r ffigurau’n adlewyrchu mewnfudo yn unig, ac nid ydynt yn ystyried unrhyw allfudo o Gaerffili i ardaloedd eraill ar ôl i rif yswiriant gwladol gael ei ddyrannu.

6.22 Nodir bod y gyfran uchaf o ymfudwyr rhyngwladol wedi dod o wledydd yr UE2 - Bwlgaria a Rwmania. Fodd bynnag, bu nifer sylweddol o gofrestriadau yswiriant gwladol hefyd gan fudwyr a oedd yn wreiddiol o’r UE15 (y gwledydd a oedd yn aelod-wladwriaethau cyn esgyniad yr UE8 yn 2004). Mae nifer yr ymfudwyr o rannau eraill o’r byd wedi bod yn gymharol fychan.

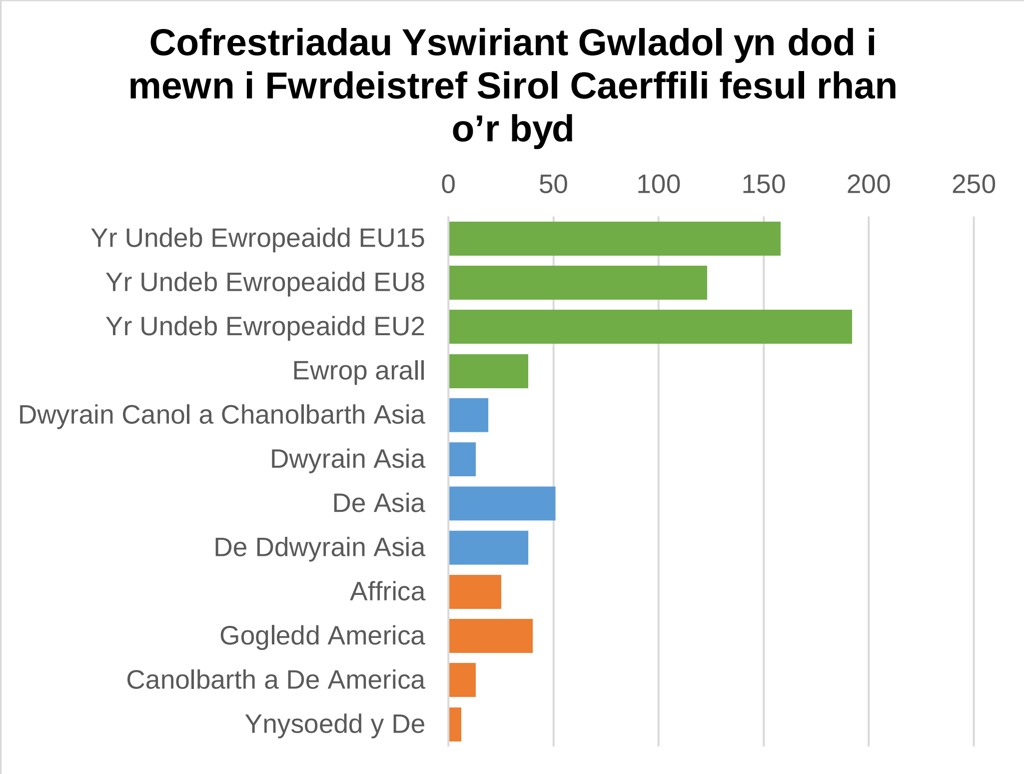

Figure 15: ***Cofrestriadau Yswiriant Gwladol – ymfudwyr rhyngwladol sy’n byw yng Nghaerffili – y flwyddyn yn diweddu Rhagfyr 2016 i’r flwyddyn yn diweddu Rhagfyr 2020***

Ffynhonnell: Dyraniadau rhif Yswiriant Gwladol i ddinasyddion tramor sy’n oedolion sy’n dod i mewn i’r DU, Yr Adran Gwaith a Phensiynau

6.23 Bydd penderfyniadau polisi yn dylanwadu’n drwm ar ffigurau mudo rhyngwladol y dyfodol. Bu gostyngiad yn nifer yr ymfudwyr o’r UE sy’n cofrestru ar gyfer yswiriant gwladol ers canlyniadau refferendwm Brexit ym mis Mehefin 2016. Mae’n anochel y bydd gan ymadawiad y DU o’r Undeb Ewropeaidd ym mis Ionawr 2021 oblygiadau ar gyfer mudo rhyngwladol i’r DU yn y dyfodol, ond nid yw goblygiadau llawn hyn yn hysbys ar hyn o bryd.

6.24 At hynny, yn ddiamau, bydd goblygiadau pandemig COVID-19 ar fudo o’r DU ac yn rhyngwladol, gan fod y seilwaith bellach yn ei le fel y gellir cyflawni llawer o swyddi o bell, sy’n golygu bod pobl yn llai cysylltiedig â lleoliad penodol ar gyfer gwaith. Ni fydd effeithiau llawn Brexit a phandemig COVID-19 yn gwbl hysbys am beth amser ac felly mae angen gwneud tybiaethau gwybodus ynghylch mudo o ystod o ffynonellau.

Aelwydydd

6.25 Mae Maint Cyfartalog Aelwydydd (MCA) yn elfen allweddol o’r amcanestyniadau aelwydydd. Mae Ffigur 16 yn nodi’r newid ym maint cyfartalog aelwydydd ers 1991. Nodir bod MCA wedi gostwng o 2.64 ym 1991 i 2.43 yn 2001 – gostyngiad cyffredinol o 0.21 o bobl fesul aelwyd mewn 10 mlynedd. Roedd cyfradd y gostyngiad rhwng 2001 a 2011 yn arafach nag a brofwyd yn y cyfnod blaenorol gyda gostyngiad o ddim ond 0.04 o bobl fesul aelwyd, sy’n sylweddol is nag a brofwyd yn y 10 mlynedd flaenorol. Rhwng 2011 a 2019 bu gostyngiad o 0.05 person fesul aelwyd.

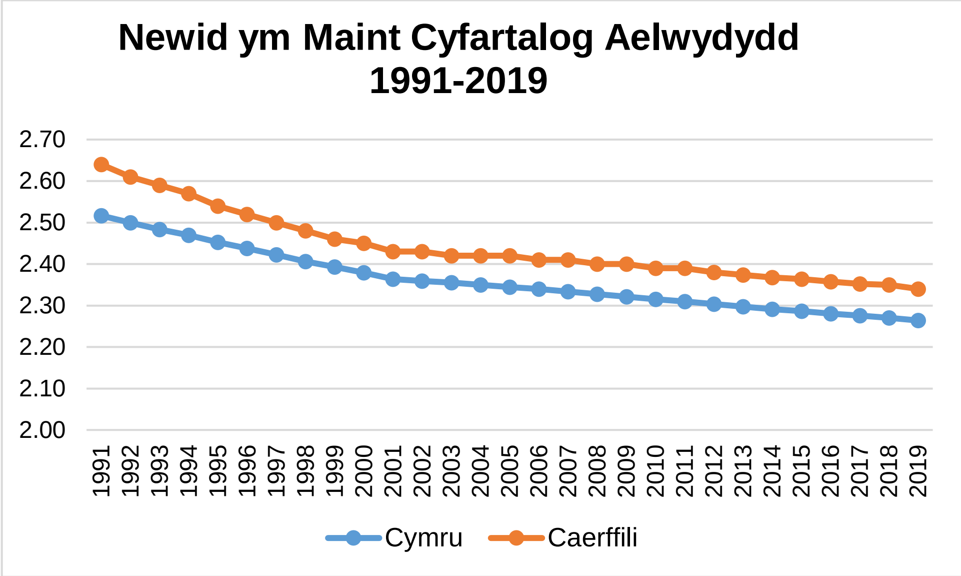

Figure 16: ***Newid ym maint cyfartalog aelwydydd rhwng 1991 a 2019***
Ffynhonnell: StatsCymru

6.26 Nodir bod MCA Caerffili yn uwch na chyfartaledd Cymru. Yn 2019, roedd gan Gaerffili un o'r MCA uchaf yng Nghymru, yn ail yn unig i Ferthyr Tudful. Mae nifer o resymau posibl pam nad yw MCA wedi gostwng mor gyflym yn y 10 mlynedd diwethaf ag yng nghyfnod y Cyfrifiad blaenorol. Mae fforddiadwyedd yn ffactor allweddol gan fod prisiau tai wedi cynyddu'n sylweddol ers 2001 ac mae llawer o blant nad ydynt yn ddibynnol yn parhau i fyw gyda rhieni gan na allant fforddio symud i'w llety eu hunain. Archwilir rhesymau eraill yn fanylach yn yr adran nesaf ar aelwydydd cudd.

Aelwydydd cudd

6.27 Mae gwybodaeth ar gael o Gyfrifiad 2011 ar nifer yr aelwydydd cudd ym mhob ardal awdurdod lleol. Mae'r SYG yn datgan *"teulu cudd yw un sy'n byw ar aelwyd aml-deulu yn ogystal â'r prif deulu, fel cwpl ifanc sy'n byw gyda rhieni".*

6.28 Fel y dangosir yn Nhabl 10, roedd y Cyfrifiad diwethaf yn dangos bod 760 o deuluoedd cudd yng Nghaerffili. O'r rhain, mae 55.4% yn rhieni unigol naill ai gyda phlant dibynnol neu annibynnol, mae 34.2% yn gyplau heb blant ac mae'r 10.4% sy'n weddill yn gyplau â phlant (dibynnol a heb fod yn ddibynnol).

6.29 Yn gyffredinol, mae hyn yn cyfateb i 1.4% o'r holl deuluoedd sy'n guddiedig, sydd ychydig yn is na chyfartaledd Cymru o 1.5%. Mae'r ganran hon yn ymwneud â nifer yr aelwydydd cudd fel canran o'r holl aelwydydd a ddosberthir fel teulu, h.y. mwy nag un person yn byw gyda'i gilydd fel uned deuluol ac felly nid yw'n cynnwys unrhyw aelwydydd cudd person sengl, a all hefyd gynrychioli aelwydydd newydd yn y dyfodol. Mae hefyd yn ddefnyddiol ystyried nifer y teuluoedd cudd fel canran o'r holl aelwydydd, yn hytrach nag fel canran o deuluoedd. Felly, cyfrifir bod 1.0% o'r holl aelwydydd yn cynnwys teulu cudd.

Statws teuluol cudd	**Rhif**
Pob categori: Pob teulu	**53,845**
Teulu cudd: Cyfanswm	**760**
Teulu cudd: Teulu un rhiant: Cyfanswm	421
Teulu cudd: Teulu un rhiant: Plant dibynnol	377
Teulu cudd: Teulu un rhiant: Pob plentyn heb fod yn ddibynnol	44
Teulu cudd: Teulu cwpl: Cyfanswm	339
Teulu cudd: Teulu cwpl: Dim plant	260
Teulu cudd: Teulu cwpl: Plant dibynnol	55
Teulu cudd: Teulu cwpl: Pob plentyn yn ddibynnol	24
Teulu nad yw'n gudd: Cyfanswm	53,085
Teulu nad yw'n gudd: Dim plant	20,122
Teulu nad yw'n gudd: Plant dibynnol	23,030
Teulu nad yw'n gudd: Pob plentyn heb fod yn ddibynnol	9,933
% y teuluoedd cudd	**1.4**
Cyfanswm aelwydydd cyfrifiad 2011	**74,469**
% yr aelwydydd sy'n cynnwys teulu cudd	**1.0**

Table 9: ***Statws teuluol cudd***
Ffynhonnell: Cyfrifiad 2011 SYG (Tabl LC1110EW - Statws teulu cudd)

6.30 Nid yw'r Cyfrifiad yn darparu ffigur ar gyfer nifer y bobl sengl sy'n byw mewn aelwyd gudd y byddai'n well ganddynt symud allan, ond mae AMTLl CBS Caerffili yn ffynhonnell ddata bwysig ar gyfer nifer a dewisiadau a ffefrir y rhai sy'n byw mewn aelwydydd cudd. Cafodd canfyddiadau arolwg tai lleol eu cynnwys fel rhan o AMTLl 2018, lle cafwyd ymatebion gan 3% o holl aelwydydd y Fwrdeistref Sirol. O'r sampl hwn, dywedodd 14% o'r ymatebwyr fod un neu fwy o bobl ar eu haelwyd yn debygol o symud i'w llety eu hunain fel cartref annibynnol o fewn y 5 mlynedd nesaf. Roedd llawer o'r aelwydydd newydd posibl hyn yn oedolion sengl heb blant (70.8%) yn edrych i symud i'w llety eu hunain ac ni fyddent yn cael eu dosbarthu fel teulu cudd at ddibenion y cyfrifiad. Fodd bynnag, roedd 6.4% yn deuluoedd un rhiant, 18.9% yn gyplau heb blant a 3.2% yn gyplau â phlant. Yn gyffredinol, roedd 28.5% o'r aelwydydd hynny a oedd yn debygol o symud yn ystod y 5 mlynedd nesaf yn dod o dan y diffiniad o 'aelwyd gudd' ar adeg yr arolwg.

6.31 Er bod yr arolwg AMTLl hwn yn cynrychioli sampl bychan yn unig o gartrefi yn y Fwrdeistref Sirol, mae'n cadarnhau awydd gan nifer o bobl sy'n byw mewn teuluoedd cudd i symud. Roedd bron i ddwy ran o dair o'r aelwydydd a oedd yn ffurfio o'r newydd a oedd yn disgwyl symud yn ystod y 5 mlynedd nesaf yn disgwyl aros o fewn Bwrdeistref Sirol Caerffili. Os gall yr aelwydydd cudd hyn ddiwallu eu hanghenion o fewn y farchnad dai, efallai mai'r canlyniad yw bod maint cyfartalog aelwydydd yn lleihau.

6.32 I lawer o grwpiau lleiafrifoedd ethnig, mae'n arferol i sawl cenhedlaeth o'r un teulu ddewis byw gyda'i gilydd ar yr un aelwyd. Mewn ardaloedd â phoblogaethau lleiafrifoedd ethnig uchel fel Caerdydd, gall hyn fod yn ffactor wrth egluro maint cyfartalog mawr aelwydydd. Fodd bynnag, yng Nghaerffili, nododd Cyfrifiad 2011 mai dim ond 1.6% o boblogaeth y Fwrdeistref Sirol oedd o grŵp ethnig lleiafrifol heblaw 'gwyn' felly ni fydd hyn yn ffactor arwyddocaol wrth egluro'r cynnydd mewn aelwydydd cudd a maint cyfartalog aelwydydd.

6.33 Dylid cydnabod, gan fod maint cyfartalog aelwydydd yn seiliedig ar dueddiadau'r gorffennol, na fydd yn adlewyrchu dylanwad posibl cynlluniau polisi presennol ac yn y dyfodol ar lefel leol a chenedlaethol ar ffurfiant aelwydydd.

6.34 Mae cynlluniau polisi a allai ddylanwadu ar ffurf aelwydydd a maint cyfartalog aelwydydd yn cynnwys:

- Argaeledd cynlluniau sydd â'r nod o helpu prynwyr tro cyntaf i brynu cartref fel Cymorth i Brynu Cymru (ar Gam 3 ar hyn o bryd) a Rhanberchnogaeth – Cymru. Gall cynlluniau fel y rhain gynorthwyo rhai pobl sy'n byw ar aelwyd gudd i brynu eu heiddo eu hunain, gan arwain at gynnydd ym maint aelwydydd llai.
- Y tir a neilltuwyd ar gyfer tai ar lefel leol drwy'r Cynllun Datblygu Lleol, a fydd yn darparu mwy o ddewis o dai, ac a fydd yn rhoi'r cyfle i ddatblygu tai fforddiadwy, drwy gytundebau Adran 106 a thrwy ryddhau tir i annog Cymdeithasau Cymdeithasol Cofrestredig. Landlordiaid a'r Cyngor i ddatblygu eu rhaglenni adeiladu eu hunain. Gall darparu tai fforddiadwy fynd i'r afael ag anghenion tai rhai pobl sydd ar hyn o bryd mewn aelwydydd cudd a hoffai symud i'w llety eu hunain ond na allant fforddio llety sector preifat.
- Annog pobl hŷn i aros yn eu cartrefi eu hunain yn hytrach na symud i ofal sefydliadol, a fydd yn dylanwadu ar nifer y bobl sy'n byw ar aelwydydd un person neu aelwydydd cwpl pobl hŷn o bosibl mewn cartrefi teuluol nad ydynt yn cael eu meddiannu.
- Costau cynyddol cyrsiau addysg uwch sydd bellach yn golygu bod llawer o blant nad ydynt yn ddibynnol yn byw gartref i fynychu'r Brifysgol, ond yn hanesyddol efallai eu bod wedi symud i lety arall. Os gwneir diwygiadau yn y dyfodol i ffioedd dysgu a benthyciadau myfyrwyr, gallai hyn hefyd ddylanwadu ar ble mae myfyrwyr yn dewis byw.

Cyfraddau Cwblhau Tai yn y Gorffennol

6.35 Mae cyfraddau adeiladu tai ym Mwrdeistref Sirol Caerffili wedi bod yn amrywiol dros y 30 mlynedd diwethaf, gan fod perthynas gref rhwng amodau economaidd a nifer yr anheddau a adeiladwyd. Nodir o Ffigur 17 bod nifer y tai a gwblhawyd yn isel ar ddechrau'r 1990au, gan adlewyrchu dirwasgiad economaidd y 1990au cynnar. Adferodd cyfraddau adeiladu tai ar ddiwedd y 1990au cyn disgyn, gan godi wedyn yng nghanol y 2000au. Gwelodd y wasgfa gredyd yn 2007-8 a'r dirwasgiad dilynol gyfraddau adeiladu tai yn disgyn yn sydyn ac mae'r ffigurau wedi parhau'n isel ers hynny.

6.36 Mae perthynas hefyd rhwng adeiladu tai a chyfnod cynlluniau datblygu blaenorol. Roedd y gwaith adeiladu tai mawr ar ddiwedd y 1990au yn cyd-daro â ffurfio Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili yn 1996, gan gyfuno hen Gynghorau Islwyn a Chwm Rhymni, dwy ardal â safleoedd tai mawr a nodwyd mewn cynlluniau datblygu. Roedd ail uchafbwynt yng nghanol y 2000au ar ôl darparu safleoedd a ddyrannwyd yng Nghynllun Datblygu Unedol Bwrdeistref Sirol Caerffili, a gymeradwywyd gan y Cyngor yn 2003.

6.37 Ni arweiniodd mabwysiadu'r CDLl ym mis Tachwedd 2010 at gynnydd sylweddol mewn adeiladu tai gan nad oedd amodau economaidd mor ffafriol i gyflenwi tai. Fodd bynnag, bu gostyngiad trawiadol yn y ddarpariaeth tai ar ddiwedd y 2010au wrth i'r CDLl mabwysiedig agosáu at ddiwedd cyfnod y cynllun, ac mae llawer o ddyraniadau tai'r cynllun wedi'u datblygu, gyda'r safleoedd a neilltuwyd sy'n weddill yn rhai sy'n fwy cyfyngedig neu'n llai dymunol i'r sector preifat. Yn ystod y ddwy flynedd diwethaf gwelwyd cynnydd yn nifer yr anheddau a gwblhawyd. Fodd bynnag, mae mwyafrif y safleoedd hyn wedi bod ar safleoedd heb eu dyrannu a gafodd ganiatâd cynllunio ar apêl. Dyrannwyd llawer o'r safleoedd hyn ar gyfer defnydd preswyl yn y CDLl Newydd a dynnwyd yn ôl.

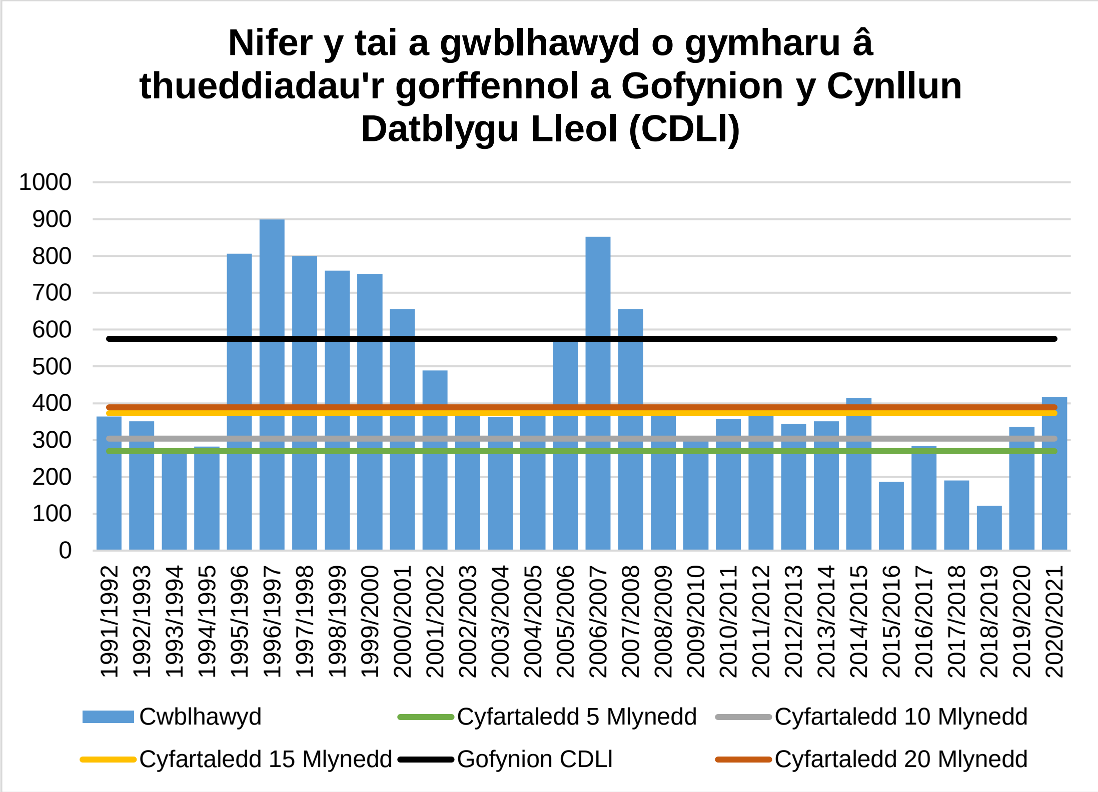

Figure 17: ***Tai wedi'u Cwblhau ers 1991***
Ffynhonnell: Cyd-astudiaethau Argaeledd Tir ar gyfer Tai/Adroddiadau Monitro Blynyddol

6.38 Mae Ffigur 17 hefyd yn ystyried cwblhau tai yn erbyn targed y CDLl mabwysiedig o 575 o anheddau'r flwyddyn. Nodir, ers mabwysiadu'r CDLl yn 2010, fod nifer y tai a gwblhawyd wedi bod yn gyson is na'r gyfradd hon. Mae'r asesiad hefyd yn ystyried nifer cyfartalog y tai a gwblhawyd dros bedwar cyfnod amser gwahanol er mwyn ystyried tueddiadau adeiladu tai tymor hir a thymor byr. Y cyfraddau cwblhau cyfartalog yn y gorffennol yw:

- 5 mlynedd – 270 o anheddau y flwyddyn
- 10 mlynedd – 304 o anheddau y flwyddyn
- 15 mlynedd – 373 o anheddau y flwyddyn
- 20 mlynedd – 389 o anheddau y flwyddyn

6.39 Mae'n bwysig nodi bod yr holl dai newydd yn y Fwrdeistref Sirol yn ystod cyfnod y cynllun diwethaf wedi'u datblygu gan adeiladwyr tai preifat neu Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig (LCC). Mae Ffigur 18 yn rhoi gwybodaeth am y ddarpariaeth hanesyddol o dai fesul deiliadaeth ledled Cymru ers 1974. Nodir bod y lefelau uchaf o gyflenwi tai wedi'u cyflawni pan fo'r Awdurdod Lleol wedi bod yn adeiladu ochr yn ochr â'r sector preifat. Nodir bod y patrwm darparu tai yng Nghymru yn adlewyrchu'n fras yr hyn a brofwyd yng Nghaerffili, gyda darpariaeth sylweddol is ers cwymp economaidd 2008. Mae swyddogaeth LCCau o ran darparu tai wedi bod yn fwy arwyddocaol yn y 2010au nag yn y degawd blaenorol, ond nid yw LCCau wedi adeiladu ar y raddfa yr oedd rhaglen adeiladu'r ALl wedi'i chyflawni'n flaenorol.

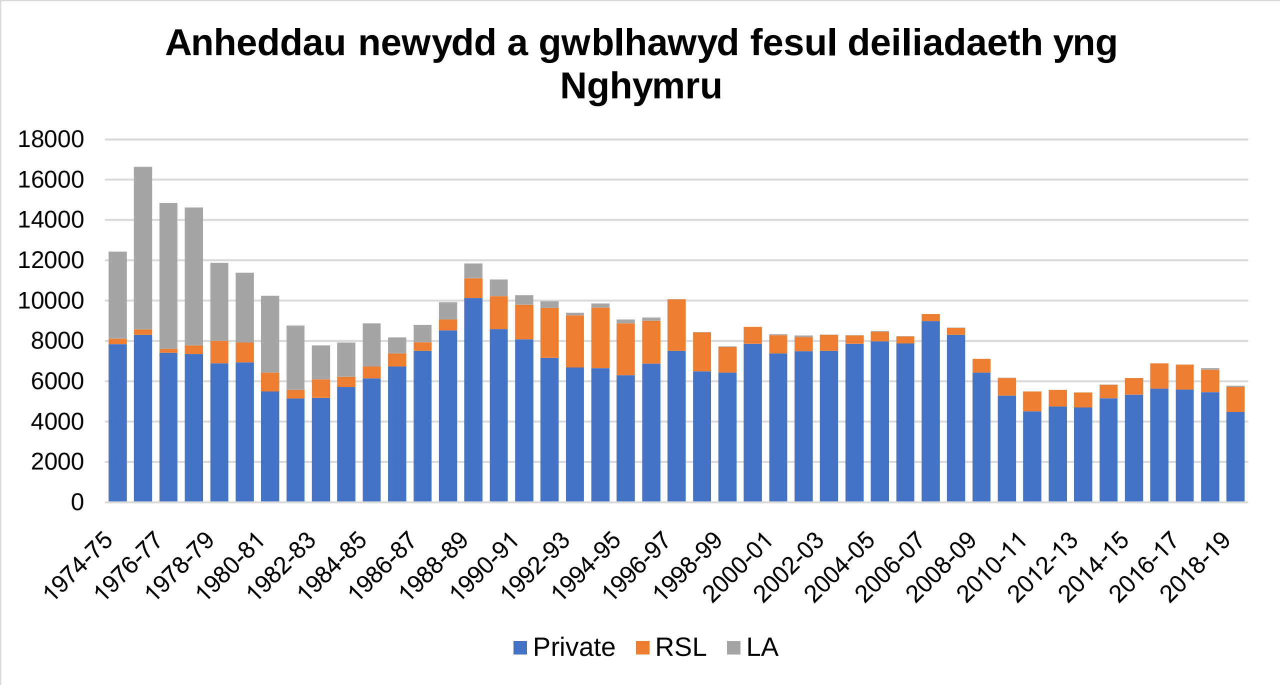

Figure 18: ***Anheddau newydd wedi'u cwblhau fesul daliadaeth***
Ffynhonnell: StatsCymru

6.40 Yn ddiweddar, mae Cartrefi Caerffili, adran dai'r Cyngor, wedi dechrau rhaglen adeiladu tai uchelgeisiol a fydd yn gweld y tai cyngor cyntaf yn cael eu darparu yng Nghaerffili ers degawdau. Mae targed o 400 o gartrefi wedi'i osod dros y 5 mlynedd nesaf, a disgwylir i'r cartrefi cyntaf gael eu cwblhau yn ystod haf 2022, a bydd y cyfraniad y bydd hyn yn ei wneud at gyflenwi tai yn gyffredinol yn golygu y gallai cyfraddau adeiladu tai fod yn realistig uwch yn y dyfodol.

7. Methodoleg ar gyfer Pennu Twf Poblogaeth, Aelwydydd, Anheddau a Chyflogaeth

Popgroup

7.1 Wrth benderfynu ar yr opsiynau ar gyfer lefel twf poblogaeth, aelwydydd ac anheddau yn y Fwrdeistref Sirol hyd at 2035, mae'r Cyngor wedi defnyddio Popgroup, sef pecyn meddalwedd a ddatblygwyd i ragweld poblogaeth ac aelwydydd ardaloedd. Mae'r feddalwedd yn atgynhyrchu amcanestyniadau swyddogol, gan gynnwys amcanestyniadau poblogaeth ac aelwydydd sy'n seiliedig ar 2018 gan Lywodraeth Cymru, ac mae'n caniatáu i ddefnyddwyr nodi tybiaethau amgen ar gyfer genedigaethau a ffrwythlondeb, marwolaethau a mudo mewnol a rhyngwladol i bennu senarios poblogaeth amgen ac mae'n caniatáu ar gyfer tybiaethau gwahanol ar gyfer y nifer a math o aelwydydd hefyd.

7.2 Mae hefyd yn caniatáu i ddefnyddwyr ddatblygu senarios â chyfyngiadau polisi i bennu maint a phroffil poblogaeth yn seiliedig ar lefel y ddarpariaeth anheddau.

7.3 Mae Popgroup yn eiddo i'r Gymdeithas Llywodraeth Leol ar hyn o bryd ac yn cael ei gefnogi gan Edge Analytics Ltd. Defnyddir y feddalwedd gan awdurdodau lleol ledled y DU ac mae wedi bod yn rhan o'r sail tystiolaeth ar gyfer pennu twf poblogaeth a thai mewn nifer sylweddol o gynlluniau datblygu. Mae disgrifiad o'r fethodoleg rhagfynegi a ddefnyddir gan Popgroup yn Atodiad 1.

7.4 Yn unol â Pholisi Cynllunio Cymru, dylid ystyried amcanestyniadau lefel ALl diweddaraf LlC fel rhan o bennu'r gofyniad tai ond bydd angen i awdurdodau cynllunio asesu a yw'r amcanestyniadau hyn yn briodol ar gyfer eu hardal ac, os nad ydynt, dylent ymgymryd â gwaith modelu, yn seiliedig ar dystiolaeth gadarn, i adnabod opsiynau amgen.

7.5 Mae cyfanswm o unarddeg prif senario wedi'u profi drwy Popgroup i bennu lefel y twf yn y boblogaeth ac aelwydydd a fyddai'n cael ei ragamcanu yn seiliedig ar dybiaethau gwahanol.

7.6 Mae'r tair senario gyntaf (**Senarios A, B ac C**) yn ailadrodd amcanestyniadau poblogaeth ac aelwydydd seiliedig ar 2018 LlC – y prif amcanestyniad, amcanestyniad uchel ac amcanestyniad isel.

7.7 Mae pedair senario yn edrych ar wahanol gyfraddau mudo – **Senario D** yw mudo net (neu gytbwys) sero, ac mae **Senario E a Senario F** yn edrych ar ffigurau mudo dros gyfnod hirach (19 mlynedd a 10 mlynedd yn y drefn honno). Mae **Senario G** yn ystyried y mudo cyfartalog sydd wedi digwydd ym Mhrifddinas-Ranbarth Caerdydd dros y 10 mlynedd diwethaf ac yn cymhwyso'r cyfraddau cyfartalog ar gyfer mudo mewnol a rhyngwladol i Gaerffili.

7.8 Mae tri amcanestyniad a arweinir gan anheddau hefyd wedi'u cynhyrchu. Mae **Senario H** yn rhagdybio y bydd y gofyniad am anheddau yn y CDLl mabwysiedig ac mae **Senario I** yn defnyddio ffigur cyfartalog cyfraddau adeiladu'r gorffennol ar gyfer y 15 mlynedd diwethaf. Yn y senarios seiliedig ar anheddau, defnyddir mudo i gydbwyso'r berthynas rhwng poblogaeth a thai, felly os nad oes digon o dwf yn y boblogaeth o ganlyniad i newid naturiol i fodloni nifer yr anheddau a nodwyd, mae angen mudo net i gwrdd â'r nifer a nodwyd o anheddau. Mae hyn yn rhagdybio nid yn unig y bydd yna fudo i Gaerffili, ond hefyd y bydd llai o drigolion presennol yn allfudo o Gaerffili.

7.9 Mae'r amcanestyniad seiliedig ar anheddau terfynol, **Senario J,** fwy neu lai yn y canol rhwng y ddwy senario arall sy'n seiliedig ar anheddau a byddai'n arwain at gynnydd yn y boblogaeth oed gweithio ar lefel sy'n cefnogi targedau twf swyddi rhanbarthol PRC.

7.10 Mae **Senario K** yn senario a arweinir gan gyflogaeth a gymerwyd o Ragolygon Oxford Economics a baratowyd fel rhan o'r sail tystiolaeth ar gyfer yr Adolygiad Tir Cyflogaeth

(ATC). Mae'n senario 'heb ymyrraeth polisi' sy'n ystyried beth fyddai'r effaith ar y boblogaeth pe bai tueddiadau cyflogaeth a ragwelir yn gyrru'r boblogaeth heb unrhyw ymyrraeth polisi.

Trosi Aelwydydd yn Anheddau

7.11 Mae Llawlyfr Cynlluniau Datblygu Llywodraeth Cymru yn nodi bod yn rhaid i ACLlau ddefnyddio ffactor trosi aelwydydd wrth drosi aelwydydd yn anheddau. Mae cymhareb trosi o 1.04 annedd fesul aelwyd wedi'i nodi fel meincnod priodol. Fodd bynnag, mater i ACLlau yw ystyried a dangos tystiolaeth o beth ddylai'r gymhareb drosi hon fod. Ffynhonnell allweddol y data hwn yw Cyfrifiad 2011.

Anheddau	Gofod aelwyd gydag o leiaf un preswylydd arferol	Gofod aelwyd heb unrhyw breswylwyr arferol	Anheddau fesul gofod aelwyd (cyfradd eiddo gwag)
77,217	74,479	2,738	1.037

Table 10: ***Anheddau, gofodau aelwyd a math o lety***
Ffynhonnell: Cyfrifiad 2011 y Swyddfa Ystadegau Gwladol (Tabl KS401EW - Anheddau, gofodau aelwyd a math o lety)

7.12 Fel y nodir yn Nhabl 11, nododd Cyfrifiad 2011 fod 77,217 o anheddau ar gyfer 74,479 o aelwydydd, gan arwain at gymhareb trosi o 1.037 o anheddau fesul aelwyd. Caerffili sydd â'r gyfradd isaf o anheddau gwag o'r holl awdurdodau lleol yn Ne-ddwyrain Cymru, gyda'r gymhareb ar gyfer rhanbarth De-ddwyrain Cymru yn cyfateb i 1.045. At ddibenion cyfrifo nifer yr anheddau ar gyfer aelwydydd, mae rhagdybiaeth o 1.037 fel cymhareb trosi ar gyfer lleoedd gwag wedi'i chynnwys yn y broses.

Senarios Sylfaenol

A	Prif Amcanestyniad Seiliedig ar 2018 LlC	Yn seiliedig ar amcanestyniadau poblogaeth ac aelwydydd 'Prif' ALl sy'n seiliedig ar 2018 LlC
B	Poblogaeth uchel seiliedig ar 2018 LlC	Yn seiliedig ar amcanestyniadau poblogaeth ac aelwydydd 'Uchel' ALl sy'n seiliedig ar 2018 LlC - tybiaethau ffrwythlondeb uchel, disgwyliad oes uchel a mudo
C	Poblogaeth isel seiliedig ar 2018 LlC	Yn seiliedig ar amcanestyniadau 'Isel' o boblogaeth ac aelwydydd awdurdodau lleol sy'n seiliedig ar 2018 LlC , ffrwythlondeb isel, disgwyliad oes isel a thybiaethau mudo
D	Dim mudo net	Yn seiliedig ar dybiaethau 'Prif' Llywodraeth Cymru yn 2018 ar gyfer ffrwythlondeb a marwolaethau ond gyda llif mudo mewnol a rhyngwladol cytbwys, gan arwain at ddim mudo net. Data o Amcangyfrifon Canol Blwyddyn 2019 a 2020 wedi'u cynnwys.
E	Mudo cyfartalog 19 mlynedd	Yn seiliedig ar gyfraddau mudo cyfartalog 19 mlynedd yn hytrach na'r cyfraddau 5 mlynedd a ddefnyddiwyd yn yr amcanestyniadau seiliedig ar 2018. Mae Ffrwythlondeb a Marwolaethau yn adlewyrchu 'Prif' amcanestyniadau ALl. Data o Amcangyfrifon Canol Blwyddyn 2019 a 2020 wedi'u cynnwys.
F	Mudo cyfartalog 10 mlynedd	Yn seiliedig ar gyfraddau mudo cyfartalog 10 mlynedd yn hytrach na'r cyfraddau 5 mlynedd a ddefnyddiwyd yn amcanestyniadau seiliedig ar 2018. Mae Ffrwythlondeb a Marwolaethau yn adlewyrchu 'Prif' amcanestyniadau ALl. Data o Amcangyfrifon Canol Blwyddyn 2019 a 2020 wedi'u cynnwys.
G	Mudo cyfartalog i Dde-ddwyrain Cymru – 10 mlynedd	Yn seiliedig ar fudo cyfartalog De-ddwyrain Cymru dros y 10 mlynedd diwethaf. Mae tybiaethau Ffrwythlondeb, Marwolaethau ac Aelwydydd yn adlewyrchu 'Prif' amcanestyniadau ALl. Data o Amcangyfrifon Canol Blwyddyn 2019 a 2020 wedi'u cynnwys.
H	Arweinir gan anheddau – parhad y CDLl mabwysiedig	Cyfyngir twf i ffigur anheddau cyfartalog o 575 annedd y flwyddyn. Data o Amcangyfrifon Canol Blwyddyn 2019 a 2020 wedi'u cynnwys.
i	Arweinir gan anheddau – cyfartaledd 15 mlynedd	Twf wedi'i gyfyngu i ffigur anheddau cyfartalog crwn o 373 o anheddau'r flwyddyn sy'n adlewyrchu'r anheddau a gwblhawyd ar gyfartaledd dros y 15 mlynedd diwethaf. Mae'r ffigur hwn yn debyg i'r cyfartaledd 20 mlynedd o 389 o anheddau. Data o Amcangyfrifon Canol Blwyddyn 2019 a 2020 wedi'u cynnwys.
J	Arweinir gan anheddau – twf PRC yn y	Twf wedi'i gyfyngu'n agos at bwynt canol rhwng Senarios H ac I ac wedi'i osod ar rif annedd a fyddai'n cefnogi twf

	boblogaeth oed gweithio	yn y boblogaeth oed gweithio sy'n angenrheidiol i gefnogi twf swyddi rhanbarthol.
K	Arweinir gan Gyflogaeth - Rhagolwg Cyflogaeth Oxford Economics	Poblogaeth, mudo, a swyddi a gymerwyd o ragolygon 'heb ymyrraeth polisi' Oxford Economics ym mis Gorffennaf 2021 a baratowyd fel rhan o'r sail tystiolaeth ar gyfer yr Adolygiad o Dir Cyflogaeth

Table 11: ***Senarios a Brofwyd***

Crynodeb o Ganlyniadau Senario Sylfaenol

7.13 Mae'r canlyniadau o bob un o'r senarios a brofwyd wedi'u nodi yn y tabl isod. Mae Tabl 13 yn rhoi gwybodaeth am gyfanswm a chanran y newid ar gyfer poblogaeth ac aelwydydd a nifer yr anheddau a fyddai'n berthnasol ym mhob senario.

	Senario	Newid yn y Boblogaeth 2020-2035	% Newid 2020-2035	Cymedr Mudo net y flwyddyn	Newid yn y boblogaeth oed gweithio	Newid HH 2020-2035	% Newid HH 2020-2035	Cyfanswm Anheddau	Anheddau y flwyddyn
A	**Prif Amcanestyniad yn seiliedig ar 2018 Llywodraeth Cymru**	1,881	1.0	306	-2,868	2,461	3.2	2,550	170
B	**Poblogaeth Uchel yn seiliedig ar 2018 Llywodraeth Cymru**	5,499	3.0	376	-1,842	3,839	5.0	3,979	265
C	**Poblogaeth Isel yn seiliedig ar 2018 Llywodraeth Cymru**	-3,313	-1.8	238	-3,938	626	0.8	648	43
D	**Dim Mudo Net**	-2,789	-1.5	0	-6,413	515	0.7	534	36
E	**Mudo Cyfartalog Hirdymor (19 Mlynedd)**	-1,002	-0.6	104	-5,380	1,356	1.8	1,403	94
F	**Mudo Cyfartalog Hirdymor (10 Mlynedd)**	-1,137	-0.6	93	-5,443	1,299	1.7	1,344	90
G	**Mudo cyfartalog de-ddwyrain Cymru**	5,212	2.9	525	-756	3,844	5.0	3,983	266
H	**Parhau â'r CDLl mabwysiedig**	16,004	8.8	1,317	8,434	8,323	10.8	8,622	575
I	**Cyfraddau adeiladu tai tymor hir**	8,884	4.9	781	2,668	5,399	7.0	5,595	373
J	**Twf poblogaeth oed gweithio PRC**	11,598	6.4	969	4,866	6,513	8.4	6,750	450

K	**Arweinir gan Oxford Economics Employment**[3]	-8,805	4.8	-349	-11,231	-2,031	- 2.6	0	0

Table 12: ***Crynodeb o Ganlyniadau Senario Sylfaenol - 2020-2035***

7.14 Mae'r saith senario cyntaf yn senarios a arweinir gan y boblogaeth. Mae'r senarios hyn i gyd yn defnyddio tybiaethau amcanestyniadau seiliedig ar 2018 LlC ar gyfer ffrwythlondeb a marwolaethau, neu amrywiadau uchel neu isel ohonynt (Senarios B ac C).

7.15 Nodir bod pedwar o'r senarios poblogaeth a brofwyd yn arwain at ostyngiad cyffredinol yn y boblogaeth erbyn 2035 (Senarios C i F). Gan mai senario C yw'r amrywiad poblogaeth isel, sy'n rhagdybio ffrwythlondeb is a marwolaethau uwch, byddai'r senario hon yn arwain at y gostyngiad mwyaf yn y boblogaeth. Ym mhob un o'r senarios hyn, nid yw lefel y mudo net yn gwrthbwyso effaith sylweddol y newid naturiol negyddol amcanestyniadol (h.y. mwy o farwolaethau na genedigaethau). Mae Senarios E ac F, sy'n adlewyrchu newid ymfudo hirdymor dros gyfnodau tebyg (19 mlynedd ac 20 mlynedd yn y drefn honno) yn rhoi canlyniadau tebyg. Mae'n amlwg o'r senarios hyn, os nad yw'r Cyngor am gynllunio ar gyfer dirywiad poblogaeth yn y Fwrdeistref Sirol, bod angen darparu ar gyfer lefel mudo sydd uwchlaw'r hyn a brofwyd yn hanesyddol.

7.16 Mae Senario A, Prif Amcanestyniad LlC, yn dangos y rhagwelir y bydd y boblogaeth yn cynyddu 1% dros gyfnod y cynllun. Fel yr eglurwyd yn Adran 5, mae'r amcanestyniadau wedi defnyddio methodoleg wahanol, lle mae cyfradd ymfudo o gymharu â phoblogaeth y DU wedi'i defnyddio ar gyfer mudo mewnol, yn hytrach na chymhwyso tybiaethau tueddiadau'r gorffennol ar gyfradd gyson drwy gyfnod yr amcanestyniad. Canlyniad hyn yw bod y mudo net cyfartalog y flwyddyn yn uwch ar gyfer y senario hon ac yn uwch nag yn seiliedig ar dueddiadau hirdymor y gorffennol.

7.17 Mae Senario G yn rhagdybio y byddai mudo cyfartalog yng Nghaerffili yn adlewyrchu'r lefelau cyfartalog a brofir yn rhanbarth De-ddwyrain Cymru yn gyffredinol, sy'n cyfateb i dwf o 2.9%. Mae hyn yn rhagdybio lefel uwch o fudo net nag a brofwyd yn flaenorol a byddai'n bwysig, fel yr eglurwyd yn y canlyniad manwl, sicrhau bod y boblogaeth oed gweithio yn aros yn gymharol gyson, a fyddai'n golygu na fyddai digon o boblogaeth i hybu twf economaidd.

7.18 Mae'r senarios sy'n cael eu harwain gan anheddau (H, I a J) yn rhagdybio lefel lawer uwch o fudo net nag a brofwyd yn y gorffennol, drwy dybio y bydd mwy o bobl yn symud i Gaerffili a llai o bobl yn symud allan. Mae Senario H, sef parhad gofyniad anheddau'r CDLl o 575, yn rhoi amcanestyniad y byddai'r boblogaeth yn tyfu 8.8%, oherwydd mudo.

7.19 Mae Senario I yn ystyried cyfraddau adeiladu tai hirdymor dros gyfnod y cynllun 15 mlynedd. Mae hyn yn rhagweld cynnydd yn y boblogaeth o 4.9% a chyfradd mudo flynyddol o 781 o bobl y flwyddyn.

7.20 Mae Senario J yn canolbwyntio ar sicrhau bod y boblogaeth oed gweithio yn tyfu i'r lefel sy'n ofynnol i gefnogi targedau twf swyddi rhanbarthol ar gyfer Prifddinas-Ranbarth Caerdydd.

7.21 Senario K, y senario 'polisi' sy'n cael ei arwain gan gyflogaeth yw'r unig senario i arwain at ostyngiad yn y boblogaeth a nifer yr aelwydydd, ac ni fyddai'r opsiwn hwn yn arwain at unrhyw ofyniad am unrhyw anheddau newydd.

[3]Poblogaeth oed gweithio yn seiliedig ar 16-64 yn hytrach nag 16-66 yn unol â senarios eraill

7.22 Byddai pob senario arall a brofwyd yn arwain at gynnydd mewn aelwydydd ac felly'n arwain at ofyniad tai. Mae hyn oherwydd yr amcanestyniad o natur aelodau aelwydydd, ynghyd ag amcanestyniad o gynnydd yn nifer yr aelwydydd llai (1 a 2 berson) ar draws y rhan fwyaf o grwpiau oedran, sy'n golygu hyd yn oed mewn sefyllfa lle rhagwelir y bydd y boblogaeth yn gostwng (Senarios C i F), bydd mwy o aelwydydd yn parhau i ffurfio.

7.23 Mae senario Prif Amcanestyniad LlC yn nodi gofyniad am 170 o anheddau, sy'n sylweddol is na chyfraddau adeiladu hirdymor y gorffennol (373 o unedau'r flwyddyn, fel y dangosir yn Senario I). Mae amcanestyniad uchel LlC (Senario B) ac amcanestyniad mudo De-ddwyrain Cymru yn cynhyrchu gofynion tai tebyg iawn o 265 a 266 y flwyddyn. Daw'r gofynion anheddau uchaf o'r senarios seiliedig ar anheddau, H, I a J gyda gofynion tai blynyddol rhwng 373 a 575 o unedau'r flwyddyn.

7.24 Mae Ffigur 19 yn nodi poblogaethau 2035 ym mhob un o'r senarios a brofwyd. Mae hyn yn dangos y byddai nifer o'r senarios yn arwain at ostyngiad yn y boblogaeth erbyn 2035.

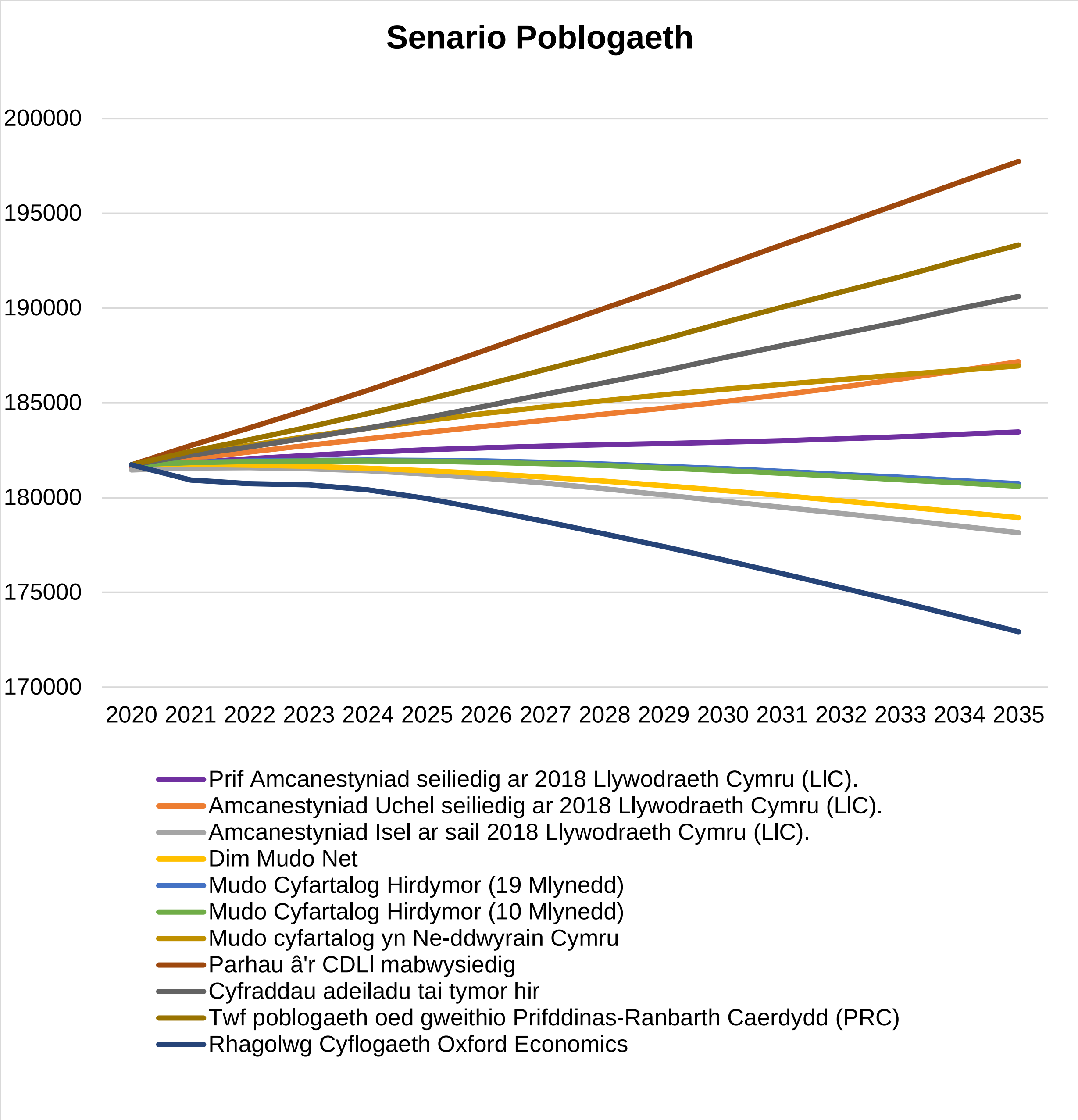

Figure 19: ***Poblogaethau ar gyfer pob senario a brofwyd***

7.25 Dengys Ffigur 20 nifer yr aelwydydd yn y Fwrdeistref Sirol ym mhob un o'r senarios drwy gydol cyfnod yr amcanestyniad. Ac eithrio senario K, bydd cynnydd yn nifer yr aelwydydd ym mhob senario arall lle bydd gostyngiad yn y boblogaeth.

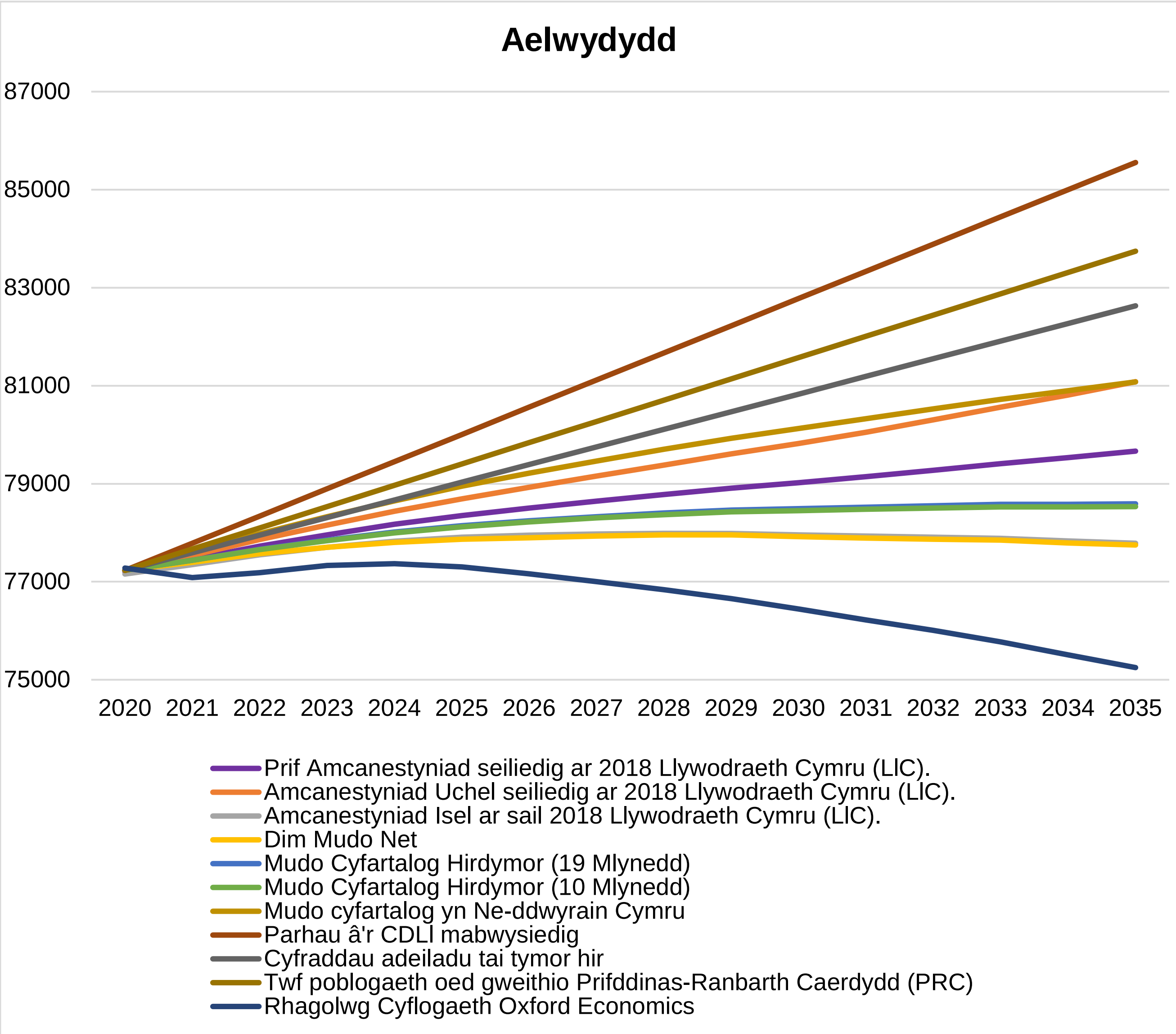

Figure 20: ***Aelwydydd ar gyfer pob senario a brofwyd***

Newidiadau i gyfraddau aelodaeth aelwydydd

7.26 Fel yr eglurwyd ym Mhennod 5, mae amcanestyniadau aelwydydd seiliedig ar 2018 yn dangos cynnydd cyffredinol yn nifer yr aelwydydd llai (1 person a 2 berson) dros y cyfnod 2020-2025. Fodd bynnag, nid yw'r duedd hon yn cael ei hadlewyrchu ar draws pob grŵp oedran. Erbyn 2035, disgwylir i gyfran yr oedolion iau yn y grwpiau oedran 19-24 a 25-29 sy'n byw mewn aelwydydd llai ostwng yn sylweddol, gan adlewyrchu tueddiadau a brofwyd yn y cyfnod rhwng Cyfrifiad 2001 a Chyfrifiad 2011.

Rhyw	Oed	Math o Aelwyd	2001	2020	2035	Newid 2001-2035	Newid 2020-2035
Dynion	19-24	1 person	5.2%	2.4%	1.3%	-3.9%	-1.1%
		2 berson (Dim plant)	15.7%	15.4%	14.9%	-0.7%	-0.4%
		2 berson (1 oedolyn, 1 plentyn)	0.1%	0.1%	0.1%	0.0%	0.0%
		3 person (Dim plant)	26.1%	21.7%	18.5%	-7.6%	-3.2%
		3 person (2 oedolyn, 1 plentyn)	7.1%	7.4%	7.4%	0.3%	0.1%
		3 person (1 oedolyn, 2 blentyn)	0.2%	0.0%	0.0%	-0.2%	0.0%
		4 person (Dim plant)	15.8%	18.8%	20.8%	5.0%	2.0%
		4 person (2+ oedolyn, 1+ o blant)	13.6%	13.9%	13.9%	0.3%	0.0%
		4 person (1 oedolyn, 3 o blant)	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
		5+ person (Dim plant)	3.8%	5.4%	6.5%	2.7%	1.1%
		5+ person (2+ oedolyn, 1+ o blant)	12.4%	14.9%	16.6%	4.2%	1.7%
		5+ person (1 oedolyn, 4+ o blant)	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Dynion	25-29	1 person	11.8%	7.7%	5.4%	-6.4%	-2.3%
		2 berson (Dim plant)	27.5%	25.9%	24.3%	-3.2%	-1.6%
		2 berson (1 oedolyn, 1 plentyn)	0.3%	0.5%	0.7%	0.4%	0.2%
		3 person (Dim plant)	17.7%	17.4%	17.0%	-0.7%	-0.4%
		3 person (2 oedolyn, 1 plentyn)	14.8%	11.1%	8.8%	-6.1%	-2.4%
		3 person (1 oedolyn, 2 blentyn)	0.1%	0.2%	0.2%	0.1%	0.0%
		4 person (Dim plant)	6.9%	12.1%	15.7%	8.8%	3.6%
		4 person (2+ oedolyn, 1+ o blant)	11.5%	12.3%	12.8%	1.3%	0.5%
		4 person (1 oedolyn, 3 o blant)	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	0.0%
		5+ person (Dim plant)	1.7%	4.4%	6.3%	4.6%	1.9%
		5+ person (2+ oedolyn, 1+ o blant)	7.5%	8.3%	8.8%	1.2%	0.5%
		5+ person (1 oedolyn, 4+ o blant)	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%

Rhyw	Oed	Math o Aelwyd	2001	2020	2035	Newid 2001-2035	Newid 2020-2035
Menyw	19-24	1 person	4.4%	1.1%	0.4%	-4.1%	-0.8%
		2 berson (Dim plant)	19.7%	15.8%	12.7%	-7.1%	-3.1%
		2 berson (1 oedolyn, 1 plentyn)	9.6%	7.6%	6.0%	-3.5%	-1.5%
		3 person (Dim plant)	14.4%	18.9%	21.2%	6.8%	2.3%
		3 person (2 oedolyn, 1 plentyn)	12.4%	9.2%	7.0%	-5.4%	-2.2%
		3 person (1 oedolyn, 2 blentyn)	4.1%	0.9%	0.3%	-3.9%	-0.7%
		4 person (Dim plant)	9.6%	13.9%	16.3%	6.8%	2.4%
		4 person (2+ oedolyn, 1+ o blant)	13.2%	14.9%	15.6%	2.4%	0.6%
		4 person (1 oedolyn, 3 o blant)	0.9%	0.5%	0.4%	-0.5%	-0.2%
		5+ person (Dim plant)	1.9%	3.4%	4.2%	2.3%	0.9%
		5+ person (2+ oedolyn, 1+ o blant)	9.8%	13.6%	15.7%	5.9%	2.1%
		5+ person (1 oedolyn, 4+ o blant)	0.0%	0.1%	0.2%	0.2%	0.1%
Menyw	25-29	1 person	6.0%	4.0%	2.9%	-3.1%	-1.1%
		2 berson (Dim plant)	23.5%	25.7%	27.1%	3.7%	1.4%
		2 berson (1 oedolyn, 1 plentyn)	7.2%	9.2%	10.6%	3.4%	1.4%
		3 person (Dim plant)	7.0%	7.8%	8.3%	1.3%	0.5%
		3 person (2 oedolyn, 1 plentyn)	17.4%	16.2%	15.1%	-2.3%	-1.1%
		3 person (1 oedolyn, 2 blentyn)	6.0%	4.7%	3.9%	-2.1%	-0.9%
		4 person (Dim plant)	3.4%	6.2%	8.2%	4.8%	2.0%
		4 person (2+ oedolyn, 1+ o blant)	15.9%	14.1%	12.6%	-3.3%	-1.5%
		4 person (1 oedolyn, 3 o blant)	2.7%	1.3%	0.7%	-2.0%	-0.6%
		5+ person (Dim plant)	0.6%	1.6%	2.4%	1.8%	0.8%

		5+ person (2+ oedolyn, 1+ o blant)	9.5%	8.3%	7.3%	-2.2%	-1.0%
		5+ person (1 oedolyn, 4+ o blant)	0.8%	0.8%	0.8%	0.0%	0.0%

Table 13: ***Newid yng nghyfraddau aelodaeth Aelwydydd 2001-2035 (Dynion a Menywod)***
Ffynhonnell: Amcanestyniadau aelwydydd seiliedig ar 2018 o fodiwlau data Popgroup

7.27 Fel y gwelir yn Nhabl 14, mae'r grwpiau oedran dynion a menywod 19-24 a 25-29 i gyd yn gweld gostyngiad yng nghyfran y bobl sy'n byw ar aelwydydd un person ac mae pob grŵp ar wahân i fenywod 25-29 wedi gweld gostyngiad mewn aelwydydd 2 berson heb blant. I'r gwrthwyneb, rhagwelir y bydd cyfran y bobl yn y grwpiau oedran hyn sy'n byw ar aelwydydd mwy heb unrhyw blant yn cynyddu. Byddai hyn yn cynnwys oedolion iau sy'n byw gyda rhieni nad ydynt yn gallu fforddio symud allan. Mae pryder ynghylch y graddau y rhagwelir y bydd cyfran yr aelwydydd yn gostwng, gyda dim ond 0.4% o fenywod 19-24 oed ac 1.3% o ddynion yn byw ar eu pennau eu hunain.

7.28 O safbwynt polisi, nid yw'n ddymunol cael lefelau uchel o aelwydydd cudd nad ydynt yn gallu cael mynediad i'r farchnad dai oherwydd fforddiadwyedd. Mae'r amcanestyniadau yn seiliedig ar dueddiadau ac mae'r duedd hon wedi'i hallosod o ddata Cyfrifiad 2001 a Chyfrifiad 2011. Fodd bynnag, cwestiynir a yw'n realistig tybio y bydd cyfraddau aelodaeth aelwydydd 1 person yn disgyn i lefelau o 1% neu is. Mae sicrhau bod cyflenwad digonol o dai, gan gynnwys darparu tai fforddiadwy, yn ffactor allweddol yn hyn o beth.

7.29 Er mwyn ystyried effaith y mater hwn, mae senarios ychwanegol wedi'u profi sy'n rhagdybio, yn lle bod cyfraddau aelodaeth aelwydydd llai o faint yn parhau i ostwng drwy gydol cyfnod yr amcanestyniad, y byddant yn sefydlogi yn 2020 ac y bydd y cyfraddau ar gyfer y grwpiau oedran 19-29 yn aros yn gyson ar lefelau 2020. Bydd y cyfraddau aelodaeth ar gyfer y grwpiau oedran eraill yn aros fel yr amcanestyniadwyd.

7.30 Wrth i'r cyfraddau aelodaeth diwygiedig gael eu cymhwyso i'r amcanestyniadau aelwydydd, nid oes unrhyw newid i'r amcanestyniad poblogaeth. Fodd bynnag, bydd newid yn nifer yr aelwydydd, gan ei fod yn rhagdybio na fydd y duedd tuag at oedolion ifanc sy'n byw ar aelwydydd mwy gan na allant fforddio creu eu haelwydydd eu hunain yn cynyddu ymhellach ar ôl 2020. Mae hyn yn golygu bydd aelwydydd ychwanegol yn ffurfio yn y grwpiau oedran hyn yn unig. Bydd hyn yn arwain at gynnydd bychan yn nifer yr aelwydydd dros y cyfnod o 15 mlynedd (rhwng 0.4 a 0.5%), sy'n cyfateb i nifer bach, ond pwysig, o anheddau ychwanegol.

	Senario	Newid yn y Boblogaeth 2020-2035	Newid Aelwydydd 2020-2035	Newid Aelwydydd Addasiad Cyfradd Mudo	% Newid Aelwydydd 2020-2035	% Newid Aelwydydd Addasiad Cyfradd Mudo	Cyfanswm Anheddau	Cyfanswm Anheddau Addasiad Cyfradd Mudo	Anheddau y flwyddyn	Anheddau y flwyddyn Addasiad Cyfradd Mudo
A	**Prif Amcanestyniad Seiliedig ar 2018 LIC**	1,881	2,461	2,862	3.2	3.7	2,550	2,966	170	198

B	**Poblogaeth Uchel seiliedig ar 2018 Llywodraeth Cymru**	5,499	3,839	4,241	5.0	5.5	3,979	4,395	265	293
C	**Poblogaeth Isel seiliedig ar 2018 LIC**	-3,313	626	1,026	0.8	1.3	648	1,064	43	71
D	**Dim Mudo Net**	-2,789	515	884	0.7	1.1	534	917	36	61
E	**Mudo Cyfartalog Tymor Hir (19 Mlynedd)**	-1,002	1,356	1,695	1.8	2.2	1,403	1,756	94	117
Dd	**Mudo Cyfartalog Tymor Hir (10 Mlynedd)**	-1,137	1,299	1,636	1.7	2.1	1,344	1,696	90	113
G	**Mudo cyfartalog de-ddwyrain Cymru**	5,212	3,844	4,195	5.0	5.4	3,983	4,348	266	290

Table 14: ***Addasiadau cyfradd aelodaeth (Scenarios AG)***

7.31 Yn y senarios a arweinir gan anheddau, bydd nifer yr anheddau yn aros yn sefydlog, yn ogystal â nifer yr aelwydydd, ond mae'r newid mewn cyfraddau aelodaeth yn golygu y bydd llai o bobl yn byw ym mhob tŷ nag a ragwelwyd yn yr amcanestyniad aelwydydd seiliedig ar 2018, ac felly llai o boblogaeth. Mae'r boblogaeth sydd ei hangen i fodloni'r gofynion anheddau yn gostwng o ganlyniad, fel y dangosir yn Nhabl 16.

	Senario	Newid Pob. 2020-2035	Newid Pob. Addaswyd ar gyfer Cyfradd Mudo	% Newid 2020-2035	% Newid Cyfradd Mudo	Newid mewn pob. oed gweithio	Newid mewn pob. oed gweithio Addaswyd ar gyfer	Newid Aelwydydd 2020-2035	% Newid Aelwydydd 2020-2035	Cyfanswm Annheddau	Anheddau y flwyddyn
H	**Parhau â'r CDLl mabwysiedig**	16,004	15,058	8.8	8.3	8,434	7,668	8,323	10.8	8,622	575
i	**Cyfraddau adeiladu tai tymor hir**	8,884	7,990	4.9	4.4	2,668	1,944	5,399	7.0	5,595	373
J	**Twf PRC yn y boblogaeth oed gweithio**	11,598	10,685	6.4	5.9	4,866	4,126	6,513	8.4	6750	450

Table 15: ***Addasiadau cyfradd aelodaeth (Sefyllfaoedd H, I a J)***

7.32 Nid oes unrhyw addasiadau cyfradd aelodaeth aelwydydd wedi'u gwneud i Senario K, y senario a arweinir gan gyflogaeth gan fod hwn wedi'i baratoi gan sefydliad allanol, Oxford Economics, yn hytrach na thrwy'r Model Popgroup.

SENARIO A - Prif Amcanestyniad seiliedig ar 2018 LlC

- Cynnydd yn y boblogaeth o 1,881 o bobl - 125 y flwyddyn ar gyfartaledd (cynnydd o 1%)
- Poblogaeth yn 2035 o 183,620 o bobl (amcangyfrif canol blwyddyn wedi'i addasu)
- Cynnydd aelwydydd o 2,461 (cynnydd o 3.2%)
- Cyfanswm yr angen am anheddau o **2,550 (170 o anheddau y flwyddyn)**
- Mewnfudo net o 306 y flwyddyn
- Rhagamcenir y bydd y boblogaeth oed gweithio gyda'r amcangyfrif canol blwyddyn wedi'i addasu (16-66) yn gostwng 2,868
- Cyfraddau aelodaeth wedi'u haddasu, cyfanswm gofyniad anheddau o **2,966 (198 annedd y flwyddyn)**

7.33 Yn unol â pholisi cynllunio cenedlaethol, dylid asesu amcanestyniadau diweddaraf Llywodraeth Cymru i benderfynu a ydynt yn briodol ar gyfer ardal yr ALl, cyn ystyried dewisiadau eraill. Yng ngoleuni hyn, mae'r senario gyntaf a brofwyd yn ystyried y prif amcanestyniadau poblogaeth ac aelwydydd seiliedig ar 2018, sy'n rhagdybio y bydd newid naturiol a chyfraddau mudo rhyngwladol yn parhau a brofwyd yn y pum mlynedd cyn 2018. Ar gyfer mudo mewnol, defnyddiwyd cyfraddau yn hytrach na niferoedd, gyda'r allfudo mewnol yn cael ei gyfrifo fel cyfradd mewn perthynas â phoblogaeth breswyl yr awdurdod lleol, a'r mewnfudo mewnol yn cael ei gyfrifo fel cyfradd mewn erthynas â gweddill poblogaeth y DU.

7.34 Mae'r senario hon yn rhagweld cynnydd ym mhoblogaeth y Fwrdeistref Sirol o 1,881 o bobl erbyn 2035, sy'n cyfateb i 125 o drigolion newydd y flwyddyn dros gyfnod y cynllun. Fel y dangosir yn Ffigur 21, rhagwelir y bydd newid naturiol yn negyddol dros gyfnod y cynllun, gyda 2,700 yn fwy o farwolaethau na genedigaethau. Felly rhagwelir y bydd y boblogaeth yn tyfu o ganlyniad i fudo, yn hytrach na'n newid yn naturiol, gydag amcanestyniad o fudo net 4,588 o bobl dros y cyfnod 15 mlynedd, sy'n cyfateb i 306 o bobl y flwyddyn. Bydd mwyafrif y twf yn y boblogaeth o ganlyniad i fudo mewnol (DU), gan arwain at gynnydd net o 3,943 i gyd. Rhagwelir y bydd y niferoedd mudo mewnol y flwyddyn yn cynyddu dros gyfnod yr amcanestyniad. Mae mudo net rhyngwladol yn gyson yn yr amcanestyniadau, sef +43 o bobl y flwyddyn.

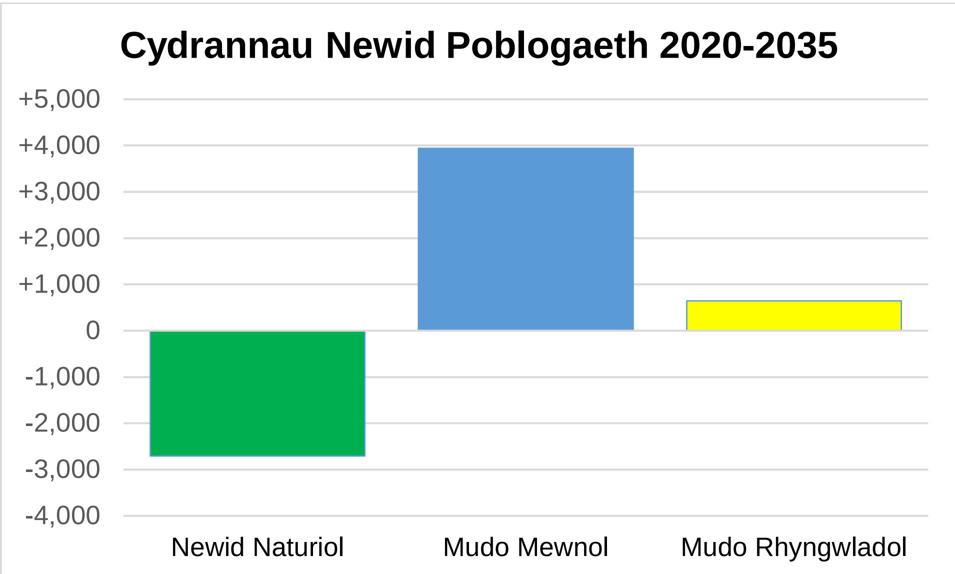

Figure 21: ***Cydrannau newid – Prif Amcanestyniad***

7.35 Mae'r tybiaethau ar gyfer genedigaethau, marwolaethau a mudo rhyngwladol yn y Prif Amcanestyniad yn seiliedig ar y tueddiadau o'r 5 mlynedd cyn 2018. Fel yr eglurwyd yn Adran 6, bu tuedd tuag at niferoedd is o enedigaethau a niferoedd uwch o farwolaethau o ganlyniad i ddirywiad mewn cyfraddau ffrwythlondeb a phoblogaeth sy'n heneiddio ac, yn seiliedig ar barhad o'r tueddiadau hyn, rhagwelir y bydd nifer y marwolaethau yn fwy na nifer y genedigaethau drwy gydol cyfnod yr amcanestyniad, gan arwain at ffigurau newid naturiol negyddol.

7.36 Mudo yw'r sbardun mwyaf ar gyfer twf poblogaeth o dan y senario hon. Fodd bynnag, dim ond ffigurau mudo rhyngwladol 5 mlynedd a gynhwyswyd o dan y senario hon. Dangosir yn Adran 6 bod mudo yn amrywio yn y cyfnod 5 mlynedd hwn. Roedd y data'n cynnwys y cyfnod yn ystod y Refferendwm ar adael yr UE, a gallai'r penderfyniad hwn fod wedi effeithio ar fudo rhyngwladol i Gaerffili ac o Gaerffili.

7.37 Yn ogystal, ni fyddai'r cyfnod 5 mlynedd wedi cwmpasu goblygiadau diddymu tollau Pont Hafren ym mis Rhagfyr 2018. Nodir yn Adran 6 bod data mwy diweddar ar darddiad mudo yn dangos mewnlif net o ardal ehangach Bryste, wrth i ddiddymu'r tollau wneud Cymoedd De Cymru yn ddewis amgen mwy fforddiadwy i farchnad dai Bryste.

7.38 Pan fydd yr amcanestyniadau aelwydydd yn cael eu cymhwyso i'r senario poblogaeth a'u trosi'n nifer o anheddau, byddai angen ffigur adeiladu tai blynyddol o 170 o anheddau i gwrdd â lefel twf y boblogaeth. Mae hyn yn cynyddu i 198 o anheddau yn y senario cyfradd aelodaeth aelwydydd wedi'i haddasu. Mae'r lefel yma o adeiladu tai yn isel o gymharu â chyfraddau adeiladu tai hirdymor (cyfartaledd o rhwng 300 a 400 y flwyddyn yn seiliedig ar amserlenni) ac mae'n rhesymol disgwyl y gellir cyflawni cyfraddau adeiladu tai sylweddol uwch na'r rhain.

Strwythur y boblogaeth

7.39 Mae'r pyramid strwythur poblogaeth isod yn darparu cymhariaeth rhwng strwythurau poblogaeth 2020 a 2035. Mae'r ardaloedd glas yn grwpiau oedran y rhagwelir y byddant yn cynyddu erbyn 2035 o'u cymharu â'u niferoedd ar hyn o bryd, a'r ardaloedd coch yw'r rhai y disgwylir i nifer y bobl yn y grŵp oedran yma leihau erbyn 2035.

7.40 Ar ddechrau cyfnod yr amcanestyniad, roedd 33,500 o blant (0-15) yn y Fwrdeistref Sirol, o ystyried yr Amcangyfrifon Canol Blwyddyn diweddaraf. Rhagwelir y bydd y nifer hwn yn gostwng tua 2,700 dros gyfnod yr amcanestyniad. Bydd y boblogaeth oed gweithio, sydd wedi'i diffinio fel 16-66 i adlewyrchu'r oedran y bydd y rhai sy'n ymddeol yn 2035 yn cael eu pensiwn y wladwriaeth (67 oed), hefyd yn gostwng 2,870. Bydd y twf mwyaf arwyddocaol yn y boblogaeth 66+ oed, a fydd yn cynyddu 7,400 erbyn 2035.

7.41 Mae'r gostyngiad yn y boblogaeth oed gweithio dros gyfnod yr amcanestyniad, a'r cynnydd yn nifer yr henoed, na fyddant yn gweithio, yn debygol o gael goblygiadau ar gyfer ffyniant economaidd y Fwrdeistref Sirol gan y bydd llai o weithwyr o bosibl i lenwi swyddi yn sir Caerffili a mwy o aelodau teulu dibynnol nad ydynt mewn gwaith yn creu poblogaeth anghytbwys o dan y senario hon.

7.42 Mae'r gostyngiad yn nifer y plant oed ysgol hefyd yn bryder, yn enwedig mewn ardaloedd lle bydd gostyngiad yn niferoedd disgyblion yn effeithio ar gynaliadwyedd ysgolion lleol.

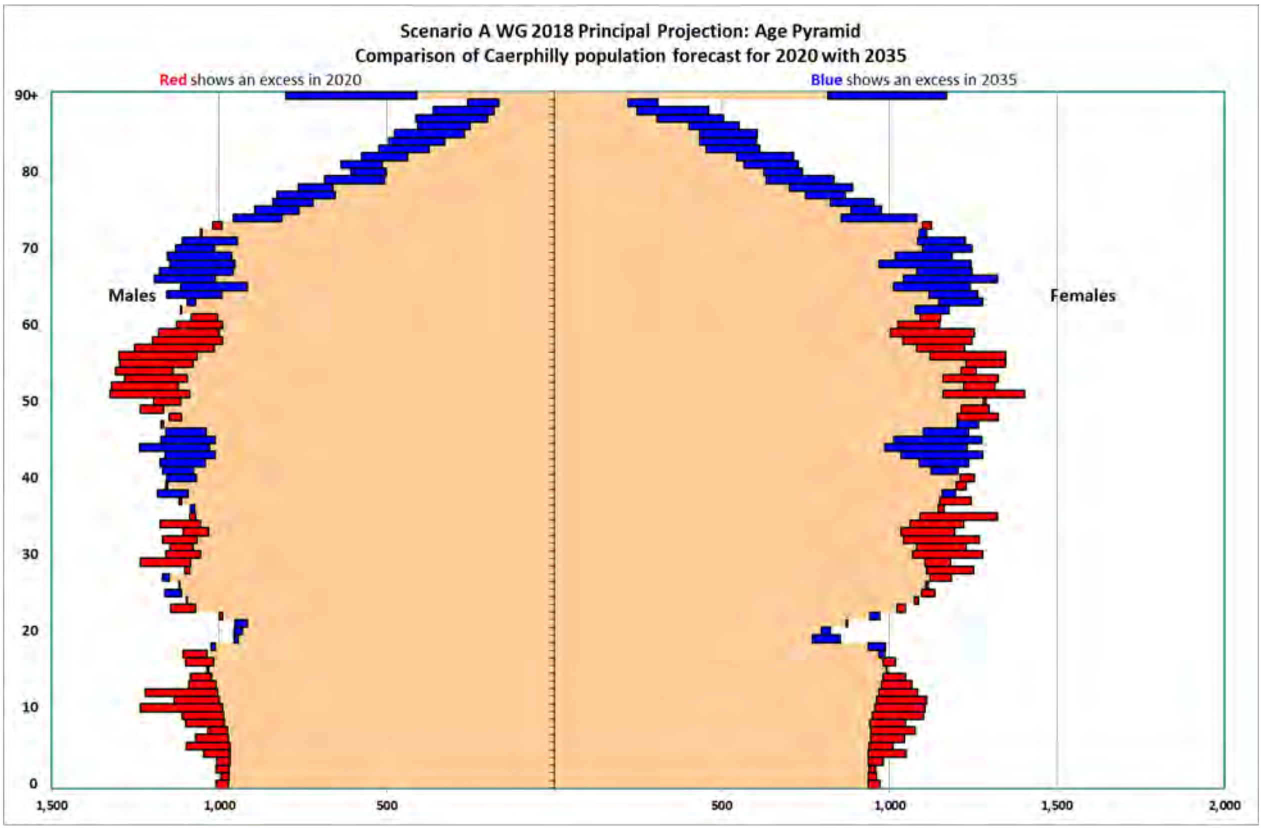

Figure 22: ***Cymharu poblogaeth Caerffili 2020 â 2035 (Amcanestyniad Mudo Cyfartalog 10 Mlynedd)***

Casgliadau Senario A

7.43 Mae senario'r Prif Amcanestyniadau yn awgrymu lefel isel iawn o dwf yn y boblogaeth (1%) dros y 15 mlynedd nesaf, o ganlyniad i newid naturiol negyddol (marwolaethau uwch a genedigaethau is). Mae twf poblogaeth yn gyfan gwbl o ganlyniad i fudo. Byddai'r senario hon yn arwain at ostyngiad sylweddol yn y boblogaeth 0-15 oed ac oed gweithio, a chynnydd sylweddol yn y boblogaeth hŷn (67+). Mae'r aelwydydd deilliadol yn seiliedig ar yr amcanestyniad poblogaeth hwn hefyd yn isel (3.2%). Mae hyn yn cyfateb i ofyniad tai o 170 o anheddau'r flwyddyn neu 198 o anheddau yn y senario cyfradd aelodaeth aelwydydd wedi'i haddasu, sy'n llawer is na chyfraddau adeiladu'r gorffennol.

SENARIO B - Amrywiad Poblogaeth Uchel yn seiliedig ar 2018 LIC

- Cynnydd yn y boblogaeth o 5,499 o bobl - 367 y flwyddyn ar gyfartaledd (cynnydd o 3%)
- Poblogaeth yn 2035 o 187,238 o bobl (Amcangyfrif Canol Blwyddyn wedi'i addasu)
- Cynnydd aelwydydd o 3,839 (cynnydd o 5%)
- Cyfanswm yr angen am anheddau o **3,973** (**265 annedd y flwyddyn)**
- Mewnfudo net o 376 y flwyddyn
- Rhagamcenir y bydd y boblogaeth oed gweithio ag Amcangyfrif Canol Blwyddyn wedi'i addasu (16-66) yn gostwng 1,842
- Cyfraddau aelodaeth wedi'u haddasu, cyfanswm yr angen am anheddau o **4,395 (293 o anheddau'r flwyddyn)**

7.44 Yn ogystal â'r prif amcanestyniadau, mae Llywodraeth Cymru hefyd wedi cyhoeddi dau amcanestyniad amrywiol yn seiliedig ar senarios amgen yn y dyfodol o ffrwythlondeb, marwolaethau a mudo o'i gymharu â'r prif amcanestyniad. Mae'r amcanestyniadau amrywiol hyn yn cynnwys:

- 'poblogaeth uchel' – yn seiliedig ar dybiaethau ffrwythlondeb, disgwyliad oes a mudo uchel.
- 'poblogaeth isel' – yn seiliedig ar ffrwythlondeb isel, disgwyliad oes a thybiaethau mudo.

Mae Llywodraeth Cymru yn glir nad yw'r amrywiadau hyn yn cynrychioli terfynau uchaf nac isaf ymddygiad demograffig yn y dyfodol.

7.45 Mae'r senario hon yn profi'r amrywiad poblogaeth uwch ac yn nodi cynnydd yn y boblogaeth o dros 3,600 yn uwch na'r ffigurau hynny a gynhwysir yn y prif amcanestyniad. Er bod cyfraddau ffrwythlondeb uwch yn cael eu cymhwyso, a disgwyliad oes uwch, mae disgwyl i newid naturiol fod yn negyddol yn gyffredinol o hyd, gyda 147 yn fwy o farwolaethau a genedigaethau yn gyffredinol. Cwestiynir a yw'r tybiaethau hyn yn realistig gan ei fod yn rhagdybio lefel uwch o enedigaethau nag y mae tueddiadau'r gorffennol yn ei awgrymu. Mae'r amcanestyniadau poblogaeth uchel yn dangos cynnydd cyflymach yng nghyfanswm y gyfradd ffrwythlondeb (h.y. nifer cyfartalog y plant i bob menyw) nag y mae'r Prif Amcanestyniadau yn ei ddangos, ac mae hyn yn ymateb i amcanestyniad o nifer y genedigaethau sydd tua 2,000 y flwyddyn drwy gyfnod yr amcanestyniad. Mae'r Amcangyfrifon Canol Blwyddyn ar gyfer 2019 a 2020 yn nodi bod cyfraddau genedigaethau ar gyfer dwy flynedd gyntaf cyfnod yr amcanestyniad wedi bod yn sylweddol is na'r rhai ar lai na 1,800.

7.46 Mae marwolaethau hefyd wedi bod yn uwch na'r prosiectau Amrywiad Poblogaeth Uchel, ond mae marwolaethau a brofwyd yn ystod ton gyntaf y pandemig wedi effeithio ar ffigurau 2020.

7.47 Rhagwelir y bydd y mudo yn sylweddol, gyda 376 o bobl y flwyddyn ar gyfartaledd. Fel y prif amcanestyniadau, mae mudo rhyngwladol wedi'i gymhwyso fel ffigur cyson o 43 y flwyddyn, ond rhagwelir y bydd mudo mewnol yn uwch, ar gyfradd amrywiol ar draws cyfnod yr amcanestyniad.

7.48 Mae amcanestyniadau aelwydydd seiliedig ar 2018 LIC wedi'u cymhwyso i'r senario hon ac yn gyffredinol, byddai cynnydd o 5% yn y boblogaeth o dan y senario hon. O ran anheddau, byddai cynnydd o 265 o anheddau. Yn y senario gyda chyfraddau aelodaeth aelwydydd wedi'u haddasu, byddai nifer yr anheddau yn cynyddu i 293 o anheddau.

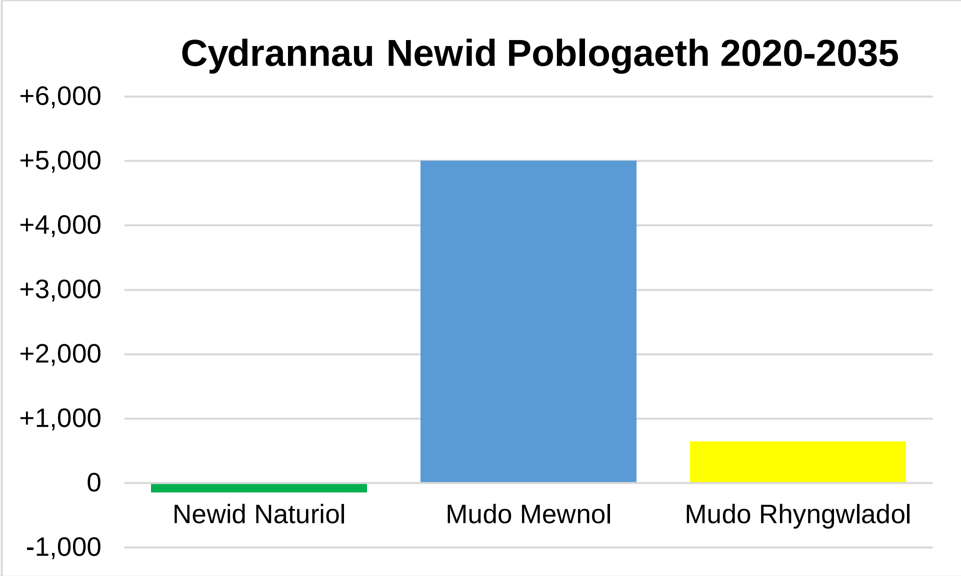

Figure 23: ***Cydrannau newid – Poblogaeth Uchel Seiliedig ar 2018 LlC***

Strwythur y boblogaeth

7.49 Mae'r pyramid strwythur poblogaeth yn Ffigur 24 yn darparu cymhariaeth rhwng strwythurau poblogaeth 2020 a 2035. Mae'r ardaloedd glas yn grwpiau oedran y rhagwelir y byddant yn cynyddu erbyn 2035 o'u cymharu â'r hyn y maent ar hyn o bryd, a'r ardaloedd coch yw'r rhai y disgwylir i nifer y bobl yn y grŵp oedran yma leihau erbyn 2035.

7.50 O'u cymharu â Senario A, mae'r patrymau'n debyg iawn, yn enwedig ar gyfer y grwpiau oedran hŷn. Fodd bynnag, mae rhai newidiadau i'r grwpiau oedran ieuengaf gan fod yr amcanestyniad hwn yn rhagdybio ffrwythlondeb uwch ac felly mwy o enedigaethau yn ystod cyfnod yr amcanestyniad. Byddai hyn yn golygu mwy o blant o dan 5 oed nag yn 2020. Fodd bynnag, bydd gostyngiad cyffredinol o hyd yn nifer y plant oed ysgol o bron i 1,000 rhwng dechrau a diwedd cyfnod yr amcanestyniad.

7.51 Bydd y boblogaeth oed gweithio, sydd wedi'i diffinio fel 16-66 i adlewyrchu'r oedran y bydd y rhai sy'n ymddeol yn 2035 yn cael eu pensiwn y wladwriaeth (67 oed), hefyd yn gostwng 1,800. Bydd y twf mwyaf arwyddocaol yn y boblogaeth 67+ oed, a fydd yn cynyddu bron i 8,100 erbyn 2035.

7.52 Fel yr eglurwyd yn y senario blaenorol, mae'r gostyngiad yn y boblogaeth oed gweithio dros gyfnod yr amcanestyniad, a'r cynnydd yn nifer y bobl oedrannus na fydd yn gweithio, yn debygol o gael goblygiadau i ffyniant economaidd y Fwrdeistref Sirol fel y bydd llai o weithwyr o bosibl i lenwi swyddi yng Nghaerffili o dan y senario hon.

7.53 Mae'r gostyngiad mewn plant oed ysgol hefyd yn bryder yn y senario hon, yn enwedig mewn ardaloedd lle bydd gostyngiad yn niferoedd disgyblion yn effeithio ar gynaliadwyedd ysgolion lleol.

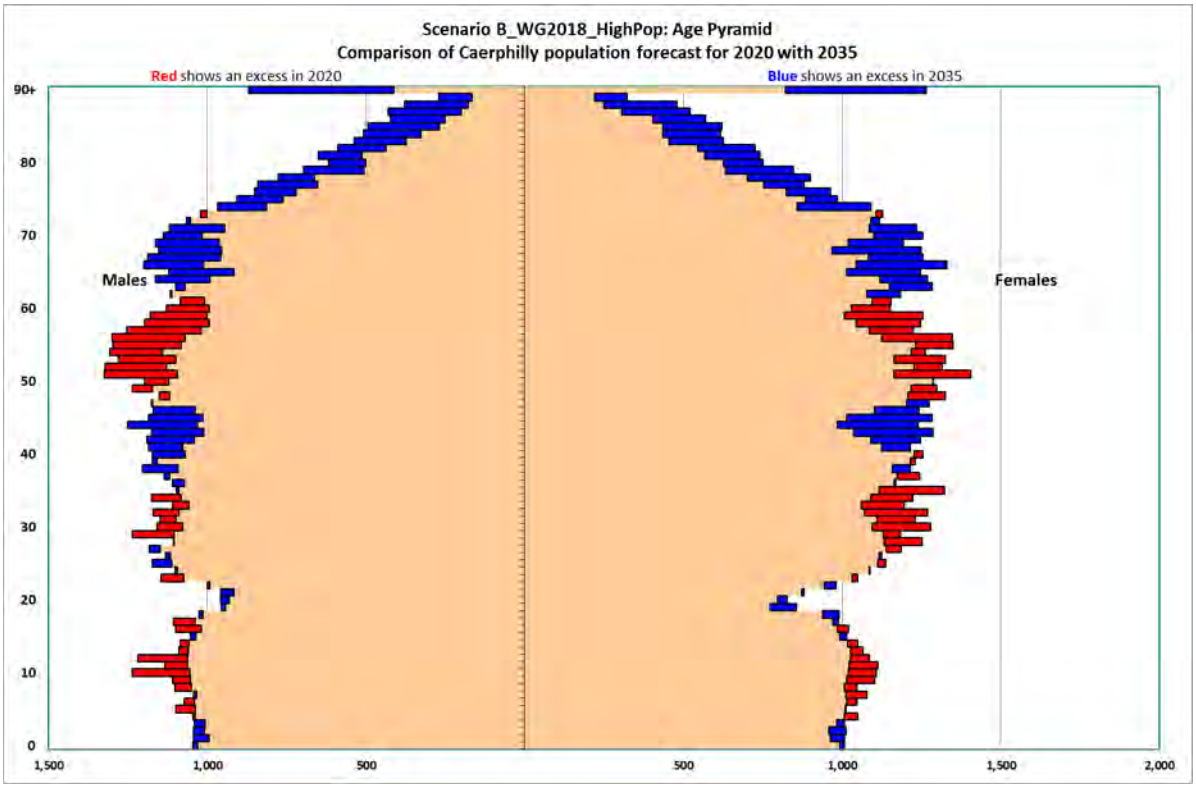

Figure 24: ***Cymharu poblogaeth Caerffili 2020 â 2035 (Amcanestyniad Poblogaeth Uchel LlC 2018)***

Casgliadau Senario B

7.54 Mae'r senario Amcanestyniad Poblogaeth Uchel yn rhagamcanu lefel uwch o dwf yn y boblogaeth (3%) dros y 15 mlynedd nesaf na'r Prif Amcanestyniadau, oherwydd tybiaethau uwch ar gyfer genedigaethau, disgwyliad oes hirach a thybiaethau mudo mewnol uwch. O ganlyniad, er y rhagwelir y bydd newid naturiol yn negyddol o hyd (mwy o farwolaethau na genedigaethau) mae'r graddau y mae hyn yn effeithio ar y boblogaeth gyffredinol yn llai arwyddocaol. Fodd bynnag, mudo sy'n bennaf gyfrifol am dwf y boblogaeth. Byddai'r senario hon yn arwain at ostyngiad yn y boblogaeth 0-15 oed ac oed gweithio, a chynnydd sylweddol yn y boblogaeth hŷn (67+). Yr aelwydydd deilliadol yn seiliedig ar yr amcanestyniad poblogaeth hwn yw 5%, sy'n cyfateb i ofyniad tai o 265 o anheddau'r flwyddyn, sy'n is na chyfraddau adeiladu hirdymor y gorffennol.

SENARIO C - Amrywiad Poblogaeth Isel yn seiliedig ar 2018 LlC

- Gostyngiad yn y boblogaeth o 3,313 o bobl - colled gyfartalog o 221 o bobl y flwyddyn (gostyngiad o 1.8%)
- Poblogaeth yn 2035 o 178,426 o bobl (amcangyfrif canol blwyddyn wedi'i addasu)
- Cynnydd aelwydydd o 626 (cynnydd o 0.8%)
- Cyfanswm yr angen am anheddau o **648** (**43 annedd y flwyddyn)**
- Mewnfudo net o 238 y flwyddyn
- Rhagamcenir y bydd y boblogaeth oed gweithio wedi'i haddasu yn ôl amcangyfrifon canol blwyddyn (16-66) yn gostwng 3,938
- Cyfraddau aelodaeth wedi'u haddasu, cyfanswm gofyniad anheddau o **1,064 (71 annedd y flwyddyn)**

7.55 Yr ail o'r amcanestyniadau ar sail amrywiad a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru ochr yn ochr â'r Prif Amcanestyniadau yw'r Amrywiad Poblogaeth Isel. Mae hyn yn rhagdybio y byddai ffrwythlondeb yn is na'r hyn a dybiwyd yn y Prif Amcanestyniadau ac y byddai disgwyliad oes yn is. Mae hefyd yn rhagdybio cyfradd is o fudo mewnol, er bod mudo rhyngwladol yn parhau i fod yn sefydlog ar +43 o fewnfudwyr rhyngwladol net y flwyddyn.

7.56 O dan y senario hon, byddai mwy o ostyngiad yn y boblogaeth oherwydd newid naturiol negyddol gan y byddai hyd yn oed llai o enedigaethau nag y mae Prif Amcanestyniadau LlC yn ei ddangos, a nifer uwch o farwolaethau. Yn gyffredinol, byddai'r boblogaeth yn gostwng 1.8%, cyfanswm o 3,313 o bobl neu golled o 221 o bobl y flwyddyn. Gydag addasiad poblogaeth i adlewyrchu'r Amcangyfrifon Canol Blwyddyn 2019 a 2020, byddai hyn yn golygu poblogaeth o 188,426 erbyn 2035.

7.57 Er y rhagwelir y bydd y boblogaeth yn gostwng, pan fydd yr amcanestyniadau aelwydydd yn cael eu cymhwyso i'r boblogaeth hon, byddai cynnydd o 0.8% mewn aelwydydd o hyd, gan fod y tueddiadau'n dangos y bydd cynnydd yn nifer yr aelwydydd â llai o bobl yn y rhan fwyaf o grwpiau oedran sy'n golygu y bydd hyd yn oed poblogaeth sy'n lleihau angen mwy o dai i gynnal y trigolion presennol. Byddai hyn yn gyfystyr â gofyniad anheddau o 43 uned y flwyddyn.

7.58 Pe bai'r cyfraddau aelodaeth ar gyfer 19-29 oed yn cael eu haddasu, byddai hyn yn cynyddu'r gofyniad anheddau i 1,064, neu 71 o anheddau'r flwyddyn.

7.59 Fel y dangosir yn y Ffigur isod, mae'r tybiaethau poblogaeth isel yn golygu y bydd mwy o ostyngiad yn y boblogaeth oherwydd newid naturiol a thwf isel yn y boblogaeth oherwydd mudo.

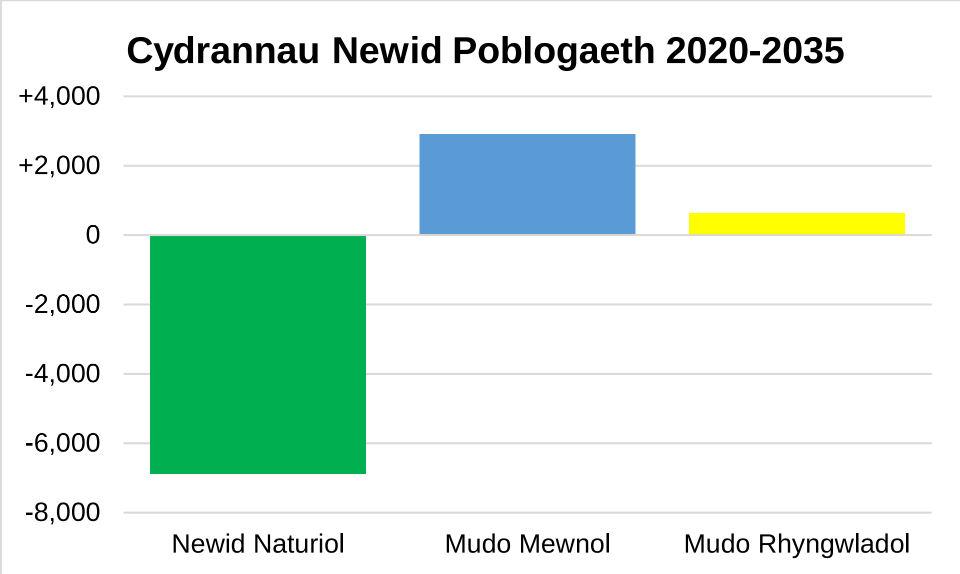

Figure 25: ***Cydrannau newid – Poblogaeth Isel seiliedig ar 2018 LlC***

Strwythur y boblogaeth

7.60 Mae'r pyramid strwythur poblogaeth isod yn darparu cymhariaeth rhwng strwythurau poblogaeth 2020 a 2035. Mae'r ardaloedd glas yn grwpiau oedran y rhagwelir y byddant yn cynyddu erbyn 2035 o'u cymharu â'r hyn y maent ar hyn o bryd, a'r ardaloedd coch yw'r rhai y disgwylir i nifer y bobl yn y grŵp oedran yma leihau erbyn 2035.

7.61 Ar ddechrau cyfnod yr amcanestyniad, roedd 33,500 o blant (0-15) yn y Fwrdeistref Sirol, o ystyried yr amcangyfrifon canol blwyddyn diweddaraf. Dangosodd y prif amcanestyniadau y bydd y boblogaeth oed ysgol yn gostwng tua 6,100 dros gyfnod yr amcanestyniad gan fod yr amrywiad isel yn rhagdybio ffrwythlondeb is a mudo is (gan gynnwys teuluoedd a merched o oedran cael plant). Bydd gan hyn oblygiadau sylweddol o ran darparu lleoedd ysgol.

7.62 Mae'r boblogaeth oed gweithio hefyd yn mynd i ostwng 3,900 (o'i gymharu â 2,900 yn senario A), a fydd â goblygiadau sylweddol i weithgarwch economaidd yn y Fwrdeistref Sirol. Bydd twf bach yn y boblogaeth o ddynion a menywod ynghanol eu 40au, ond bydd llawer llai o bobl yn y grwpiau oedran eraill, yn enwedig o ran menywod.

7.63 Bydd y twf mwyaf arwyddocaol yn y boblogaeth 66+ oed, a fydd yn tyfu bron i 6,700 erbyn 2035. Rhagamcenir llai o bobl yn y grŵp oedran hwn o'i gymharu â'r Prif Amcanestyniad, gan y rhagwelir y bydd disgwyliad oes yn is yn y senario poblogaeth isel yma.

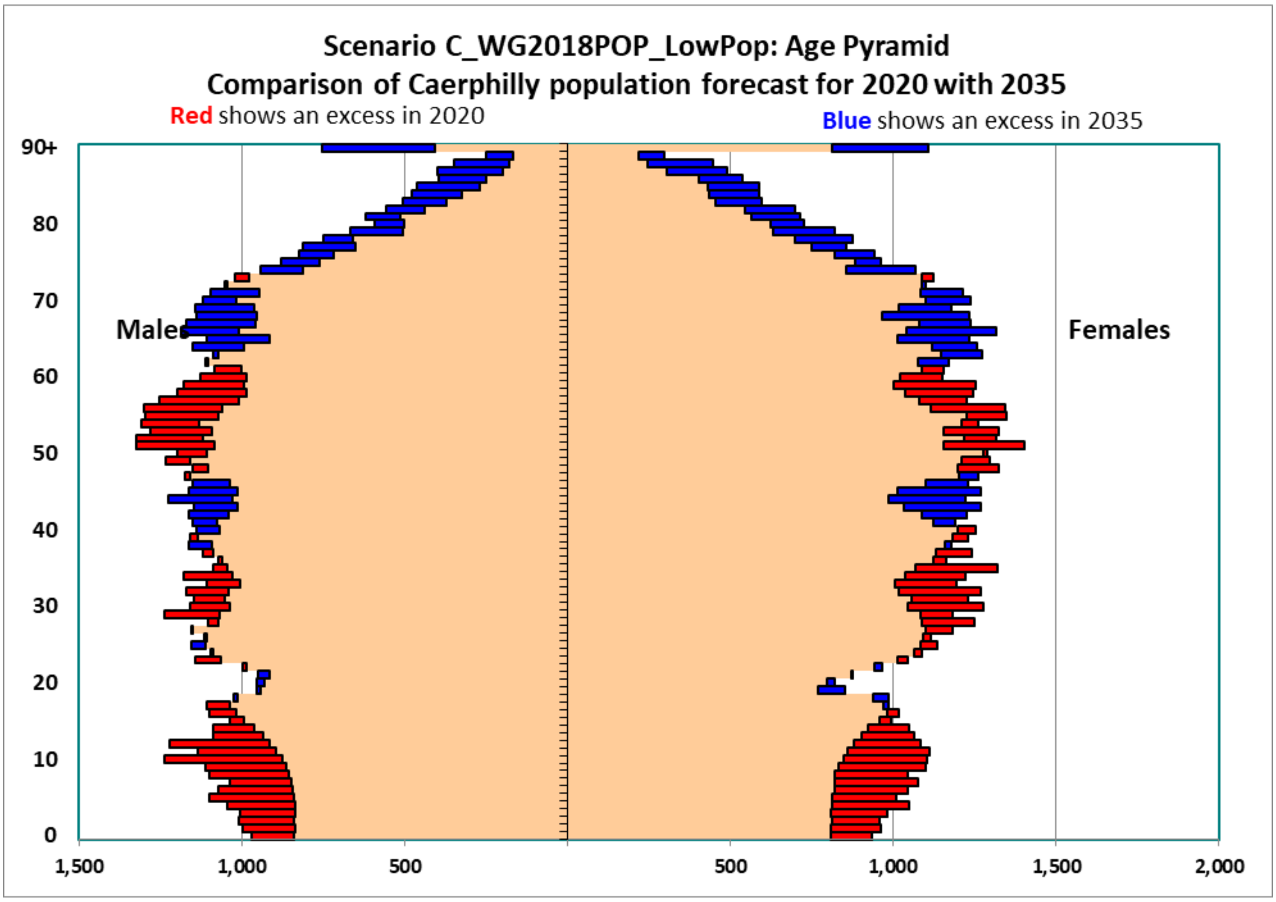

Figure 26: ***Cymharu rhagolwg poblogaeth Caerffili ar gyfer 2020 â 2035 (Amcanestyniad Poblogaeth Isel LlC 2018)***

Casgliadau Senario C

7.64 Mae'r senario Amrywiad Poblogaeth Isel yn nodi y bydd y boblogaeth yn gostwng 1.8% erbyn 2035, o ganlyniad i enedigaethau is, disgwyliad oes is a chyfraddau mudo is. Bydd hyn yn arwain at ostyngiad sylweddol yn y boblogaeth oed ysgol a'r boblogaeth oed gweithio, a chynnydd yn y boblogaeth hŷn. Nid yw hwn yn strwythur poblogaeth cynaliadwy, gan nad yw'n ddymunol cynllunio ar gyfer gostyngiad yn y boblogaeth, yn enwedig gan fod Caerffili wedi'i nodi fel Ardal Dwf Genedlaethol yng Nghymru'r Dyfodol.

7.65 Mae'r newid a ragwelir yn ffurf a mathau aelwydydd yn golygu y byddai'r senario hon yn cynhyrchu gofyniad tai bychan o 43 o anheddau, neu 73 o anheddau yn y senario wedi'i addasu i aelodaeth. Mae hyn yn sylweddol is na chyfraddau cwblhau tai yn y gorffennol a gallai gael ei gynnwys gan ymrwymiadau tai presennol heb fod angen dyrannu unrhyw dir ychwanegol ar gyfer tai.

SENARIO D – Dim Mudo Net

- Gostyngiad yn y boblogaeth o 2,789 o bobl - colled o 186 o bobl y flwyddyn ar gyfartaledd (gostyngiad o 1.5%)
- Poblogaeth yn 2035 o 178,950 o bobl
- Cynnydd aelwydydd o 515 (cynnydd o 0.7%)
- Cyfanswm yr angen am anheddau o **534** (**36 annedd y flwyddyn)**
- Mewnfudiad net o 0 y flwyddyn
- Rhagamcenir y bydd y boblogaeth oed gweithio (16-66) yn gostwng 6,413
- Cyfraddau aelodaeth wedi'u haddasu, cyfanswm gofyniad anheddau o **917 (61 annedd y flwyddyn)**

7.66 Yn y senario Dim Mudo Net, rhagdybir y bydd y boblogaeth yn newid o ganlyniad i newid naturiol yn unig ac na fydd unrhyw fudo net (h.y. bydd yr un nifer o bobl yn symud allan o Gaerffili ag a fydd yn symud i mewn).

7.67 Mae'r senario yn defnyddio'r tybiaethau ffrwythlondeb a marwolaethau o'r Prif Ragamcanion ac felly mae newid naturiol yn negyddol. Rhagwelir y bydd y boblogaeth yn gostwng 2,789 o bobl neu 1.5%. Rhagwelir y bydd y rhagdybiaeth ar gyfer newid naturiol yn gostwng yn fwy sylweddol nag yn Senario A, gan fod y Prif Amcanestyniadau yn rhagdybio y bydd mudo net i Gaerffili, a byddai'r mudo hwn yn cynnwys teuluoedd a menywod o oedran cael plant.

7.68 Fel yn achos Senario C, er y rhagwelir y bydd y boblogaeth yn gostwng, pan fydd yr amcanestyniadau aelwydydd yn cael eu cymhwyso i'r boblogaeth hon, byddai cynnydd o 0.7% mewn aelwydydd o hyd, gan fod y tueddiadau'n dangos y bydd cynnydd o hyd yn y rhan fwyaf o grwpiau oedran fod yn gynnydd mewn aelwydydd pobl lai, sy'n golygu y bydd hyd yn oed poblogaeth sy'n lleihau angen mwy o dai i gefnogi'r preswylwyr presennol Byddai hyn yn cyfateb i ofyniad anheddau o 36 uned y flwyddyn, neu 61 annedd y flwyddyn yn y senario gyda chyfraddau aelodaeth wedi'u haddasu ar gyfer 19 -29 oed.

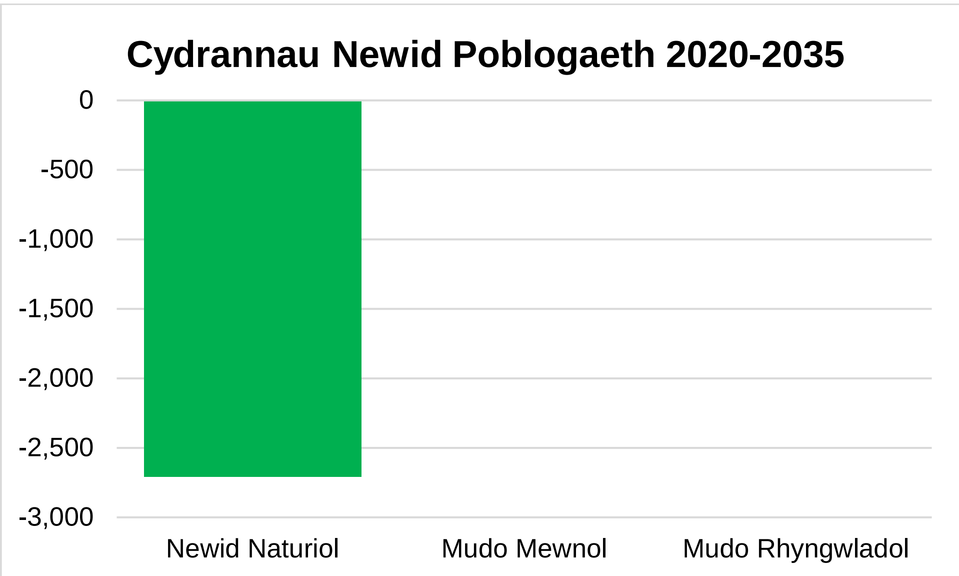

Figure 27: ***Cydrannau newid – Dim Mudo Net***

Strwythur y boblogaeth

7.69 Mae'r pyramid strwythur poblogaeth isod yn darparu cymhariaeth rhwng strwythurau poblogaeth 2020 a 2035. Mae'r ardaloedd glas yn grwpiau oedran y rhagwelir y byddant yn cynyddu erbyn 2035 o'u cymharu â'r hyn y maent ar hyn o bryd, a'r ardaloedd coch yw'r rhai y disgwylir i nifer y bobl yn y grŵp oedran yma leihau erbyn 2035.

7.70 Byddai'r senario hon yn arwain at ostyngiad sylweddol yn y boblogaeth iau (gostyngiad o bron i 3,500) a'r boblogaeth oed gweithio (gostyngiad o 6,400), ynghyd â chynnydd o 7,100 yn nifer y bobl hŷn (67+) erbyn 2035. Yn yr un modd â senarios eraill a fyddai'n arwain at leihad yn y boblogaeth, canlyniad yr amcanestyniad hwn o'r newidiadau demograffig yw na fyddai strwythur poblogaeth cytbwys.

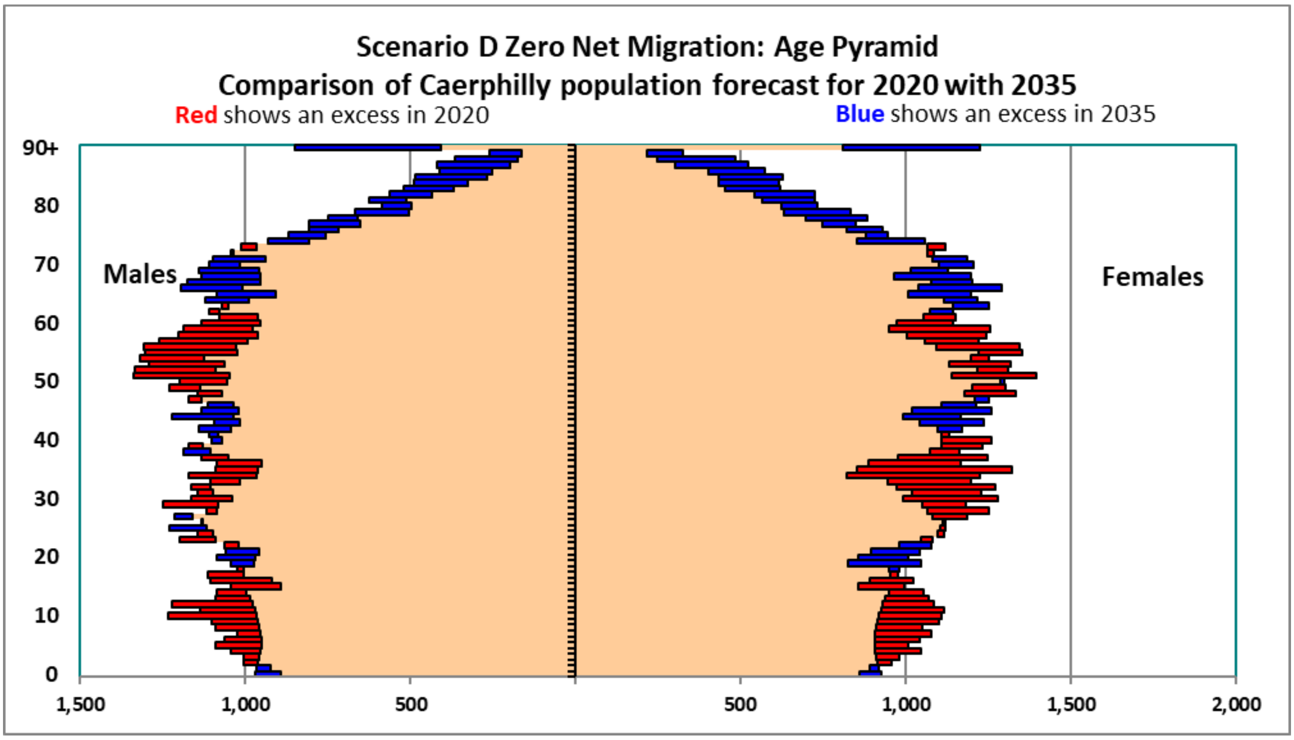

Figure 28: ***Cymharu poblogaeth Caerffili 2020 â 2035 (Dim Mudo Net)***

Casgliadau Senario D

7.71 Mae'r senario Dim Mudo Net yn nodi y bydd y boblogaeth yn gostwng 1.5% erbyn 2035 gan na fydd unrhyw fudo net i wrthbwyso'r gostyngiad yn y boblogaeth o ganlyniad i lai o ffrwythlondeb a disgwyliad oes uwch. Bydd hyn yn arwain at ostyngiad sylweddol yn y boblogaeth oed ysgol a'r boblogaeth oed gweithio, a chynnydd yn y boblogaeth hŷn. Fel yn achos y senario blaenorol, nid yw'n strwythur poblogaeth yn un cynaliadwy, gan nad yw'n ddymunol cynllunio ar gyfer gostyngiad yn y boblogaeth, yn enwedig gan fod Caerffili wedi'i nodi fel Ardal Dwf Genedlaethol yng Nghymru'r Dyfodol.

7.72 Mae'r newid a ragwelir yn ffurfiant a mathau o aelwydydd yn golygu y byddai'r senario hon yn cynhyrchu gofyniad tai bychan o 36 annedd, neu 61 o anheddau yn y senario wedi'i addasu i aelodaeth. Mae hyn yn sylweddol is na chyfraddau cwblhau tai yn y gorffennol a gallai gael ei gynnwys gan ymrwymiadau tai presennol heb fod angen dyrannu unrhyw dir ychwanegol ar gyfer tai.

SENARIO E – Ymfudo Cyfartalog Hirdymor (19 Mlynedd)

- Gostyngiad yn y boblogaeth o 1,002 o bobl - colled o 67 o bobl y flwyddyn ar gyfartaledd (gostyngiad o 0.6%)
- Poblogaeth yn 2035 o 178,737 o bobl
- Cynnydd aelwydydd o 1,356 (cynnydd o 1.8%)
- Cyfanswm y gofyniad anheddau o **1,403** (**94 annedd y flwyddyn)**
- Mewnfudo net o 104 y flwyddyn
- Rhagamcenir y bydd y boblogaeth oed gweithio (16-66) yn gostwng 5,380
- Cyfraddau aelodaeth wedi'u haddasu, cyfanswm gofyniad anheddau o **1,756 (117 annedd y flwyddyn)**

7.73 Mae'r senario hon yn defnyddio'r tybiaethau ynghylch ffrwythlondeb a marwolaethau o'r Prif Amcanestyniadau (Senario A) ond mae'n rhagdybio y bydd mudo yn adlewyrchu'r tueddiadau hirdymor ar gyfer y 19 mlynedd diwethaf – o Gyfrifiad 2001 ymlaen.

7.74 Fel yr eglurwyd yn flaenorol yn y papur hwn, yn dilyn cyhoeddi Cyfrifiad 2011, adolygwyd yr amcangyfrifon canol blwyddyn ar gyfer 2001 i 2010, a arweiniodd at nodi ffigurau 'newid na ellir ei briodoli'. Rhagwelir mai tanamcangyfrif y boblogaeth yn 2001 oedd yn gyfrifol am y 'newid na ellir ei briodoli', a ffigurau mudo anghywir ar gyfer y blynyddoedd hyn, ond gan na ellir mesur hyn, nid ydym wedi cynnwys newid na ellir ei briodoli yn y ffigurau.

7.75 Mae ffigur mudo cyson wedi'i gymhwyso ar draws cyfnod yr amcanestyniad, sy'n cyfateb i ffigur mudo mewnol net o 125 a ffigur mudo rhyngwladol net o -21. Mae hyn yn cyfateb i fudo net cyffredinol o 104 o bobl y flwyddyn.

7.76 Yn gyffredinol, mae hyn yn arwain at ostyngiad bychan yn y boblogaeth o 1,000 o bobl erbyn 2035, gan nad yw lefel y mudo yn gwrthbwyso colli poblogaeth o newid naturiol (mwy o farwolaethau na genedigaethau).

7.77 Er gwaethaf amcanestyniad o ostyngiad yn y boblogaeth, byddai'r tueddiadau amcanestyniadau aelwydydd yn golygu y byddai cynnydd o 1.8% mewn aelwydydd, a fyddai'n cyfateb i ofyniad anheddau o 94 annedd y flwyddyn, neu 117 o anheddau yn y senario addasu cyfradd aelodaeth aelwydydd.

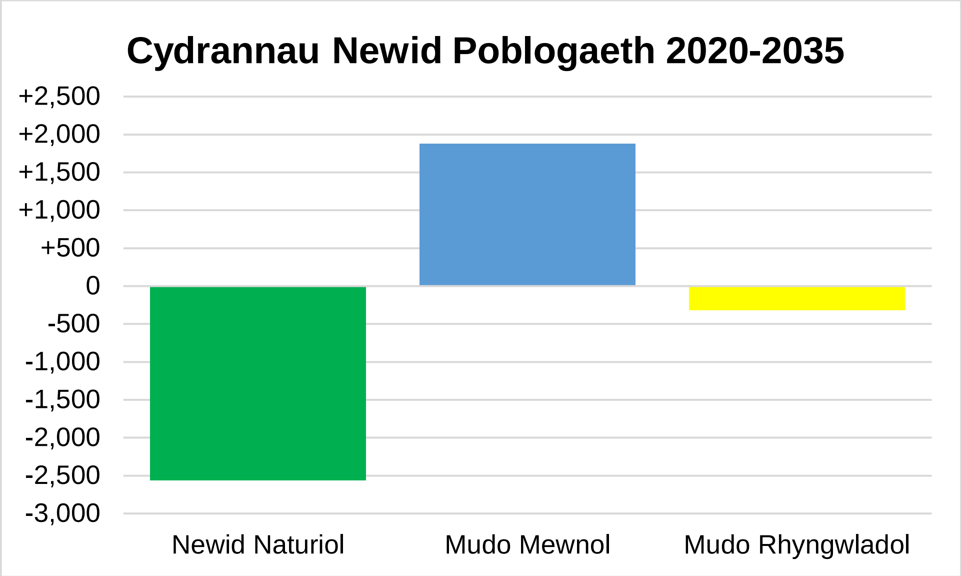

Figure 29: ***Cydrannau newid – Mudo Hirdymor (19 Mlynedd)***

Strwythur y boblogaeth

7.78 Mae'r pyramid strwythur poblogaeth isod yn darparu cymhariaeth rhwng strwythurau poblogaeth 2020 a 2035. Mae'r ardaloedd glas yn grwpiau oedran y rhagwelir y byddant yn cynyddu erbyn 2035 o'u cymharu â'r hyn y maent ar hyn o bryd, a'r ardaloedd coch yw'r rhai y disgwylir i nifer y bobl yn y grŵp oedran yma leihau erbyn 2035.

7.79 Er nad yw mor eithafol â'r hyn a geir mewn senarios eraill, byddai'r senario mudo cyfartalog hirdymor dros 19 mlynedd yn arwain at ostyngiad sylweddol yn y boblogaeth iau (gostyngiad o dros 2,900) a'r boblogaeth oed gweithio (gostyngiad o 5,400), ynghyd â chynnydd o 7,300 yn nifer y bobl hŷn (67+) erbyn 2035. Fel gyda senarios eraill a fyddai'n arwain at ostyngiad yn y boblogaeth, canlyniad yr amcanestyniad hwn o newidiadau demograffig yw na fyddai strwythur poblogaeth cytbwys.

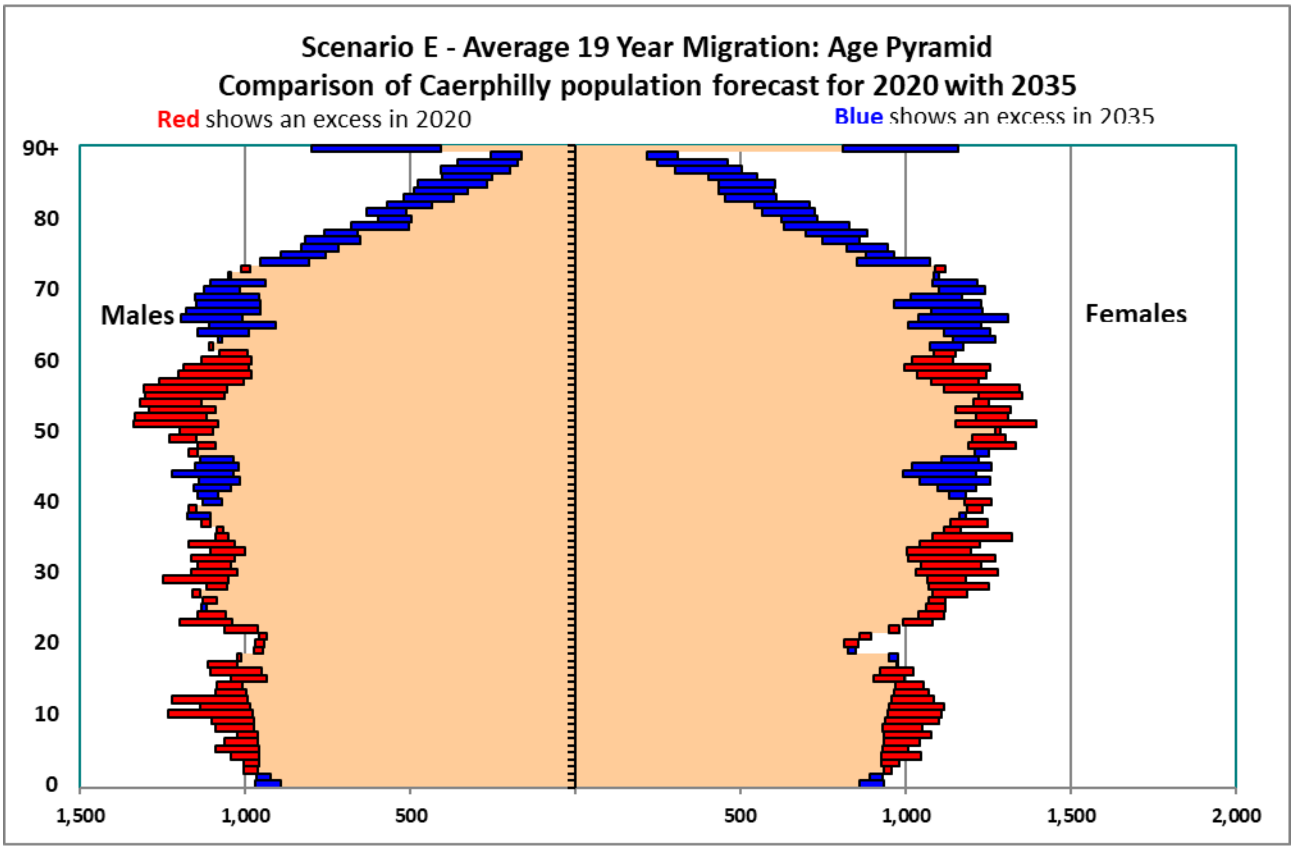

Figure 30: ***Cymharu poblogaeth Caerffili 2020 â 2035 (Mudo Cyfartalog Hirdymor - 19 mlynedd)***

Casgliadau Senario E

7.80 Mae'r senario Mudo Cyfartalog Hirdymor (19 Mlynedd) yn nodi y bydd y boblogaeth yn gostwng 0.6% erbyn 2035 gan fod y lefel isel o fudo yn annigonol i wneud iawn am y gostyngiad yn y boblogaeth o ganlyniad i lai o ffrwythlondeb a disgwyliad oes uwch. Bydd hyn yn arwain at ostyngiad sylweddol yn y boblogaeth oed ysgol a'r boblogaeth oed gweithio, a chynnydd yn y boblogaeth hŷn. Yn yr un modd â senarios tebyg eraill, nid yw hwn yn strwythur poblogaeth cynaliadwy, gan nad yw'n ddymunol cynllunio ar gyfer gostyngiad yn y boblogaeth, yn enwedig gan fod Caerffili wedi'i nodi fel Ardal Dwf Genedlaethol yng Nghymru'r Dyfodol.

7.81 Mae'r newid a ragwelir yn ffurf a mathau aelwydydd yn golygu y byddai'r senario hon yn cynhyrchu gofyniad tai bychan o 94 annedd, neu 117 o anheddau yn y senario wedi'i addasu i aelodaeth. Mae hyn yn sylweddol is na chyfraddau cwblhau tai yn y gorffennol a gallai gael ei gynnwys yn bennaf gan ymrwymiadau tai presennol heb fod angen dyrannu unrhyw dir ychwanegol sylweddol ar gyfer tai.

SENARIO F – Mudo Cyfartalog Hirdymor (10 Mlynedd)

- Gostyngiad yn y boblogaeth o 1,137 o bobl - colled o 76 o bobl y flwyddyn ar gyfartaledd (gostyngiad o 0.6%)
- Poblogaeth yn 2035 o 180,602 o bobl
- Cynnydd aelwydydd o 1,199 (cynnydd o 1.7%)
- Cyfanswm yr angen am anheddau o **1,344** (**90 annedd y flwyddyn)**
- Mewnfudo net o 93 y flwyddyn
- Rhagamcenir y bydd y boblogaeth oed gweithio (16-66) yn gostwng 5,443
- Cyfraddau aelodaeth wedi'u haddasu, cyfanswm yr angen am anheddau o **1,696 (113 o anheddau'r flwyddyn)**

7.82 Mae'r senario hon yn defnyddio'r tybiaethau ynghylch ffrwythlondeb a marwolaethau o'r Prif Amcanestyniadau (Senario A) ond mae'n cymryd yn ganiataol y bydd mudo yn adlewyrchu'r tueddiadau hirdymor ar gyfer y 10 mlynedd diwethaf.

7.83 Mae ffigur mudo cyson wedi'i gymhwyso ar draws cyfnod yr amcanestyniad, sy'n cyfateb i ffigur mudo mewnol net o 77 a ffigur mudo rhyngwladol net o 16. Mae hyn gyfystyr â mudo net cyffredinol o 93 o bobl y flwyddyn.

7.84 Yn gyffredinol, mae hyn yn arwain at ostyngiad bach yn y boblogaeth o 1,137 o bobl erbyn 2035, gan nad yw lefel y mudo yn gwrthbwyso colled y boblogaeth o newid naturiol (mwy o farwolaethau na genedigaethau).

7.85 Er gwaethaf amcanestyniad o ostyngiad yn y boblogaeth, byddai'r tueddiadau o ran amcanestyniadau aelwydydd yn golygu y byddai cynnydd o 1.8% mewn aelwydydd, a fyddai'n cyfateb i ofyniad am anheddau o 90 annedd y flwyddyn, neu 113 o anheddau yn y senario addasu'r gyfradd aelodaeth aelwydydd.

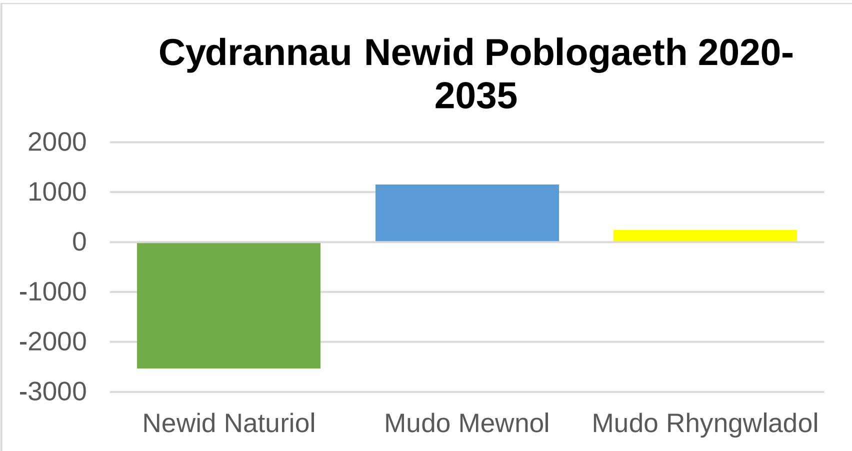

Figure 31: ***Cydrannau newid – Mudo Hirdymor (10 Mlynedd)***

Strwythur y boblogaeth

7.86 Mae'r pyramid strwythur poblogaeth yn darparu cymhariaeth rhwng strwythurau poblogaeth 2020 a 2035. Mae'r ardaloedd glas yn grwpiau oedran y rhagwelir y byddant yn cynyddu erbyn 2035 o'u cymharu â'r hyn y maent ar hyn o bryd, a'r ardaloedd coch yw'r rhai y disgwylir i nifer y bobl yn y grŵp oedran yma leihau erbyn 2035.

7.87 Er nad yw mor eithafol â'r hyn a geir mewn senarios eraill, byddai'r senario mudo cyfartalog hirdymor dros 19 mlynedd yn arwain at ddirywiad sylweddol yn y boblogaeth iau (gostyngiad o bron i 3,000) a'r boblogaeth oed gweithio (gostyngiad o dros 5,400), ynghyd â chynnydd o 7,300 yn nifer y bobl hŷn (67+) erbyn 2035. Fel gyda senarios eraill a fyddai'n arwain at ostyngiad yn y boblogaeth, canlyniad yr amcanestyniad hwn o newidiadau demograffig yw na fyddai strwythur poblogaeth cytbwys.

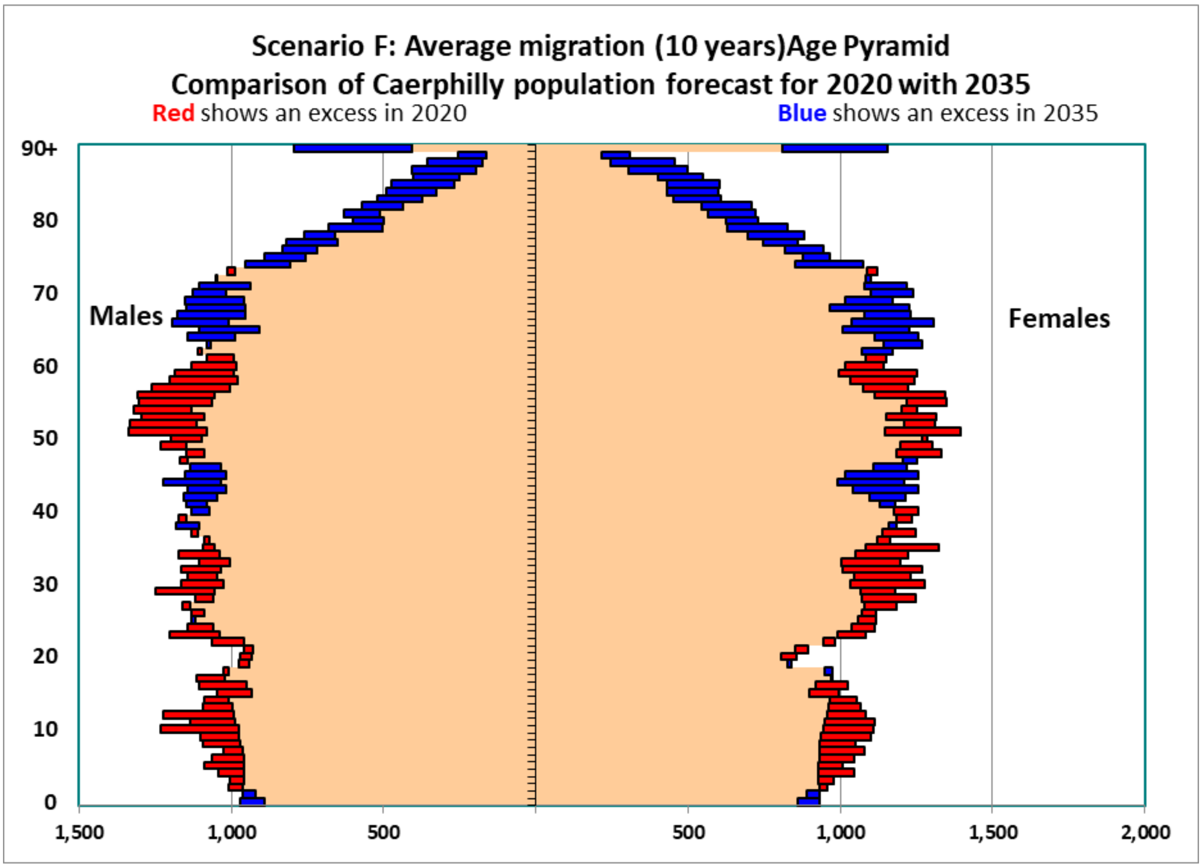

Figure 32: ***Cymharu poblogaeth Caerffili 2020 â 2035 (Mudo Cyfartaledd Hirdymor (10 Mlynedd)***

Casgliadau Senario F

7.88 Mae'r senario Ymfudo Cyfartalog Hirdymor (10 Mlynedd) yn debyg iawn i'r senario 19 Mlynedd, er y rhagwelir y bydd y mathau o ymfudwyr yn wahanol, gyda llai o fudo mewnol net a mwy o fudo rhyngwladol net. Mae hyn hefyd yn nodi y bydd y boblogaeth yn gostwng 0.6% erbyn 2035 gan fod y lefel isel o fudo yn annigonol i wneud iawn am y gostyngiad yn y boblogaeth o ganlyniad i lai o ffrwythlondeb a marwolaethau uwch. Bydd hyn yn arwain at ostyngiad sylweddol yn y boblogaeth oed ysgol a'r boblogaeth oed gweithio, a chynnydd yn y boblogaeth hŷn. Yn yr un modd â senarios tebyg eraill, nid yw hwn yn strwythur poblogaeth cynaliadwy, gan nad yw'n ddymunol cynllunio ar gyfer gostyngiad yn y boblogaeth, yn enwedig gan fod Caerffili wedi'i nodi fel Ardal Dwf Genedlaethol yng Nghymru'r Dyfodol.

7.89 Mae'r newid a ragwelir yn ffurf a mathau aelwydydd yn golygu y byddai'r senario hon yn cynhyrchu gofyniad tai bach o 9 0 annedd, neu 113 o anheddau yn y senario wedi'i addasu i aelodaeth. Mae hyn yn sylweddol is na chyfraddau cwblhau tai yn y gorffennol a gallai gael ei gynnwys yn bennaf gan ymrwymiadau tai presennol heb fod angen dyrannu unrhyw dir ychwanegol sylweddol ar gyfer tai.

SENARIO G – Ymfudo Cyfartalog De-ddwyrain Cymru

- Cynnydd yn y boblogaeth o 5,212 o bobl - 347 o bobl y flwyddyn ar gyfartaledd (cynnydd o 2.9%)
- Poblogaeth yn 2035 o 186,951 o bobl
- Cynnydd aelwydydd o 3,844 (cynnydd o 5.0%)
- Cyfanswm yr angen am anheddau o **3,983** (**266 annedd y flwyddyn)**
- Mewnfudo net o 525 y flwyddyn
- Rhagamcenir y bydd y boblogaeth oed gweithio (16-66) yn gostwng 756
- Cyfraddau aelodaeth wedi'u haddasu, cyfanswm gofyniad anheddau o **4,348 (290 annedd y flwyddyn)**

7.90 Mae'r Senario hwn yn rhagdybio y bydd ffrwythlondeb a marwolaethau yn unol â'r Prif Amcanestyniadau ond y bydd y gyfradd ymfudo yn adlewyrchu'r mudo cyfartalog ar gyfer rhanbarth De-ddwyrain Cymru am y 10 mlynedd flaenorol. Mae hyn yn deillio o'r mewnfudo ac allfudo mewnol a rhyngwladol 10 mlynedd ar gyfartaledd gan ddefnyddio data o'r amcangyfrif canol blwyddyn ar gyfer pob awdurdod lleol yn y rhanbarth. Yna mae cyfartaledd y ffigurau cyfun ar gyfer 10 awdurdod De-ddwyrain Cymru wedi'i gyfrifo. Nodir y ffigurau yn Nhabl 17 isod.

	Mewn i'r Du	Allan o'r DU	Y DU net	INOV	OUTOV	Tramor net	Net
Pen-y-bont ar Ogwr	4,435	3,675	760	298	189	109	869
Bro Morgannwg	5,240	4,538	702	323	212	111	812.
Rhondda Cynon Taf	6,869	6,754	115	814	337	477	593
Merthyr Tudful	1,532	1,534	-2	164	85	78	76
Caerffili	4,723	4,646	77	155	139	16	93
Blaenau Gwent	1,826	1,796	31	98	62	36	67
Torfaen	2,717	2,394	323	94	74	21	344
Sir Fynwy	4,541	4,005	536	210	165	45	581
Casnewydd	5,849	5,530	318	972	631	341	660
Caerdydd	20,764	21,486	-722	5,450	3,573	1,877	1,156
Cyfanswm De-ddwyrain Cymru	**58,495**	**56,357**	**2,138**	**8,578**	**5,466**	**3,112**	**5,250**
Cyfartaledd De-ddwyrain Cymru	**5,850**	**5,636**	**214**	**858**	**547**	**311**	**525**

Table 16: ***Mudo Cyfartalog De-ddwyrain Cymru (10 mlynedd)***
Ffynhonnell: Amcangyfrifon Canol Blwyddyn

7.91 Roedd mudo cyfartalog De-ddwyrain Cymru yn senario a brofwyd fel rhan o sail tystiolaeth y CDLl mabwysiedig ac roedd yn opsiwn 'twf uchel'.

7.92 Os caiff y mudo cyfartalog ar gyfer Caerffili ei gymharu â chyfartaledd De-ddwyrain Cymru, nodir bod mudo net cyfartalog y DU ar gyfer y rhanbarth yn uwch nag y mae ar gyfer Caerffili (214 o'i gymharu â 77). Fodd bynnag, nid yw'n lefel a ystyrir yn afrealistig, gan fod mudo mewnol net wedi bod yn fwy na 214 mewn sawl achos dros yr 20 mlynedd diwethaf, fel y dangosir yn Adran 6. Fodd bynnag, mae'r mudo rhyngwladol net cyfartalog yn

sylweddol uwch nag a brofwyd yng Nghaerffili yn y 10 mlynedd diwethaf, wedi'i ysgogi gan fudo mawr i Gaerdydd gan ymfudwyr rhyngwladol.

7.93 O dan y senario hon, byddai twf poblogaeth o 5,212 erbyn 2035, sy'n cyfateb i gynnydd o 2.9%. Yn gyffredinol, byddai mudo net yn 525 y flwyddyn, a fyddai'n cynrychioli cynnydd ar dueddiadau diweddar y gorffennol yn gyffredinol ond nid yw'n lefel a ystyrir yn afrealistig. Y gwahaniaeth allweddol yn y senario hon yw y byddai'r newid yn cael ei ysgogi gan fudo rhyngwladol yn ogystal â mudo mewnol. Oherwydd y tybiaethau demograffig o ran ffrwythlondeb a marwolaethau, bydd newid naturiol negyddol yn parhau o bron i 2,700 yn fwy o farwolaethau na genedigaethau dros gyfnod yr amcanestyniad.

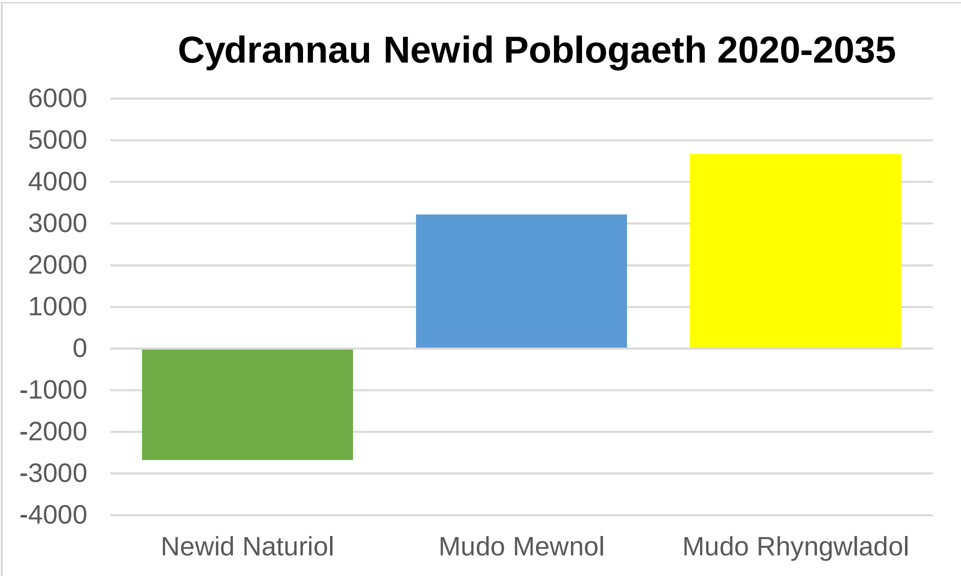

Figure 33: ***Cydrannau newid – Mudo Cyfartalog De-ddwyrain Cymru***

7.94 Pan fydd yr amcanestyniadau aelwydydd yn cael eu cymhwyso i'r boblogaeth hon, byddai hyn yn arwain at gynnydd o 5% yn nifer yr aelwydydd ac yn creu gofyniad am bron i 4,000 o anheddau newydd, neu 266 o anheddau'r flwyddyn. Pan gymhwysir yr addasiadau i'r cyfraddau aelodaeth aelwyddydd, byddai hyn yn cynyddu'r gofyniad am anheddau i 290 uned y flwyddyn.

Strwythur y boblogaeth

7.95 Mae'r pyramid strwythur poblogaeth isod yn darparu cymhariaeth rhwng strwythurau poblogaeth 2020 a 2035. Mae'r ardaloedd glas yn grwpiau oedran y rhagwelir y byddant yn cynyddu erbyn 2035 o'u cymharu â'r hyn y maent ar hyn o bryd, a'r ardaloedd coch yw'r rhai y disgwylir i nifer y bobl yn y grŵp oedran yma leihau erbyn 2035.

7.96 O dan y senario hon, bydd gostyngiad o 1,800 o blant erbyn 2035. Fodd bynnag, byddai'r boblogaeth oed gweithio yn parhau i fod yn weddol gytbwys, gyda gostyngiad o ychydig dros 750 o bobl erbyn 2035.

7.97 Fel ym mhob senario, bydd cynnydd yn y boblogaeth hŷn – yn yr achos hwn, cynnydd o 7,800 o bobl ychwanegol 67+ erbyn 2035.

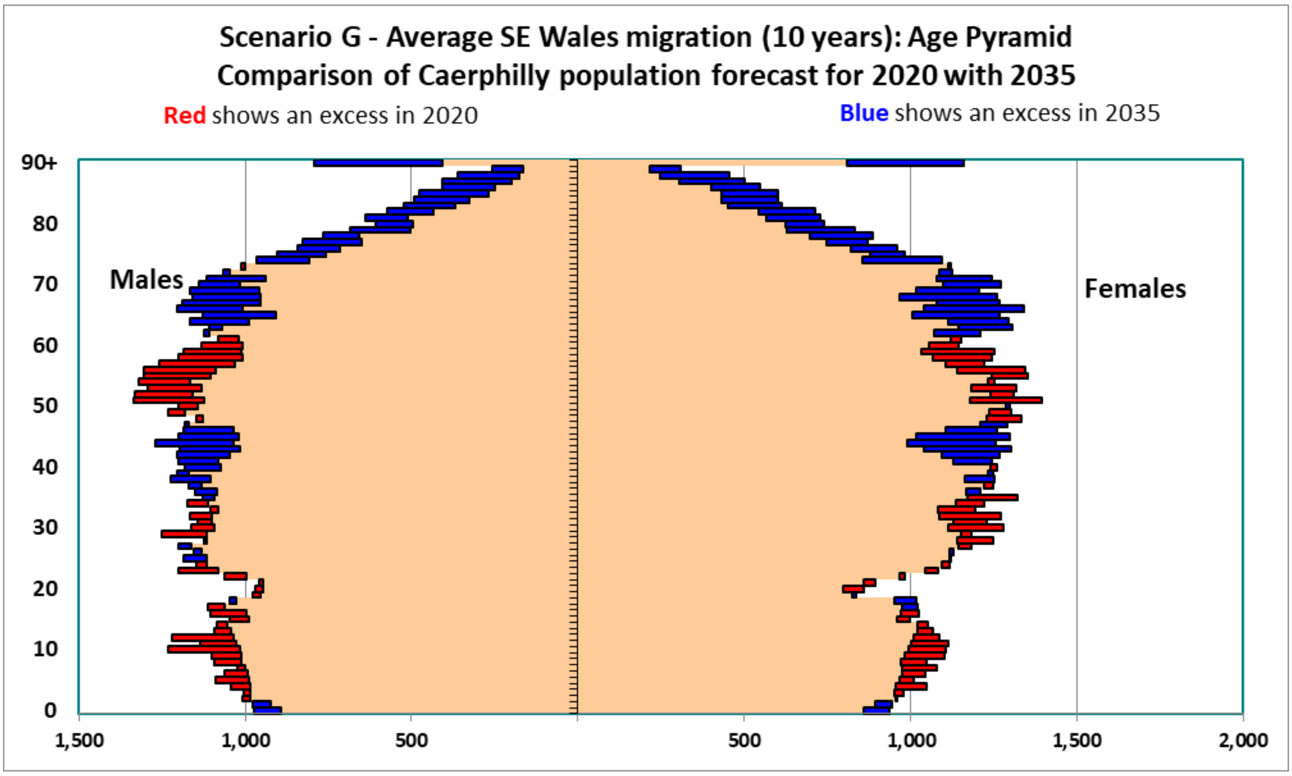

Figure 34: ***Cymhariaeth o boblogaeth Caerffili yn 2020 â 2035 ar gyfartaledd mudo i dde-ddwyrain Cymru***

Casgliadau Senario G

7.98 Mae senario mudo Cyfartalog De-ddwyrain Cymru yn rhagweld twf cadarnhaol yn y boblogaeth (2.9%) dros y 15 mlynedd nesaf. Mae'r twf yn y boblogaeth yn gyfan gwbl oherwydd mudo. Byddai'r senario hon yn arwain at ostyngiad yn y grŵp oedran 0-15 a chynnydd sylweddol yn y boblogaeth hŷn (67+). Fodd bynnag, byddai'r boblogaeth oed gweithio yn profi gostyngiad bach o 750 o bobl. Mae'r aelwydydd canlyniadol sy'n seiliedig ar yr amcanestyniad poblogaeth hwn yn cynrychioli lefel twf o 5%. Mae hyn yn cyfateb i ofyniad tai o 266 o anheddau'r flwyddyn, neu 290 yn y senario addasu cyfraddau aelodaeth, sy'n is na chyfraddau adeiladu tai hirdymor, ond yn debyg i gyfraddau adeiladu dros y 5 mlynedd diwethaf. Er ei bod yn uchelgeisiol byddai modd cyflawni'r lefel yma o dwf.

SENARIO H – Parhau â'r CDLl mabwysiedig

- Cynnydd yn y boblogaeth o 16,004 o bobl - 1,067 o bobl y flwyddyn ar gyfartaledd (cynnydd o 8.8%)
- Poblogaeth yn 2035 o 197,735 o bobl
- Cynnydd aelwydydd o 8,323 (cynnydd o 10.8%)
- Cyfanswm yr angen am anheddau o **8,625** (**575 annedd y flwyddyn)**
- Mewnfudo net o 1,317 y flwyddyn
- Rhagamcenir y bydd y boblogaeth oed gweithio (16-66) yn cynyddu 8,434 neu 7,668 gyda chyfraddau aelodaeth wedi'u haddasu
- Cyfraddau aelodaeth wedi'u haddasu, mae cyfanswm yr angen am anheddau yn parhau ar 8,625 ond bydd y cynnydd yn y boblogaeth yn gostwng i 15,058 (8.3%) neu 1,004 y flwyddyn

7.99 Mae Senario H yn amcanestyniad seiliedig ar anheddau, sy'n rhagdybio y bydd nifer yr anheddau yn cael eu pennu ar y ffigur gofyniad anheddau cyfartalog sydd wedi'i gynnwys yn y CDLl mabwysiedig - ffigur o 8,625 o anheddau dros gyfnod y cynllun 15 mlynedd, neu 575 y flwyddyn. Mae'n bwysig nodi bod y senario hon yn defnyddio'r ffigur anheddau o'r CDLl mabwysiedig yn unig. Nid yw'n defnyddio unrhyw dybiaethau blaenorol ar gyfer ffrwythlondeb, marwoldeb neu fudo gan fod y tybiaethau yn y CDLl mabwysiedig wedi'u paratoi'n wreiddiol ar ddechrau cyfnod y cynllun (2006/7) ac ers hynny bu newid demograffig sylweddol wrth i gyfraddau genedigaethau ddisgyn ac uwch. Mae cyfraddau marwolaethau bellach yn golygu y rhagwelir y bydd newid naturiol yn arwain at ostyngiad yn y boblogaeth, yn hytrach na bod yn brif yrrwr ar gyfer twf poblogaeth.

7.100 Mae'r senario'n rhagdybio y bydd ffrwythlondeb a marwolaethau yn adlewyrchu tueddiadau'r gorffennol, yn unol â'r amcanestyniadau seiliedig ar 2018, gan yr ystyrir bod y ffigurau hyn yn rhesymol. Bydd y boblogaeth ychwanegol sydd ei hangen i gwrdd â'r ffigur o 575 annedd y flwyddyn yn cael ei gyflawni trwy fudo, yn hytrach na newid naturiol, gyda thybiaeth y bydd llai o bobl yn symud allan o'r Fwrdeistref Sirol a mwy o bobl yn symud i mewn. Tybir y bydd mudo net yn fewnol yn bennaf (preswylwyr y DU) ac y bydd y cyfraddau mudo rhyngwladol yn aros yn gyson ar lefel amcanestyniadau sail 2018 o +43 o fewnfudwyr rhyngwladol net y flwyddyn.

7.101 O dan y senario hon, byddai'r boblogaeth yn cynyddu 16,000, sy'n cyfateb i 1,067 o bobl ychwanegol y flwyddyn – cynnydd o 8.8% yn y boblogaeth. Fel yn yr holl senarios a brofwyd, bydd newid naturiol negyddol (mwy o farwolaethau na genedigaethau), felly byddai'r twf yn y boblogaeth yn gyfan gwbl oherwydd mudo – cynnydd net mewn 1,317 o bobl y flwyddyn. Byddai hyn yn cynrychioli cynnydd mewn mudo sydd dros 12 gwaith y lefel a brofwyd mewn tueddiadau hirdymor yn y gorffennol.

7.102 Byddai nifer yr aelwydydd o dan y senario hon yn cynyddu 10.8% i 88,657 erbyn 2035.

7.103 Yn yr addasiad senario ar gyfer cyfraddau aelodaeth 19-29, mae'r cyfraddau aelwydydd ac anheddau yn parhau'n sefydlog. Fodd bynnag, gan fod y cyfraddau aelodaeth ar gyfer pobl ifanc 19-29 oed yn cael eu cadw ar lefelau 2020, bydd yn golygu erbyn 2035 na fydd unrhyw gynnydd yn y grŵp oedran hwn sy'n byw mewn aelwydydd mwy na gostyngiad yn y niferoedd sy'n byw ar aelwydydd llai. O'u cymharu â'r prif amcanestyniadau seiliedig ar 2018, bydd hyn yn golygu cyfran uwch o bobl mewn aelwydydd llai. Byddai'r boblogaeth sydd ei hangen i lenwi'r aelwydydd llai hyn yn is, gan y bydd llai o bobl fesul cartref. O ganlyniad, mae cyfanswm y cynnydd yn y boblogaeth yn is o dan yr addasiad hwn (8.3% yn hytrach nag 8.8%) ac mae'r mudo net sydd ei angen i gwrdd â'r ffigur hwn hefyd yn is (1,209 y flwyddyn o'i gymharu â 1,317).

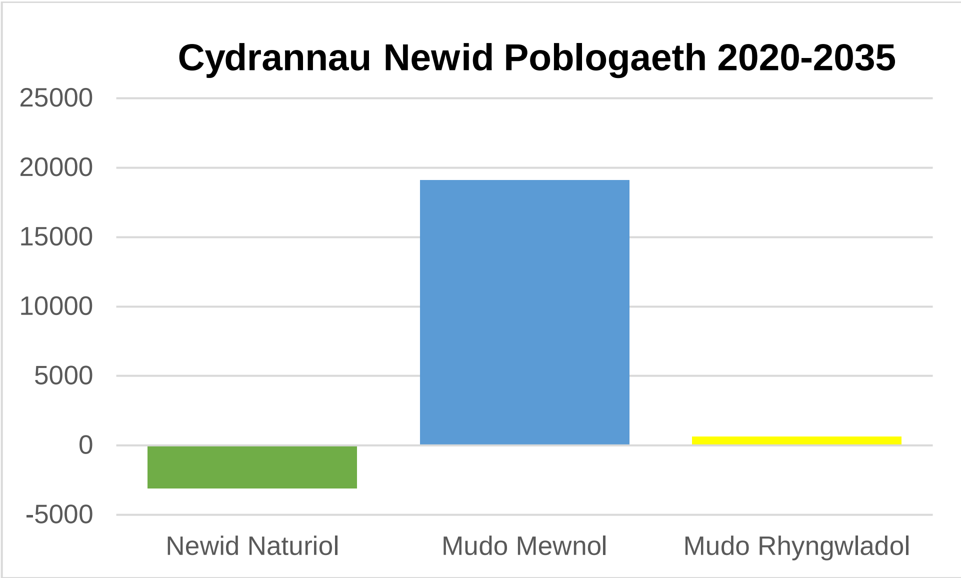

Figure 35: ***Cydrannau newid – Parhad o'r CDLl mabwysiedig***

Strwythur y boblogaeth

7.104 Mae'r pyramid strwythur poblogaeth isod yn darparu cymhariaeth rhwng strwythurau poblogaeth 2020 a 2035. Mae'r ardaloedd glas yn grwpiau oedran y rhagwelir y byddant yn cynyddu erbyn 2035 o'u cymharu â'r hyn y maent ar hyn o bryd, a'r ardaloedd coch yw'r rhai y disgwylir i nifer y bobl yn y grŵp oedran yma leihau erbyn 2035.

7.105 O ganlyniad i'r mewnfudo sylweddol o dan y senario hon, bydd cynnydd yn y boblogaeth gwrywod a benywod ym mron pob grŵp oedran rhwng 18 a 50, a fydd yn helpu i gefnogi gweithgarwch economaidd yn y Fwrdeistref Sirol. Yn gyffredinol, rhagwelir y bydd cynnydd o bron i 9,000 yn fwy o bobl o oed gweithio erbyn 2035, neu 8,200 yn y senario wedi'i haddasu i'r gyfradd aelodaeth.

7.106 Rhagwelir y bydd y boblogaeth 0-15 oed yn gostwng 1,200, sef yr isaf o unrhyw un o'r senarios. Er y rhagwelir y bydd y gyfradd ffrwythlondeb yn parhau ar dueddiadau isel y gorffennol, bydd mewnfudo i Gaerffili o deuluoedd a menywod o oedran cael plant yn helpu i wrthbwyso'r gostyngiad hwn, felly, tra bydd llai o blant ar draws pob grŵp oedran ac eithrio plant dan 2 oed, ni fydd hyn mor arwyddocaol ag mewn senarios eraill.

7.107 Yn ogystal â chynnydd yn y boblogaeth oed gweithio, bydd cynnydd sylweddol hefyd yn y boblogaeth hŷn (67+), a rhagwelir y bydd yn cynyddu 8,800 yn 2035, neu 8,700 yn y senario wedi'i addasu i gyfradd aelodaeth. Fel y dangosir yn Adran 6 (Ffigur 14), mae'r llifau mudo ar gyfer y grŵp oedran hŷn yn is nag ar gyfer grwpiau oedran eraill felly bydd cynnydd mewn mudo yn effeithio'n fwy arwyddocaol ar grwpiau oedran iau. O ganlyniad, disgwylir i nifer y bobl hŷn a ragwelir gynyddu, ond dim ond 1,300 yn fwy o bobl hŷn nag a ragwelwyd yn Senario A, sef y prif amcanestyniad.

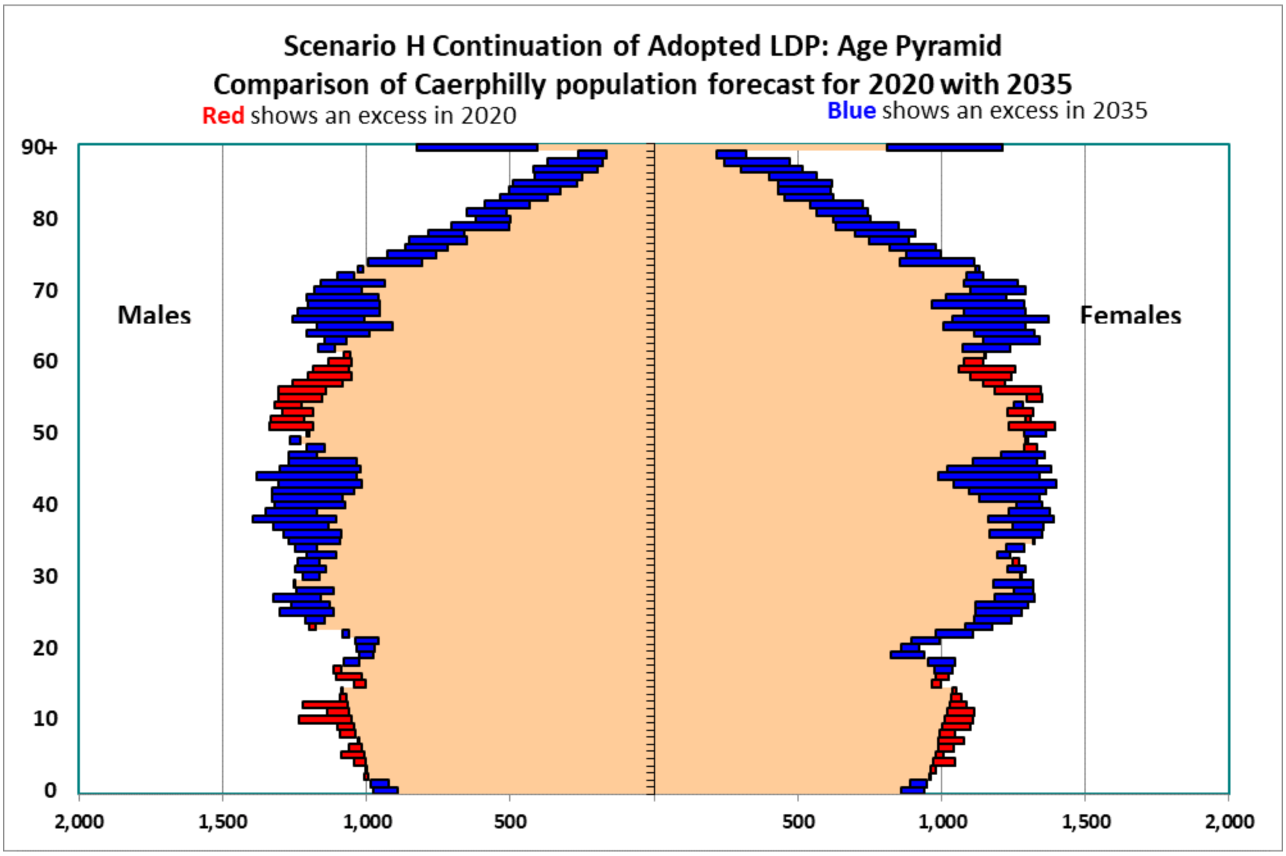

Figure 36: ***Cymharu poblogaeth Caerffili 2020 â 2035 (Parhad o'r CDLl Mabwysiedig)***

Casgliadau Senario H

7.108 Mae Senario H yn rhagweld cynnydd yn y boblogaeth o 8.8%, neu 8.3% yn y senario wedi'i addasu ar gyfer aelodaeth. Mae hyn yn uwch na'r twf yn y boblogaeth a brofwyd yn y blynyddoedd diwethaf a byddai angen lefel mudo sy'n sylweddol uwch na'r hyn a brofwyd o gymharu â thueddiadau hirdymor. Fodd bynnag, byddai'r opsiwn hwn yn gwrthdroi'r gostyngiad a ragwelir yn y boblogaeth oed gweithio trwy ddarparu poblogaeth economaidd weithgar gryfach i gefnogi twf swyddi yn y Fwrdeistref Sirol. Bydd cynnydd yn y boblogaeth hŷn uwchlaw'r hyn y mae'r prif amcanestyniadau'n ei ddangos, ond oherwydd proffil mudwyr, ni fyddai twf y grŵp hwn o'i gymharu â'r prif amcanestyniadau mor sylweddol ag ar gyfer y boblogaeth oed gweithio, gan helpu i cefnogi poblogaeth fwy cytbwys. Byddai hefyd yn lleihau'r graddau y rhagwelir y bydd y boblogaeth oed ysgol yn lleihau.

7.109 O ran adeiladu tai, er mai 575 o anheddau yw'r gofyniad tai blynyddol yn y CDLl mabwysiedig, nid yw'r lefel hon o adeiladu tai wedi'i bodloni ers 2008 ac un o gasgliadau cyson Adroddiadau Monitro Blynyddol olynol yw nad yw'r gofynion tai yn y CDLl wedi'u bodloni. Gan fod y cyflenwad tai yn y gorffennol wedi bod yn is na 575 y flwyddyn, byddai angen dangos y byddai modd cyflawni'r ffigur o 575 yn yr Ail Gynllun Datblygu Lleol Newydd.

SENARIO I – Cyfraddau Adeiladu Tai Tymor Hir

- Cynnydd yn y boblogaeth o 8,884 o bobl - 592 o bobl y flwyddyn ar gyfartaledd (cynnydd o 4.9%)
- Poblogaeth yn 2035 o 190,615 o bobl
- Cynnydd aelwydydd o 5,399 (cynnydd o 7.0%)
- Cyfanswm yr angen am anheddau o **5,595** (**373 o anheddau'r flwyddyn)**
- Mewnfudo net o 781 y flwyddyn
- Rhagamcenir y bydd y boblogaeth oed gweithio (16-66) yn cynyddu 2,668, neu 1,944 gyda chyfraddau aelodaeth wedi'u haddasu
- Cyfraddau aelodaeth aelwydydd wedi'u haddasu, mae cyfanswm yr angen am anheddau yn parhau ar 5,595 ond bydd y cynnydd yn y boblogaeth yn gostwng i 7,990 (4.4%) neu 533 y flwyddyn

7.110 Fel yr eglurir yn Adran 6, mae nifer y tai a gwblhawyd yn y Fwrdeistref Sirol wedi bod yn amrywiol, gan eu bod yn naturiol gysylltiedig ag amodau economaidd. Mae nifer cyfartalog y tai a gwblhawyd yn amrywio'n sylweddol yn dibynnu ar yr amserlenni a ddefnyddir. Mae'n bwysig ystyried cyfnod hwy o amser, gan y bydd hyn yn cynnwys cylch economaidd llawn gyda'r ddau gyfnod o berfformiad economaidd cryf (twf tai) a pherfformiad gwannach hefyd (dirwasgiadau). Mae nifer y tai a gwblhawyd mewn graddfeydd amser blaenorol fel a ganlyn:

- Cyfartaledd 5 mlynedd – 270 o anheddau
- Cyfartaledd 10 mlynedd – 304 o anheddau
- Cyfartaledd 15 mlynedd – 373 o anheddau
- Cyfartaledd 20 mlynedd – 389 o anheddau

7.111 Mae Senario I yn senario a arweinir gan anheddau, sy'n rhagdybio y bydd nifer yr anheddau'n sefydlog ar gyfartaledd 15 mlynedd o 373 y flwyddyn, gan fod 15 mlynedd yn adlewyrchu cyfnod y cynllun. Mae'r cyfartaledd 15 mlynedd yn debyg iawn i'r cyfartaledd 20 mlynedd o 389 o anheddau.

7.112 Mae'r senario'n rhagdybio y bydd ffrwythlondeb a marwolaethau yn adlewyrchu tueddiadau'r gorffennol, yn unol â'r amcanestyniadau seiliedig ar 2018, gan yr ystyrir bod y ffigurau hyn yn rhesymol. Bydd y boblogaeth ychwanegol sydd ei hangen i gwrdd â'r ffigur o 373 o anheddau yn cael ei chyflawni drwy fudo net, yn hytrach na newid naturiol, gan gadw'r boblogaeth bresennol a allai fod wedi symud allan fel arall ac annog pobl newydd i symud i mewn. Rhagdybir y bydd mudo net yn bennaf yn fewnol (preswylwyr y DU) ac y bydd y cyfraddau mudo rhyngwladol yn aros yn gyson ar lefel amcanestyniadau sail 2018 o +43 o fudwyr rhyngwladol net y flwyddyn.

7.113 Byddai'r boblogaeth yn cynyddu o dan y senario hon ar gyfartaledd o 592 o bobl y flwyddyn, neu 8,884, a fyddai'n cyfateb i newid o ychydig llai na 5% dros gyfnod yr amcanestyniad. Byddai aelwydydd hefyd yn cynyddu 7% dros gyfnod y cynllun.

7.114 Yn yr addasiad senario ar gyfer cyfraddau aelodaeth 19-29, mae'r cyfraddau aelwydydd ac anheddau yn parhau'n sefydlog. Fodd bynnag, gan fod y cyfraddau aelodaeth ar gyfer pobl ifanc 19-29 oed yn cael eu cadw ar lefelau 2020, bydd yn golygu erbyn 2035 na fydd unrhyw gynnydd yn y grŵp oedran hwn sy'n byw mewn aelwydydd mwy, na gostyngiad yn y niferoedd sy'n byw ar aelwydydd llai. O'u cymharu â'r prif amcanestyniadau seiliedig ar 2018, bydd hyn yn golygu cyfran uwch o bobl mewn aelwydydd llai. Byddai'r boblogaeth

sydd ei hangen i lenwi'r aelwydydd llai hyn yn is, gan y bydd llai o bobl fesul cartref. O ganlyniad, mae cyfanswm y cynnydd yn y boblogaeth yn is o dan yr addasiad hwn (4.4% yn hytrach na 4.9%) ac mae'r mudo net sydd ei angen i gwrdd â'r ffigur hwn hefyd yn is (719 y flwyddyn o'i gymharu â 781).

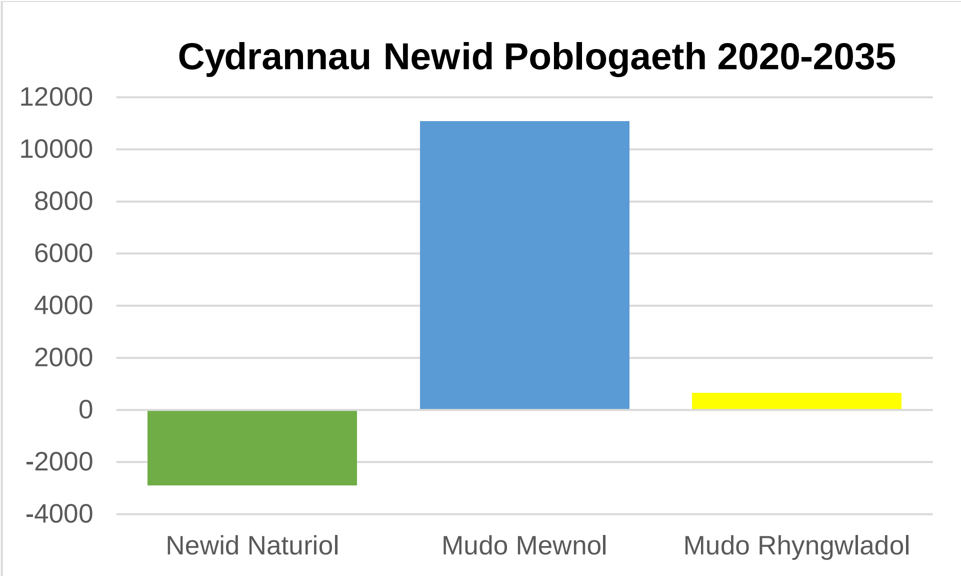

Figure 37: ***Cydrannau newid – Cyfraddau Adeiladu Tai Tymor Hir***

Strwythur y boblogaeth

7.115 Mae'r pyramid strwythur poblogaeth isod yn darparu cymhariaeth rhwng strwythurau poblogaeth 2020 a 2035. Mae'r ardaloedd glas yn grwpiau oedran y rhagwelir y byddant yn cynyddu erbyn 2035 o'u cymharu â'r hyn y maent ar hyn o bryd, a'r ardaloedd coch yw'r rhai y disgwylir i nifer y bobl yn y grŵp oedran yma leihau erbyn 2035.

7.116 Rhagwelir y bydd y boblogaeth 0-15 oed yn gostwng 1,900, er y rhagwelir y bydd mwy o fabanod yn 2035 o'i gymharu â 2020. Gallai hyn fod oherwydd y niferoedd geni isel yn 2019 a 2020 o'i gymharu â thueddiadau hirdymor.

7.117 Disgwylir i'r boblogaeth oed gweithio (16-66) gynyddu 2,700, a fydd yn helpu i gefnogi twf economaidd yn y Fwrdeistref Sirol ac yn gwrthbwyso'r twf sylweddol yn y boblogaeth hŷn (67+), y rhagwelir y bydd yn cynyddu 8,100.

7.118 Pan gymhwysir yr addasiad cyfradd aelodaeth aelwydydd aelwydydd, bydd y cynnydd yn y boblogaeth oed gweithio yn llai, ond bydd cynnydd o hyd o 1,950 o bobl economaidd weithgar ychwanegol, a fydd yn helpu twf economaidd.

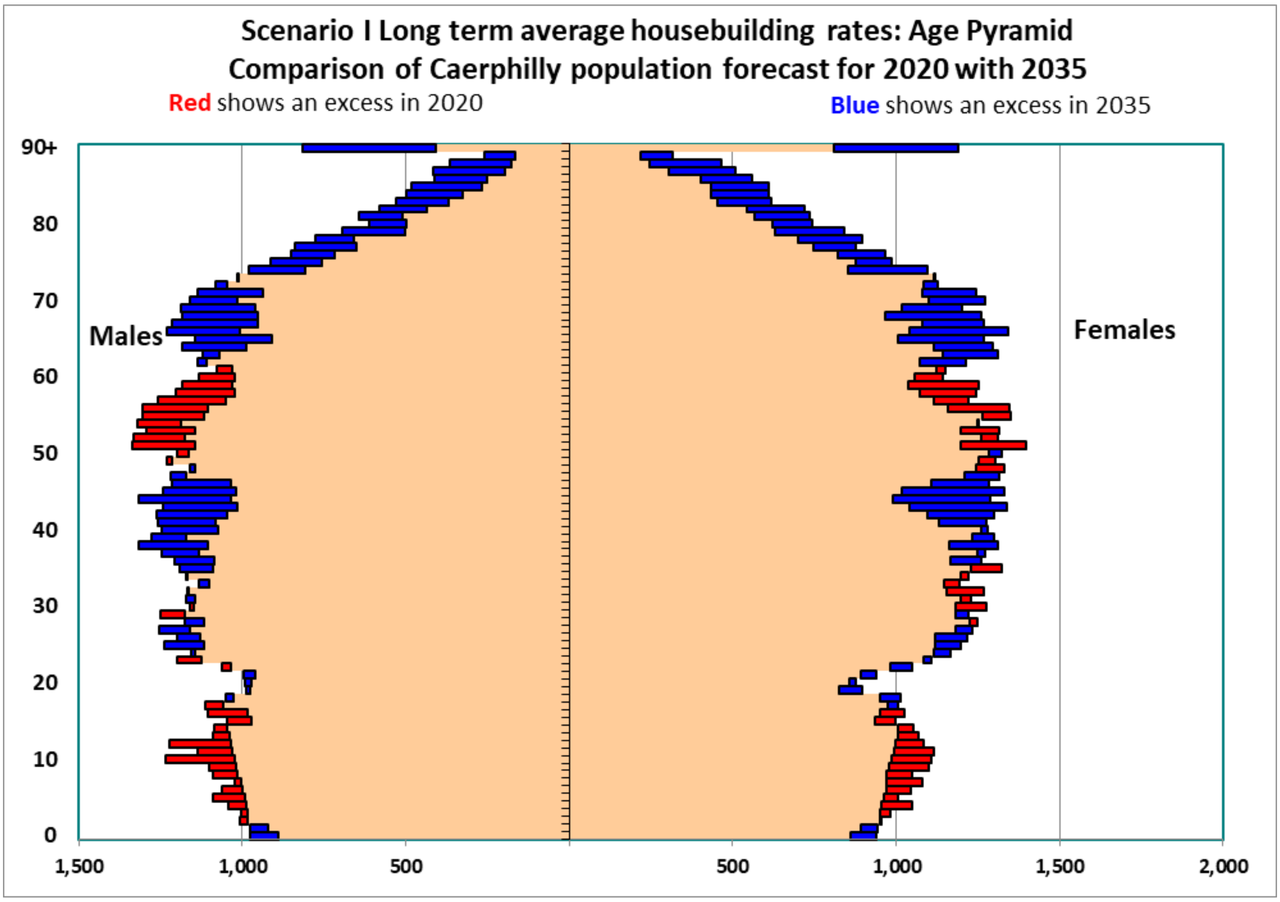

Figure 38: ***Cymhariaeth o boblogaeth Caerffili yn 2020 â 2035 (cyfraddau adeiladu tai cyfartalog hirdymor***

Casgliadau Senario I

7.119 Mae'r senario adeiladu tai hirdymor yn amlwg yn adlewyrchu lefel realistig o adeiladu tai, o ystyried mai dyna sydd wedi'i gyflawni dros gyfnod hir, er ei fod yn uchelgeisiol o'i gymharu â thueddiadau tymor byrrach. Yn gyffredinol, byddai'r senario hon a arweinir gan anheddau yn arwain at gynnydd cadarnhaol yn y boblogaeth (4.9% neu 4.4% yn y senario wedi'i addasu fesul Cyfradd Mudo) a ystyrir yn uchelgeisiol ond yn gyflawnadwy. Bydd yn helpu i gyflawni strwythur poblogaeth lle gall y boblogaeth economaidd weithgar dyfu a helpu i gefnogi darparu swyddi newydd. Fodd bynnag, cwestiynir a yw'r lefel hon o dwf yn ddigon uchelgeisiol i adlewyrchu safle Caerffili o fewn Ardal Dwf Genedlaethol, a dyheadau economaidd Prifddinas-Ranbarth Caerdydd.

SENARIO J –Twf Poblogaeth Oed gweithio Prifddinas-Ranbarth Caerdydd

- Cynnydd yn y boblogaeth o 11,598 o bobl - 773 o bobl y flwyddyn ar gyfartaledd (cynnydd o 6.4%)
- Poblogaeth yn 2035 o 193,329 o bobl
- Cynnydd aelwydydd o 6,513 (cynnydd o 8.4%)
- Cyfanswm yr angen am anheddau o **6,750** (**450 annedd y flwyddyn)**
- Mewnfudo net o 969 y flwyddyn
- Rhagamcenir y bydd y boblogaeth oed gweithio (16-66) yn cynyddu 4,866 neu 4,126 gyda chyfraddau aelodaeth wedi'u haddasu
- Cyfraddau aelodaeth aelwydydd wedi'u haddasu, mae cyfanswm yr angen am anheddau yn parhau ar 5,595 ond bydd y cynnydd yn y boblogaeth yn gostwng i 10,685 (5.9%) neu 712 y flwyddyn

7.120 Mae Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd (PRC) yn nodi'r targed uchelgeisiol o greu 25,000 o swyddi. Mae'r senario hon sy'n cael ei arwain gan anheddau yn ceisio cefnogi nodau twf rhanbarthol PRC trwy osod y gofyniad am anheddau ar lefel a fyddai'n arwain at dwf yn y boblogaeth oed gweithio ar lefel a fyddai'n cefnogi nodau creu swyddi PRC.

7.121 Byddai gofyniad tai o 450 o anheddau'r flwyddyn yn gofyn am gynnydd ym mhoblogaeth y Fwrdeistref Sirol o 6.4%, neu 773 o bobl y flwyddyn. O ran y boblogaeth weithio, byddai hyn yn golygu twf yn y boblogaeth oed gweithio o 4.2%, sydd ar lefel a fyddai'n cefnogi uchelgeisiau twf y Fargen Ddinesig i sicrhau bod gan Gaerffili boblogaeth oed gweithio ar gael i lenwi'r swyddi hyn.

7.122 Mae'r ffigur o 450 o anheddau yn agos at gynrychioli pwynt canol rhwng ffigur cyfraddau adeiladu'r gorffennol o 373 o anheddau'r flwyddyn a ffigur y CDLl mabwysiedig o 575 – lefel a ystyrir yn uchelgeisiol o'i hystyried yn erbyn cyfraddau cyflawni'r gorffennol ond sy'n dal yn gyraeddadwy yn realistig.

7.123 Yn yr addasiad senario ar gyfer cyfraddau aelodaeth aelwydydd 19-29 oed, mae'r cyfraddau aelwydydd ac anheddau yn parhau'n sefydlog. Fodd bynnag, gan fod y cyfraddau aelodaeth ar gyfer pobl ifanc 19-29 oed yn cael eu cadw ar lefelau 2020, bydd yn golygu erbyn 2035 na fydd unrhyw gynnydd yn y grŵp oedran hwn sy'n byw mewn aelwydydd mwy na gostyngiad yn y niferoedd sy'n byw ar aelwydydd llai. O'u cymharu â'r prif amcanestyniadau seiliedig ar 2018, bydd hyn yn golygu cyfran uwch o bobl mewn aelwydydd llai. Byddai'r boblogaeth sydd ei hangen i lenwi'r aelwydydd llai hyn yn is, gan y bydd llai o bobl fesul cartref. O ganlyniad, mae cyfanswm y cynnydd yn y boblogaeth yn is o dan yr addasiad hwn (5.9% yn hytrach na 6.4%) ac mae'r mudo net sydd ei angen i gwrdd â'r ffigur hwn hefyd yn is (906 y flwyddyn o'i gymharu â 969). Yn y senario hon, byddai'r boblogaeth oed gweithio yn cynyddu 3.5%, sy'n dal i fod ar lefel a fyddai'n cefnogi uchelgeisiau rhanbarthol.

7.124 Mae'r senario'n rhagdybio y bydd ffrwythlondeb a marwolaethau yn adlewyrchu tueddiadau'r gorffennol, yn unol â'r amcanestyniadau seiliedig ar 2018, gan yr ystyrir bod y ffigurau hyn yn rhesymol. Bydd y boblogaeth ychwanegol sydd ei hangen i gwrdd â'r ffigur o 450 annedd yn cael ei gyflawni trwy fudo, yn hytrach na newid naturiol, gyda thybiaeth y bydd llai o bobl yn symud allan o'r Fwrdeistref Sirol a mwy o bobl yn symud i mewn. Tybir mai mudo mewnol net (gan drigolion y DU) fydd hyn yn bennaf ac y bydd y cyfraddau mudo rhyngwladol yn aros yn gyson ar y lefel amcanestyniadiadau seiliedig ar 2018 o +43 o fewnfudwyr rhyngwladol net y flwyddyn.

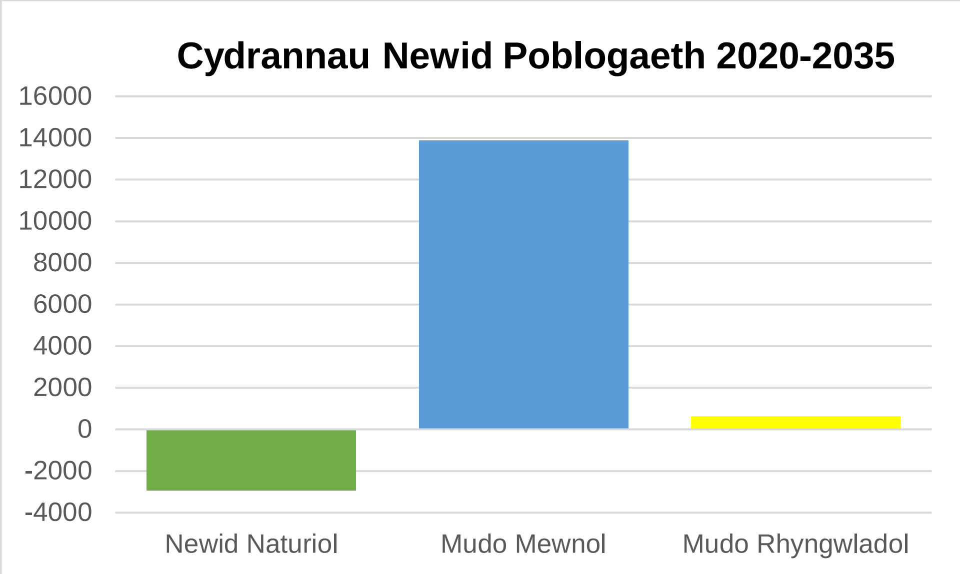

Figure 39: ***Cydrannau newid –Twf Poblogaeth Oed Gweithio PRC***

Strwythur y boblogaeth

7.125 Mae'r pyramid strwythur poblogaeth isod yn darparu cymhariaeth rhwng strwythurau poblogaeth 2020 a 2035. Mae'r ardaloedd glas yn grwpiau oedran y rhagwelir y byddant yn cynyddu erbyn 2035 o'u cymharu â'r hyn y maent ar hyn o bryd, a'r ardaloedd coch yw'r rhai y disgwylir i nifer y bobl yn y grŵp oedran yma leihau erbyn 2035.

7.126 Rhagwelir y bydd y boblogaeth 0-15 oed yn gostwng 1,660, er y rhagwelir y bydd mwy o fabanod yn 2035 o'i gymharu â 2020. Gallai hyn fod oherwydd y niferoedd geni isel yn 2019 a 2020 o'i gymharu â thueddiadau hirdymor.

7.127 Disgwylir i'r boblogaeth oed gweithio (16-66) gynyddu 4,900, a fydd yn helpu i gefnogi twf economaidd yn y Fwrdeistref Sirol ac yn gwrthbwyso'r twf sylweddol yn y boblogaeth hŷn (67+), y rhagwelir y bydd yn cynyddu 8,400.

7.128 Pan gymhwysir yr addasiad cyfradd aelodaeth aelwydydd, bydd y cynnydd yn y boblogaeth oed gweithio yn llai, ond bydd cynnydd o hyd o 4,100 o bobl a allai fod yn economaidd weithgar, a fydd yn helpu twf economaidd.

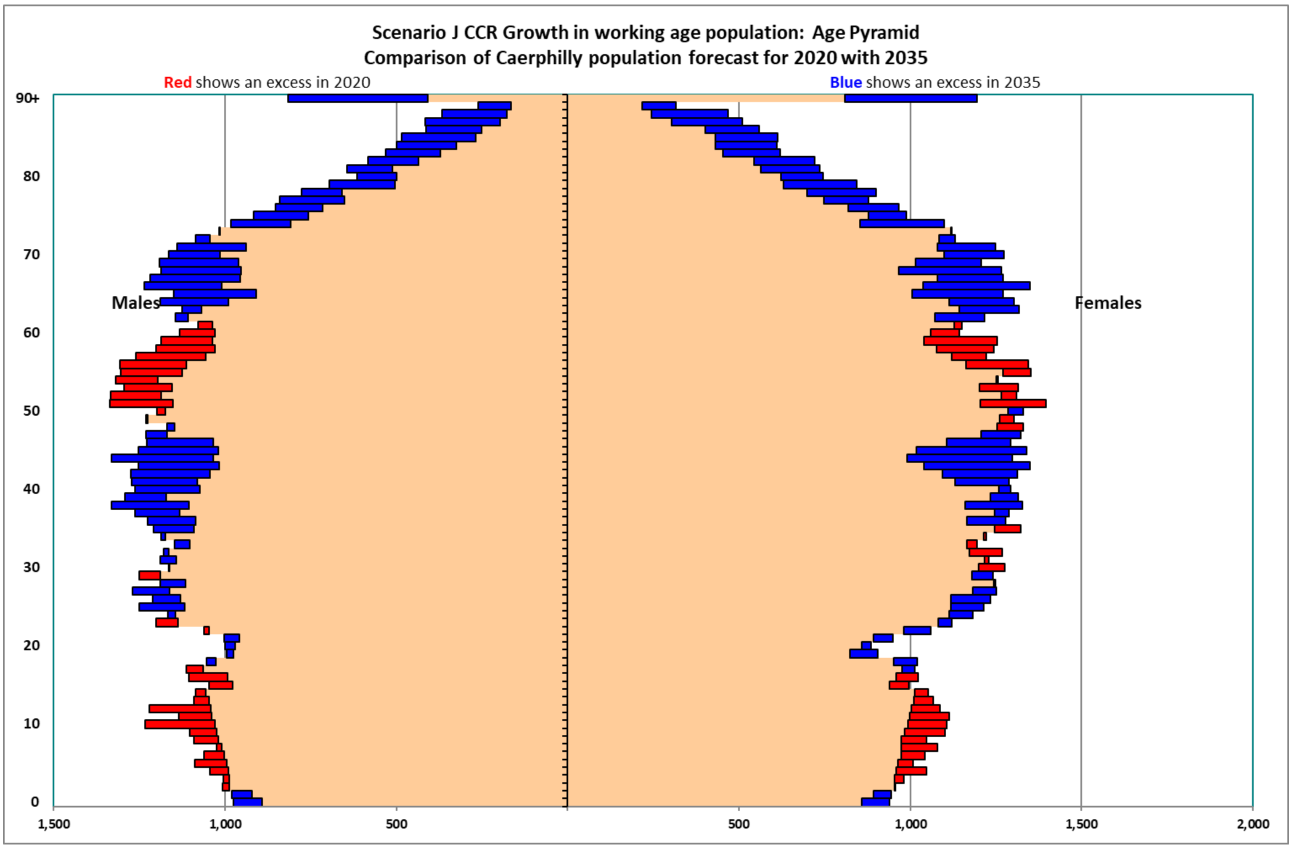

Figure 40: ***Cymharu poblogaeth Caerffili 2020 â 2035 (Twf poblogaeth oed gweithio PRC)***

Senario J Casgliadau

7.129 Byddai lefel y twf a gynigir yn senario Twf Poblogaeth Oed Gweithio PRC yn cefnogi dyheadau twf rhanbarthol gan y bydd gweithlu priodol ar gael i gefnogi creu swyddi yn y rhanbarth yn y dyfodol. Byddai'r senario yn gofyn am gynnydd mewn mudo i lefel sy'n uwch na thueddiadau hirdymor ond a ystyrir yn gyraeddadwy. Mae'r gofyniad anheddau o 450 o anheddau'r flwyddyn yn uwch na thueddiadau hirdymor y gorffennol ond mae ar lefel sy'n uchelgeisiol ond y gellir ei chyflawni.

SENARIO K – Senario Rhagolwg Cyflogaeth Oxford Economics

- Gostyngiad yn y boblogaeth o 8,805 o bobl – gostyngiad cyfartalog o 587 o bobl y flwyddyn (gostyngiad o 4.8%)
- Poblogaeth yn 2035 o 172,926 o bobl
- Gostyngiad aelwydydd o 2,031 (gostyngiad o 2.6%)
- Cyfanswm y gofyniad anheddau o **0 annedd**
- Mewnfudo net o -349 y flwyddyn
- Rhagamcenir y bydd y boblogaeth oed gweithio (16-64) yn gostwng 11,231
- Colli 1,355 o swyddi (gostyngiad o 2%)

7.130 Fel rhan o'r Adolygiad Tir Cyflogaeth (ATC) a baratowyd i gefnogi'r Ail Gynllun Datblygu Lleol Newydd, comisiynwyd Oxford Economics i baratoi rhagolygon economaidd ar gyfer cyfnod y cynllun. Mae'r model rhagweld yn ystyried:

- Rhagolygon cenedlaethol/rhanbarthol – mae'r holl fodelau rhagweld rydym yn eu gweithredu yn gwbl gyson â'r rhagolygon byd-eang a chenedlaethol ehangach sy'n cael eu diweddaru'n fisol.
- Tueddiadau hanesyddol mewn ardal (sy'n ymhlyg yn y ffactorau ochr-gyflenwi sy'n effeithio ar y galw), a ychwanegwyd lle bo'n briodol gan wybodaeth a dealltwriaeth leol o batrymau datblygu economaidd sydd wedi cronni dros ddegawdau o arbenigedd, a
- Perthnasoedd economaidd sylfaenol sy'n cydgysylltu gwahanol elfennau'r rhagolygon.

7.131 Mae Senario K yn adlewyrchu'r rhagolwg galw am lafur sydd wedi'i gynnwys yn yr ATC. Mae hwn yn un o dri dull y mae rhagolygon y gofyniad tir ATC wedi'u cymryd i ystyriaeth, yn unol â Nodyn Cyfarwyddyd Ymarfer Cynllunio Cymru 'Adeiladu Sail Dystiolaeth Datblygu Economaidd i Gefnogi Cynllun Datblygu Lleol'.

7.132 Mae'r ATC yn nodi, o dan y rhagolwg hwn, dros y cyfnod 2020-2035, y rhagwelir y bydd Caerffili yn colli 1,355 o swyddi, sef gostyngiad o 2.0 y cant, o 66,579 yn 2020 i 65,224 yn 2035. Rhagamcenir bod y gostyngiad mewn cyflogaeth yn rhagolwg Oxford Economics yn cael ei ysgogi'n gryf gan golli swyddi yn y sector gweithgynhyrchu, a rhagwelir y bydd 3,452 o swyddi'n llai erbyn 2035. Caiff hyn ei wrthbwyso i ryw raddau gan dwf cyflogaeth net mewn sectorau gan gynnwys gweinyddu a chymorth busnes, adeiladu a phroffesiynol, gwyddonol a thechnegol, ond mae gostyngiad o hyd mewn swyddi, poblogaeth, y boblogaeth oed gweithio, ac aelwydydd o dan y senario hon, gydag allfudo net o 349 o bobl y flwyddyn. O ganlyniad, ni fyddai unrhyw ofyniad am dai newydd o dan y senario hon os edrychir ar ymchwil Oxford Economics ar ei ben ei hun.

7.133 Fel yr eglurwyd yn fanwl yn yr ATC a'r Papur Cefndir Cyflogaeth, o ran defnydd tir, mae rhagolygon Oxford Economics wedi'u defnyddio i ragweld arwynebedd llawr a gofynion tir cyflogaeth, gan ystyried pa sectorau diwydiant sy'n debygol o gymryd tir cyflogaeth a chymhwyso dwysedd cyflogaeth priodol, trosi niferoedd cyflogaeth yn arwynebedd llawr ac yna arwynebedd llawr i alw am dir cyflogaeth. Gan ddefnyddio'r model hwn, ni fyddai unrhyw angen am dir cyflogaeth yn ystod cyfnod y cynllun ac o bosibl mi fyddai yno gyfleoedd i drosi rhywfaint o dir diwydiannol ar gyfer defnyddiau eraill.

7.134 Gan fod y rhagolwg wedi'i baratoi gan Oxford Economics yn hytrach na Popgroup, nid yw'n bosibl ailadrodd elfennau newid yn y boblogaeth, na'r pyramidiau strwythur oedran fel rhan o'r senario hon.

Senario K Casgliadau

7.135 Nid yw ystyried Rhagolygon Cyflogaeth Oxford Economics fel sail i senario yn realistig nac yn ddymunol gan y byddai'n arwain at ddirywiad sylweddol ym mhoblogaeth gyffredinol y Fwrdeistref Sirol, a'r boblogaeth oed gweithio. Mae'r rhagolygon hyn yn cynrychioli senario 'heb ymyrraeth polisi' yn seiliedig ar yr hyn a all ddigwydd yn seiliedig ar ragolygon a thueddiadau hanesyddol, tra mewn gwirionedd mae'r Ail Gynllun Datblygu Lleol Newydd yn cynrychioli dull 'gydag ymyrraeth polisi' a fydd yn ceisio mynd i'r afael â'r newidiadau demograffig a strwythurol sylfaenol a nodir yn y rhagolygon hyn drwy'r dyrannu safleoedd cyflogaeth a thai priodol i annog mewnfudo a chyfleoedd gwaith.

7.136 Mae'r rhagolygon hyn yn rhan o'r sail tystiolaeth ehangach ar gyfer cyflogaeth, ond mae'r ATC yn ystyried ystod o ddulliau o ragweld fel yr argymhellir yng Nghanllawiau Ymarfer Cymru wrth bennu lefel twf cyflogaeth.

8. Ymgysylltu â Rhanddeiliaid

8.1 Cynhaliwyd cyfres o seminarau gyda swyddogion mewnol CBSC, rhanddeiliaid allweddol, aelodau etholedig a chynghorau cymuned a Fforwm Ieuenctid y Cyngor ym mis Medi 2021 i drafod lefel y twf y dylai'r Ail Gynllun Datblygu Lleol Newydd ei gynnwys.

8.2 Rhoddwyd cyflwyniad i gyfranogwyr gyda chyfle i gymryd rhan mewn trafodaethau ar y materion canlynol yn ymwneud â lefel y twf:

- Cyd-destun polisi – Cymru'r Dyfodol a PRC a safle Caerffili o fewn Ardal Dwf Genedlaethol.
- Ystyriaethau ar gyfer pennu gofynion tai – gan gynnwys yr amcanestyniadau, yr AMTLl, y Cynllun Llesiant, aliniad swyddi a chartrefi, ystyriaethau'r Gymraeg a ffactorau cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol ehangach.
- Pwyntiau cadarnhaol a negyddol twf.
- Tueddiadau demograffig.
- Cyfraddau adeiladu tai yn y gorffennol a chyflenwad presennol.
- Senarios poblogaeth a thai.

8.3 Fel rhan o'r seminar, cyflwynwyd y senarios poblogaeth a thai a gafodd eu profi i gyfranogwyr. Cyflwynwyd goblygiadau pob senario poblogaeth o ran oed gweithio, oed ysgol a phoblogaeth pobl hŷn ynghyd ag ystyriaeth o'r cyfraniad y gallai'r opsiwn ei wneud i ddarparu tai fforddiadwy a sut roedd pob un yn cyd-fynd â chyd-destun tueddiadau adeiladu tai hirdymor a chyflenwad tir.

8.4 Er mwyn cynorthwyo'r trafodaethau, cafodd y rhestr hirfaith o senarios ei chyfyngu i restr fer o 4 senario. Roedd yr opsiynau ar y rhestr fer yn cynnwys Prif Amcanestyniad LlC, gan y dylai hynny fod yn rhan sylfaenol o'r sail tystiolaeth, ynghyd â'r tri opsiwn a oedd yn hyrwyddo lefel o adeiladu tai a fyddai'n cyd-fynd â dynodiad Bwrdeistref Sirol Caerffili o fewn yr ardal dwf genedlaethol.

- A – Prif Amcanestyniad seiliedig ar 2018 LlC (198 uned y flwyddyn)
- I – Cyfraddau adeiladu tai hirdymor (373 uned y flwyddyn)
- J – Twf poblogaeth oed gweithio PRC (450 uned y flwyddyn)
- H – Parhad o'r CDLl mabwysiedig (575 uned y flwyddyn)

8.5 Ar ddiwedd y seminar, gofynnwyd i randdeiliaid gwblhau arolwg yn nodi pa rai o'r opsiynau yr oeddent yn eu hystyried oedd fwyaf priodol ar gyfer yr Ail Gynllun Datblygu Lleol Newydd. Os nad oedd ymatebwyr yn cefnogi unrhyw un o'r pedair senario ar y rhestr fer, roedd cyfle ar gael iddynt nodi pa senarios eraill yr oeddent yn eu hystyried yn briodol. Mae Ffigur 41, isod, yn nodi'r allbwn yn y bleidlais. Mynegodd dros hanner yr ymatebwyr (51%) gefnogaeth i Senario J Twf Poblogaeth Oed Gweithio PRC fel y senario a ffefrir, gyda 29% yn cefnogi Senario I Cyfraddau Adeiladu Tai Hirdymor, 16% yn cefnogi Prif Amcanestyniad LlC a 4% yn cefnogi parhad o'r CDLl mabwysiedig.

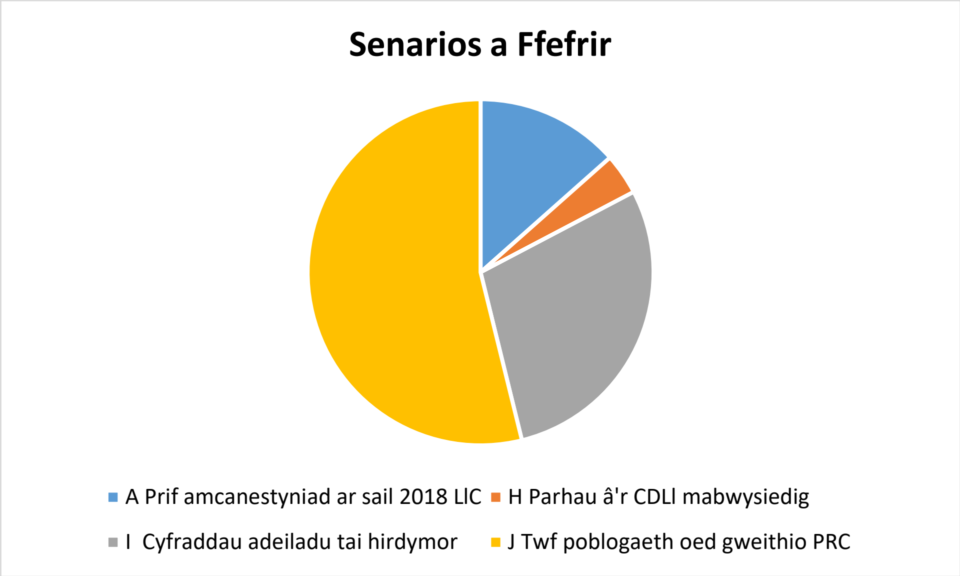

Figure 41: ***Dewisiadau Rhanddeiliaid ar gyfer Senarios Twf***

8.6 Yn seiliedig ar drafodaethau yn y seminarau a'r dadansoddiad demograffig a geir yn y Papur Sail Tystiolaeth, gellir nodi nifer o fanteision ac anfanteision ar gyfer pob un o'r amcanestyniadau, a nodir isod. Mae copi llawn o'r nodiadau o'r Seminarau Lefelau Twf i'w weld yn y Papur Cefndir ar Gyfranogiad Cyn-Adneuo.

Amcanestyniad seiliedig ar 2018 LIC

Newid Poblogaeth (Addasiad Cyfradd Mudo) 2020-2035	1,881
Newid yn y boblogaeth oed gweithio	-2,868
Cyfanswm y gofyniad am anheddau	2,996
Gofyniad anheddau blynyddol	198

Manteision

- Mae'r amcanestyniad yn rhagdybio lefel is o fewnfudo nag opsiynau eraill, a fydd yn debycach i dueddiadau'r gorffennol.
- Gan y byddai'r opsiwn hwn yn arwain at y lefel isaf o adeiladu tai, ystyrir mai dyma fyddai'n cael yr effaith gyffredinol leiaf o ran newid yn yr hinsawdd.
- Ystyrir bod modd cyflawni'r lefel o adeiladu tai gan fod cyfraddau adeiladu tai blynyddol wedi bod yn uwch na'r ffigur hwn yn y rhan fwyaf o flynyddoedd, hyd yn oed ar adegau o ddirwasgiad.

Anfanteision

- Byddai'r gostyngiad yn y boblogaeth oed gweithio, ynghyd â chynnydd yn y boblogaeth hŷn, yn cael effaith ar ffyniant economaidd y Fwrdeistref Sirol. Gall dirywiad yn y gweithlu lleol arwain at gynnydd mewn cymudo i mewn i'r Fwrdeistref Sirol, neu fusnesau'n adleoli i ardaloedd eraill.

- Byddai'r amcanestyniad yn arwain at ostyngiad sylweddol yn y boblogaeth oed ysgol. Gallai hyn fod â goblygiadau i gynaliadwyedd ysgolion lleol.
- Byddai'r cyflenwad tir presennol, gan gynnwys safleoedd â chaniatâd cynllunio a thybiaethau ar gyfer safleoedd bach a safleoedd ar hap, yn fwy na chyfanswm y gofyniad am anheddau. Felly ni fyddai angen dyrannu unrhyw safleoedd tai ychwanegol dros gyfnod y cynllun.
- Mae'r gofyniad anheddau blynyddol o dan y senario hon yn is na lefel yr adeiladu tai a nodwyd gan dueddiadau'r gorffennol. Ni fyddai amcanestyniad sy'n hyrwyddo dirywiad mewn adeiladu tai o'i gymharu â'r hyn a gyflawnwyd yn y gorffennol yn cyd-fynd â Chymru'r Dyfodol, sy'n dynodi Caerffili fel rhan o ardal dwf genedlaethol ac ni fyddai'n cefnogi dyheadau twf Prifddinas-Ranbarth Caerdydd.
- Byddai'r gofyniad anheddau isel yn cyfyngu ar y cyfleoedd i ddarparu tai fforddiadwy i fynd i'r afael â'r angen a nodwyd yn yr AMTLl.
- Gan na fyddai angen dyrannu safleoedd tai, bydd hyn yn cyfyngu ar gyfleoedd i hyrwyddo cynlluniau adfywio neu arallgyfeirio'r stoc tai mewn ardaloedd lle mae angen tai newydd.

I Cyfraddau adeiladu tai tymor hir

Newid Poblogaeth (Addasiad Cyfradd Mudo) 2020-2035	7,990
Newid yn y boblogaeth oed gweithio	1,944
Cyfanswm y gofyniad am anheddau	5,595
Gofyniad anheddau blynyddol	373

Manteision

- Gan fod y tybiaethau'n adlewyrchu cyfraddau adeiladu'r gorffennol dros y 15 mlynedd diwethaf, sy'n cynnwys cyfnodau o ffyniant economaidd a dirwasgiad, ystyrir bod y gofyniad anheddau blynyddol yn realistig ac yn un y gellir ei gyflawni.
- Byddai'r senario hon yn arwain at gynnydd yn y boblogaeth oed gweithio, a fydd yn cefnogi ffyniant economaidd y Fwrdeistref Sirol.
- Byddai angen dyraniadau tai newydd i gyflenwi tua 1,700 o anheddau newydd, unwaith y bydd y cyflenwad presennol wedi'i ddiystyru o'r ffigurau; bydd hyn yn cyfrannu at ddarparu tai fforddiadwy i fynd i'r afael â'r angen a nodwyd yn yr AMTLl.

Anfanteision

- Gan fod Caerffili o fewn ardal dwf genedlaethol Cymru'r Dyfodol, efallai nad yw'r rhagdybiaeth y bydd adeiladu tai yn parhau ar gyfraddau'r gorffennol yn ddigon uchelgeisiol.
- Bydd y boblogaeth oed ysgol yn parhau i ostwng dros gyfnod y cynllun oherwydd y gostyngiad a ragwelir mewn cyfraddau geni, er nad ar y lefelau a nodir yn Senario A.
- Gan fod twf yn cael ei yrru gan fudo, byddai'r opsiwn hwn yn dibynnu ar gynnydd mewn mudo mewnol uwchlaw'r lefelau a brofwyd yn y blynyddoedd diwethaf.

J Twf Poblogaeth Oed Gweithio Prifddinas-Ranbarth Caerdydd

Newid Poblogaeth (Addasiad Cyfradd Mudo) 2020-2035	10,685
Newid yn y boblogaeth oed gweithio	4,126
Cyfanswm y gofyniad am anheddau	6,750
Gofyniad anheddau blynyddol	450

Manteision

- Mae lefel y twf yn uwch na chyfraddau adeiladu'r gorffennol ond mae'n dal i fod ar lefel sy'n gyraeddadwy yn seiliedig ar gwblhau cyfnod y cynllun yn y gorffennol. Ystyrir felly fod modd cyflawni'r ffigur gofyniad anheddau blynyddol.
- Ystyrir bod lefel y twf yn gyson â safle Caerffili fel ardal dwf genedlaethol yng Nghymru'r Dyfodol; mae'n fwy uchelgeisiol seilio twf ar gyfraddau adeiladu'r gorffennol.
- Byddai'r senario hon yn arwain at gynnydd yn y boblogaeth oed gweithio o tua 3.5%, a fydd yn cefnogi ffyniant economaidd y Fwrdeistref Sirol. Mae'r cynnydd yn y boblogaeth weithiol ar lefel a fyddai'n cefnogi dyheadau Prifddinas-Ranbarth Caerdydd o ran twf swyddi.
- Byddai angen dyraniadau tai newydd i gyflenwi tua 3,000 o anheddau newydd, unwaith y bydd y cyflenwad presennol wedi'i ddiystyru o'r ffigurau; bydd hyn yn cyfrannu at ddarparu tai fforddiadwy i fynd i'r afael â'r angen a nodwyd yn yr AMTLl.

Anfanteision

- Bydd gostyngiad yn parhau yn y boblogaeth oed ysgol dros gyfnod y cynllun, ond nid yw'r gostyngiad mor arwyddocaol ag yn Senarios A ac I.
- Gan fod twf yn cael ei yrru gan fudo, byddai'r opsiwn hwn yn dibynnu ar gynnydd mewn mudo mewnol uwchlaw'r lefelau a brofwyd yn y blynyddoedd diwethaf.

H Parhad o'r CDLl mabwysiedig

Newid Poblogaeth (Addasiad Cyfradd Mudo) 2020-2035	15,058
Newid yn y boblogaeth oed gweithio	7,668
Cyfanswm y gofyniad am anheddau	7,095
Gofyniad anheddau blynyddol	575

Manteision

- Ystyrir bod lefel y twf yn gyson â safle Caerffili fel ardal dwf genedlaethol yng Nghymru'r Dyfodol.
- Byddai angen dyraniadau tai newydd i ddarparu tua 5,000 o anheddau newydd, unwaith y bydd y cyflenwad presennol wedi'i ddiystyru o'r ffigurau; bydd hyn yn gwneud y cyfraniad mwyaf arwyddocaol tuag at ddarparu tai fforddiadwy i fynd i'r afael â'r angen a nodwyd yn yr AMTLl.
- Byddai'r senario hon yn arwain at gynnydd yn y boblogaeth oed gweithio, a fydd yn cefnogi ffyniant economaidd y Fwrdeistref Sirol.

Anfanteision

- Nid yw gofyniad y CDLl o 575 o anheddau'r flwyddyn wedi'i gyflawni'n gyson yn ystod cyfnod y cynllun blaenorol, ac mae pryderon ynghylch y gallu i gyflawni'r ffigur hwn.
- Bydd y boblogaeth oed ysgol yn parhau i ostwng dros gyfnod y cynllun, ond mae'r effaith yn is nag yn y senarios eraill.
- Gan fod twf yn cael ei yrru gan fudo, byddai'r opsiwn hwn yn dibynnu ar gynnydd sylweddol mewn mudo mewnol uwchlaw'r lefelau a brofwyd yn y blynyddoedd diwethaf.

Grŵp Ffocws y CDLl

8.7 Ystyriodd Grŵp Ffocws y CDLl allbynnau'r seminarau, gan gynnwys manteision ac anfanteision pob un o'r opsiynau twf ar y rhestr fer a chytunwyd ar yr argymhelliad a ganlyn:

Bod Amcanestyniad J, Amcanestyniad Twf Poblogaeth Oed Gweithio PRC, yn cael ei ddefnyddio fel yr amcanestyniad sylfaenol ar gyfer y CDLl.

9. Cysoni Twf Poblogaeth â Chyflogaeth

9.1 Mae aliniad tai a swyddi yn bwysig wrth bennu lefel y twf. Mae'r Llawlyfr Cynlluniau Datblygu yn nodi'n glir "*na ddylai ACLlau ystyried rhagolygon cyflogaeth ar eu pennau eu hunain, ond yn hytrach y berthynas rhwng amcanestyniadau economaidd a demograffig/poblogaeth*." Cydnabyddir nad oes perthynas fathemategol uniongyrchol i bennu hyn, ond mae angen digon o gartrefi i gefnogi twf mewn swyddi, heb gynyddu mewn-gymudo, a digon o swyddi ar gael i gefnogi'r cynnydd a ragwelir yn y boblogaeth.

9.2 Mae Senarios A i K, a gyflwynwyd yn yr adran flaenorol, yn ystyried beth fyddai lefel y twf a nodwyd o dan bob un o'r senarios yn ei olygu i boblogaeth oed gweithio'r Fwrdeistref Sirol. Fodd bynnag, wrth geisio alinio'r boblogaeth â nifer y swyddi sydd eu hangen, rhaid hefyd ystyried tri ffactor arall: cyfraddau gweithgarwch economaidd; cymudo; a diweithdra, gan fod y rhain i gyd yn effeithio ar faint o swyddi sydd eu hangen.

<u>Cyfraddau Gweithgarwch Economaidd</u>

9.3 Gan na fydd pawb o oed gweithio yn economaidd weithgar, mae angen cymryd i ystyriaeth y cyfraddau gweithgarwch economaidd ar gyfer gwahanol grwpiau poblogaeth dros gyfnod y cynllun. Mae'r cymarebau ar weithgarwch economaidd yn ôl grŵp oedran yn cael eu cymryd o Gyfrifiad 2011 ac wedi'u haddasu o'r rhagolygon o Adroddiad Cynaliadwyedd Cyllidol y Swyddfa Cyfrifoldeb Cyllidebol (OBR) ar gyfer pob blwyddyn o gyfnod y cynllun, gan ddefnyddio modiwl data Popgroup Labour Force. Nodir, ar gyfer dynion a merched, y rhagwelir cynnydd yn y gymhareb gweithgarwch economaidd ar gyfer grwpiau oed hŷn erbyn 2035.

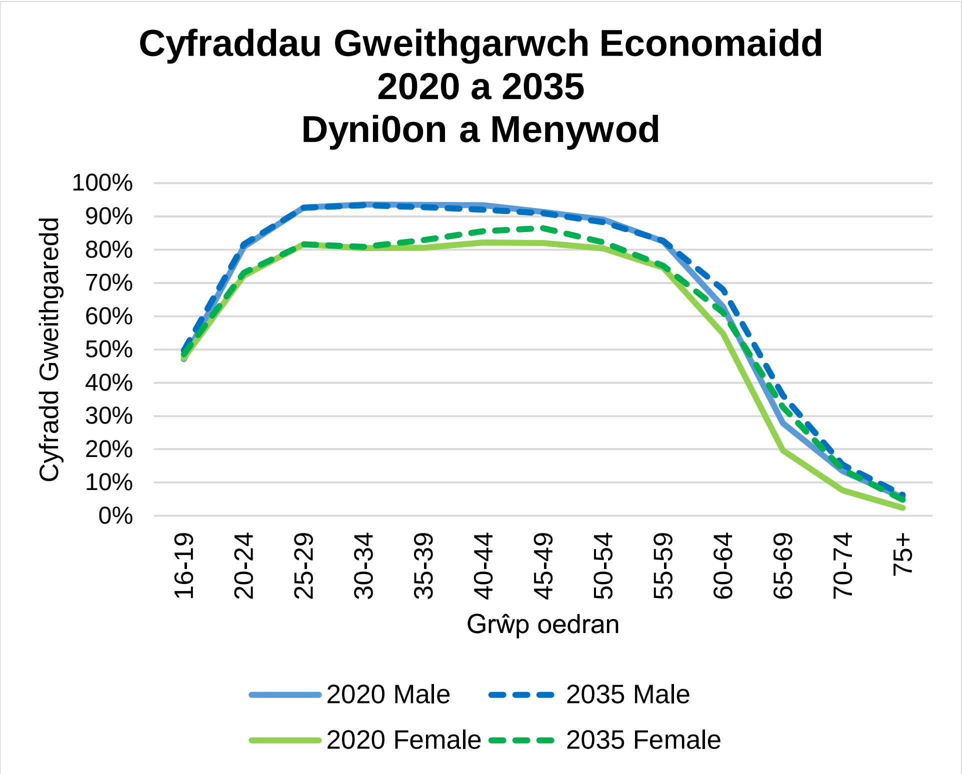

***Figure 42:** Cyfraddau Gweithgarwch Economaidd 2020 o'i gymharu â 2035*
Ffynhonnell: Cyfrifiad 2011 a Chynaliadwyedd Cyllidol y Swyddfa Cyfrifoldeb Cyllidebol – modiwl data Gweithlu Popgroup

Cymhareb Cymudo

9.4 Wrth bennu nifer y swyddi sydd eu hangen, rhaid cydnabod bod yna bobl mewn cyflogaeth sy'n byw yn y Fwrdeistref Sirol, ond nad ydynt yn gweithio yn y Fwrdeistref Sirol. Y gymhareb gymudo yw nifer y trigolion cyflogedig yn yr ardal wedi'i rannu â nifer y bobl â swyddi yn yr ardal. Os yw'r gymhareb gymudo yn fwy nag un, mae mwy o bobl yn cymudo allan o'r ardal nag sy'n cymudo i mewn, mae nifer y gweithwyr preswyl yn fwy na nifer y swyddi. Mae cymhareb gymudo Caerffili yn uchel oherwydd ei hagosrwydd a chysylltiadau trafnidiaeth da i'r cyfleoedd cyflogaeth sydd ar gael yng Nghaerdydd a Chasnewydd. Mae data o Gyfrifiad 2011 yn dangos bod 77,488 o drigolion Caerffili mewn cyflogaeth (h.y. y gweithlu preswyl) yn 2011 a 58,647 o swyddi yn y Fwrdeistref Sirol (cyflogaeth – yn seiliedig ar bobl). Mae hyn yn cyfateb i gymhareb gymudo o 1.32.

9.5 Fel y manylir yn Atodiad 5 o'r Adolygiad Tir Cyflogaeth (ATC), mae rhagolygon Oxford Economics yn cynnwys data wedi'i ddiweddaru ar sail y ffigurau diweddaraf ar gyfer y gweithlu preswyl a swyddi. Y gymhareb gymudo ar ddechrau cyfnod y cynllun yw 1.28. Mae rhagolygon Oxford Economics yn dangos y rhagwelir y bydd y gymhareb gymudo yn cynyddu'n araf i 1.31 erbyn 2035. Mae'r gymhareb hon wedi'i chynnwys yn y cyfrifiad swyddi.

Cyfradd ddiweithdra

9.6 Y trydydd ffactor yw'r gyfradd ddiweithdra fel cyfran o gyfanswm y gweithlu h.y. yr holl bobl economaidd weithgar hynny sy'n ddi-waith. Bydd yr amcanestyniad o ostyngiad mewn cyfraddau diweithdra yn golygu bod angen mwy o swyddi i ddiwallu anghenion trigolion.

9.7 Mae rhagolygon Oxford Economics yn nodi cynnydd yn y gyfradd ddiweithdra o 5.6% yn 2020 i 6.1% yn 2021. Yna rhagwelir y bydd y gyfradd yn disgyn i 4.9% yn ystod rhan ganol cyfnod y cynllun, cyn cynyddu i 5.1% yn 2035. Y gyfradd ddiweithdra gyfartalog ar gyfer cyfnod y cynllun yw 5.2%.

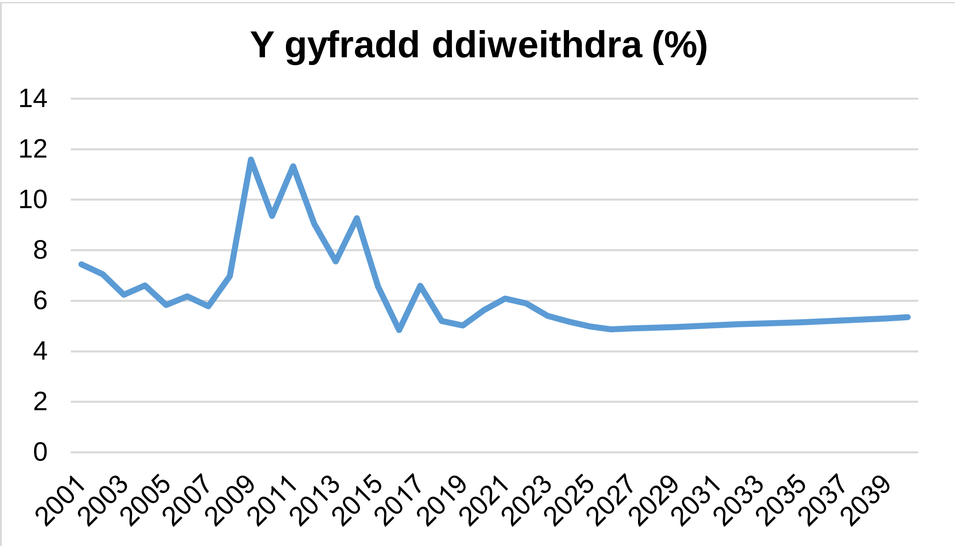

Figure 43: ***Rhagolwg o'r gyfradd ddiweithdra***
Ffynhonnell: Oxford Economics Gorffennaf 2021

9.8 Gan ddefnyddio'r tybiaethau hyn, mae nifer y swyddi y byddai eu hangen i fodloni pob opsiwn wedi'i nodi isod. Mae'r ffigurau hefyd yn cynnwys y profion sensitifrwydd ar gyfer yr addasiadau i'r gyfradd aelodaeth fel y manylwyd yn yr adran flaenorol. Yn y senarios a arweinir gan anheddau, gan fod nifer yr anheddau a'r aelwydydd yn sefydlog, mae parhad tybiedig o'r mathau o aelwydydd 2020 ar gyfer y grwpiau oedran 19-29 yn hytrach na chynnydd mewn aelwydydd mwy ar gyfer y grŵp oedran hwn yn golygu y byddai'r boblogaeth i gynnal yr un nifer o aelwydydd yn is. Mae hyn o ganlyniad yn golygu y byddai angen llai o swyddi.

	Senario	Newid yn y Boblogaeth 2020-2035	Newid Poblogaeth 2020-2035 Addasiad Cyfradd Mudo	Newid Swyddi 2020-2035	Newid Swyddi 2020 – 2035 Addasiad Cyfradd Mudo	Cyfartaledd Newid Swyddi y flwyddyn	Swyddi ar gyfartaledd yn newid y flwyddyn Addasiad Cyfradd Mudo
A	**Prif Amcanestyniad seiliedig ar 2018 LIC**	1,881		-180		-12	
B	**Poblogaeth Uchel seiliedig ar 2018 LIC**	5,499		464		31	
C	**Poblogaeth Isel seiliedig ar 2018 LIC**	-3,313		-852		-57	
D	**Dim Mudo Net**	-2,789		-2,336		-156	
E	**Mudo Cyfartalog Hirdymor (19 Mlynedd)**	-1,002		-1,740		-116	
Dd	**Mudo Cyfartalog Hirdymor (10 Mlynedd)**	-1,137		-1,765		-118	
G	**Mudo cyfartalog de-ddwyrain Cymru**	5,212		942		63	
H	**Parhau â'r CDLl mabwysiedig**	16,004	15,058	6,404	5,954	427	397
i	**Cyfraddau adeiladu tai hirdymor**	8,884	7,990	3,021	2,596	201	173
J	**Twf poblogaeth oed gweithio PRC**	11,598	10,685	4,311	3,876	287	258
K	**Rhagolwg Cyflogaeth Oxford Economics**	-8,806		-1,355		-90	

Table 17: ***Gofynion swyddi yn gysylltiedig â senarios twf***

9.9 Mae Tabl 18 yn nodi na fyddai unrhyw angen am swyddi ychwanegol o fewn cyfnod y cynllun, o dan sawl un o'r senarios. Mae senarios A, C, D, E, F a K i gyd yn dynodi gofyniad negyddol am swyddi, yn gysylltiedig â'r gostyngiad yn y boblogaeth oed gweithio yn y senarios hyn. Mae Senario B (Poblogaeth Uchel seiliedig ar 2018 Llywodraeth Cymru) a

Senario G (mudo cyfartalog de-ddwyrain Cymru) ill dau yn dangos gofyniad swyddi sy'n gysylltiedig â thwf cyffredinol y boblogaeth a'r boblogaeth oed gweithio. Mae'r tair senario a arweinir gan anheddau (H, I a J) yn nodi gofyniad am swyddi o rhwng 201 a 427 o swyddi'r flwyddyn, neu rhwng 173 a 397 o swyddi'r flwyddyn gan ddefnyddio'r senario addasu'r gyfradd aelodaeth aelwydydd.

Adolygiad Tir Cyflogaeth

9.10 Fel rhan o'r Adolygiad Tir Cyflogaeth, gofynnwyd i Grŵp BE adolygu pedwar o'r senarios twf i bennu pa effaith y byddai'r cynnydd yn y boblogaeth oed gweithio yn ei chael ar ofynion swyddi. Roedd y dull hwn yn rhan o ragolwg gweithlu preswyl, yn unol â'r Canllawiau Ymarfer.

9.11 Y pedair senario a brofwyd oedd:

- Senario A: Amcanestyniadau seiliedig ar 2018 Llywodraeth Cymru
- Senario I: Cyfraddau Adeiladu Tai Hirdymor
- Senario J: Twf Poblogaeth Oed Gweithio Prifddinas-Ranbarth Caerdydd
- Senario H: Parhad o'r CDLl Mabwysiedig

9.12 Ystyriwyd Senario A gan mai amcanestyniadau Llywodraeth Cymru yn eu hanfod yw'r man cychwyn ar gyfer ystyried amrywiaeth o senarios. Y tair senario arall oedd yr unig senarios a ddangosodd gynnydd yn y boblogaeth oed gweithio, sy'n angenrheidiol i gefnogi twf swyddi. Ystyriwyd senarios I, J a H gan ddefnyddio'r ffigurau a ddeilliodd o'r profion sensitifrwydd addasu cyfradd aelodaeth aelwydydd.

Senario A	**2020**	**2035**	**Newid yn y Boblogaeth**
0-15	33,490	30,817	-2,673
16-66	116,571	113,703	**-2,868**
67+	31,678	39,100	7,422
Cyfanswm	181,739	183,620	1,881
Senario I	**2020**	**2035**	**Newid yn y Boblogaeth**
0-15	33,489	31,475	-2,014
16-66	116,564	118,508	**1,944**
67+	31,677	39,739	8,062
Cyfanswm	181,731	189,721	7,990
Senario J	**2020**	**2035**	**Newid yn y Boblogaeth**
0-15	33,489	31,740	-1,749
16-66	116,564	120,690	**4,126**
67+	31,677	39,985	8,308
Cyfanswm	181,731	192,416	10,685
Senario H	**2020**	**2035**	**Newid yn y Boblogaeth**
0-15	33,489	32,171	-1,318
16-66	116,564	124,232	**7,668**
67+	31,677	40,386	8,709
Cyfanswm	181,731	196,789	15,058

Table 18: ***Senarios twf poblogaeth a brofwyd yn yr ATC***
Ffynhonnell: Adolygiad Tir Cyflogaeth, Grŵp BE 2021

9.13 Y dull a ddefnyddiwyd yn y model oedd rhannu'r boblogaeth oed gweithio uwch/is fesul sector busnes. Gwnaed hyn drwy gymhwyso'r un rhaniad cyfrannol o sectorau â rhagolygon swyddi Oxford Economics ar gyfer diwedd Cyfnod y Cynllun yn 2035. Mae hyn yn adlewyrchu amcangyfrif gorau Grŵp BE o sut y gallai economi Caerffili edrych yn 2035. Yna gellir cymhwyso'r dull Model Dau yma i nodi'r arwynebedd llawr a'r angen am dir a gynhyrchir gan y twf neu'r dirywiad hwn yn y boblogaeth oed gweithio.

9.14 Yn y model hwn mae'r arwynebedd llawr a'r anghenion tir cyflogaeth a gynhyrchir gan y twf/gostyngiad poblogaeth oed gweithio ychwanegol yn cael eu mesur. Yn ymarferol, dim ond cyfran o'r boblogaeth oed gweithio newydd honno fydd yn economaidd weithgar/mewn cyflogaeth, a bydd rhai yn cymudo allan o'r Fwrdeistref Sirol i weithio. Fodd bynnag, mae'n flaenoriaeth polisi i'r Cyngor sicrhau bod cymaint o'r boblogaeth oed gweithio yn cael eu cyflogi â phosibl a bod cymaint o lafur yn cael ei gadw'n lleol â phosibl. Mae'r Model hwn yn dangos y gofyniad eiddo/tir uchaf a fyddai'n cael ei gynhyrchu o lefelau cyflogaeth uchel/cadw llafur uchel. Felly dylid ei drin fel yr uchafswm gofyniad.

9.15 Mae'r tir sydd ei angen i gefnogi'r pedair senario twf poblogaeth hynny'n llawn wedi'i nodi isod.

Senario A: Amcanestyniadau seiliedig ar 2018 Llywodraeth Cymru

Byddai 2,868 *yn llai* o bobl o oed gweithio yn creu angen o:

- Swyddfeydd B1 – 743 yn llai o weithwyr ar 16 metr sgwâr fesul gweithiwr a chymhareb llain o 40 y cant

  = -2.97 ha
- B2/B8 Diwydiannol – 561 yn llai o weithwyr ar 67 metr sgwâr fesul gweithiwr a chymhareb llain o 40 y cant = -9.40 ha
- Cyfanswm angen net = **-12.37 ha.**

Senario I: Cyfraddau Adeiladu Tai Hirdymor

Byddai 1,944 yn fwy o bobl o oed gweithio yn creu angen o:

- Swyddfeydd B1 – 503 o weithwyr ychwanegol ar 16 metr sgwâr fesul gweithiwr a chymhareb llain o 40 y cant = 2.01 ha
- B2/B8 Diwydiannol – 380 o weithwyr ychwanegol ar 67 metr sgwâr fesul gweithiwr a chymhareb llain o 40 y cant 6.37 ha
- Cyfanswm angen net = **8.38 ha.**

Senario J: Twf Poblogaeth Oed Gweithio Prifddinas-Ranbarth Caerdydd

Byddai 4,126 yn fwy o bobl o oed gweithio yn creu angen o:

- Swyddfeydd B1 – 1,066 o weithwyr ychwanegol ar 16 metr sgwâr fesul gweithiwr a chymhareb llain o 40 y cant = 4.26 ha
- B2/B8 Diwydiannol – 808 o weithwyr ychwanegol ar 67 metr sgwâr fesul gweithiwr a chymhareb llain o 40 y cant 13.53 ha
- Cyfanswm angen net = **17.79 ha.**

Senario H: Parhad o'r CDLl Mabwysiedig

Byddai 7,668 yn fwy o bobl o oed gweithio yn creu angen o:

- Swyddfeydd B1 – 1,982 o weithwyr ychwanegol ar 16 metr sgwâr fesul gweithiwr a chymhareb llain o 40 y cant = 7.93 ha
- B2/B8 Diwydiannol – 1,502 o weithwyr ychwanegol ar 67 metr sgwâr fesul gweithiwr a chymhareb llain o 40 y cant 25.16 ha
- Cyfanswm angen net = **33.09 ha.**

9.16 Mae'r ATC yn amodi'r asesiad, trwy nodi mai dyma'r uchafswm gofyniad tir cyflogaeth yn benodol o'r senarios twf poblogaeth hyn ac nid yw'n rhagolwg o angen a aseswyd yn wrthrychol ar gyfer holl economi Bwrdeistref Sirol Caerffili. Fodd bynnag, mae'n dangos effeithiau economaidd mwyaf yr amcanestyniad o gyfraddau twf poblogaeth oed gweithio o dan y pedair senario. Dylid nodi fel rhan o'r prawf senario hon, yn seiliedig ar ragolygon Oxford Economics, mai dim ond cyfran o'r gweithlu preswyl a fyddai'n gweithio mewn swyddi sy'n gofyn am safle Dosbarth B ac felly mae'r B1/B2/B8 wedi'i gyfrifo yn unol â hynny. Byddai nifer sylweddol o swyddi hefyd mewn sectorau y rhagwelir y byddant yn tyfu megis masnach cyfanwerthu a manwerthu, gwasanaethau llety a bwyd, iechyd, addysg, a gweinyddiaeth gyhoeddus.

9.17 Mae'r ATC yn ystyried amrywiaeth o senarios ar gyfer modelu rhagolygon tir, gan gynnwys senarios ynghylch cwblhau adeiladau yn y gorffennol a rhagweld galw am lafur yn seiliedig ar newid cyflogaeth a ragwelir ar draws sectorau a sectorau twf a ragwelir. Crynhoir hyn yn y Papur Cefndir Cyflogaeth.

9.18 Mae paragraff 5.39 o'r Llawlyfr Cynlluniau Datblygu yn nodi bod yn rhaid i'r CDLl gynnwys "…asesiad eang o newid cyflogaeth disgwyliedig fesul sector a defnydd tir [a] chynnwys targedau meintiol ar gyfer defnydd cyflogaeth Dosbarth B (tir a swyddi)".

9.19 Mae'r gofynion swyddi a nodir yn Nhabl 19 yn gyfanswm gofynion swyddi ar sail strwythur y boblogaeth a ragamcenir ym mhob un o'r senarios gyda thybiaethau priodol wedi'u cynnwys ar gyfer gweithgarwch economaidd, diweithdra a ffactorau cymudo. Yn seiliedig ar y Senario a Ffefrir (J), gyda chyfraddau aelodaeth aelwydydd wedi'u haddasu, byddai angen cyfanswm o 3,876 o swyddi dros gyfnod y cynllun, sy'n cyfateb i 258 o swyddi'r flwyddyn. At ddibenion y cynllun, mae angen ystyried faint o'r swyddi hyn fyddai o fewn defnydd Dosbarth B i gyd-fynd â gofynion y Llawlyfr Cynlluniau Datblygu. Ystyrir hyn yn y Papur Cefndir Cyflogaeth, lle mae'r dadansoddiad sector cyfrannol o Ragolygon Oxford Economics wedi'i gymhwyso ar sail nifer y swyddi a nodwyd yn Senario J. Yn gyffredinol, rhagwelir y bydd 1,766 o'r 3,876 o swyddi a nodwyd yn Senario J o fewn defnydd Dosbarth B gyda'r swyddi sy'n weddill yn y sectorau tu allan i dosbarth B. Ar y sail yma, mae'r Papur Cefndir Cyflogaeth yn argymell bod y cynllun yn cynnwys targed swyddi Dosbarth Defnydd B o 1,766 o swyddi dros gyfnod y cynllun neu 118 o swyddi'r flwyddyn.

10. Cymhariaeth â Chyflenwad Tir

10.1 Er mwyn asesu faint o dir fyddai angen ei ryddhau o dan bob un o'r opsiynau twf, mae angen ystyried y cyflenwad tir presennol. Mae Papur Cefndir ar wahân ar y Cyflenwad Tir ar gyfer Tai wedi'i baratoi, sy'n ystyried nifer yr unedau ar safleoedd gyda chaniatâd cynllunio yn ogystal â'r tai a gwblhawyd ym mlwyddyn gyntaf cyfnod y cynllun, unedau sy'n cael eu hadeiladu a thybiaethau ar gyfer safleoedd ar hap a safleoedd bach. Yn gyffredinol, mae **4,411 o unedau** o fewn y cyflenwad tir presennol.

10.2 Mae lwfans hyblygrwydd o 10% wedi'i gymhwyso i bob un o'r opsiynau, yn unol â'r Llawlyfr Cynlluniau Datblygu. I gyfrifo'r dyraniadau tai y byddai eu hangen yn y cynllun, mae'r cyflenwad tir presennol wedi'i dynnu o gyfanswm yr anheddau ynghyd â lwfans hyblygrwydd.

10.3 O dan Senario A, amcanestyniad seiliedig ar 2018 Llywodraeth Cymru, mae digon o dir ar gael yn y cyflenwad tir presennol i fodloni'r gofyniad anheddau, heb orfod dyrannu unrhyw dir ychwanegol. Mae hyn hefyd yn wir gyda Senarios B, C, D, E, F, G a K, er y byddai gofyniad dyrannu newydd bychan iawn yn ofynnol yn Senarios B a G os caiff cyfraddau aelodaeth aelwydydd eu haddasu,

10.4 Yr unig senarios a fyddai angen dyraniad tir ar gyfer tai newydd yn y cynllun yw Senarios H, I a J. Byddai Senario H angen tir i gael ei ddyrannu ar gyfer tua 5,100 o anheddau, byddai Senario I yn gofyn am ddyrannu tir ar gyfer 1,700 o anheddau a byddai Senario H yn gofyn am ddyrannu tir ar gyfer tua 3,000 o anheddau.

10.5 Yn seiliedig ar ddwysedd cyfartalog o 30 annedd yr hectar, mae'r gofynion tir ar gyfer y senarios a arweinir gan anheddau yn amrywio o 58 Ha i 169 Ha.

10.6 Nid yw'n bosibl cymharu'n uniongyrchol â gofynion tir ar gyfer tai yn y CDLl mabwysiedig oherwydd y gwahaniaethau yn y tybiaethau a ddefnyddiwyd, gan gynnwys lwfansau hyblygrwydd a'r modd y caiff safleoedd â chaniatâd eu trin. Fodd bynnag, yn fras, dyrannodd y CDLl mabwysiedig 260 Ha o dir neu 6,673 o unedau dros gyfnod o 15 mlynedd, sy'n cyfateb i 17.3 Ha/485 o unedau'r flwyddyn felly mae'r dyraniadau tir ym mhob un o'r senarios eraill yn is na'r dyraniadau tir ar gyfer tai yn y gorffennol.

	Senario	Cyfanswm Anheddau	Cyfanswm Anheddau addaswyd ar gyfer Cyfradd Mudo	Ynghyd â lwfans hyblygrwydd o 10%.	Ynghyd â hyblygrwydd o 10% a addaswyd ar gyfer Cyfradd Mudo	Cyflenwad Tir Presennol	Angen dyraniadau tai (anheddau a 10% llai' r cyflenwad presennol	Angen dyraniadau tai (anheddau a 10% llai presennol) addaswyd ar gyfer Cyfradd Mudo
A	**Prif Amcanestyniad seiliedig ar 2018 LIC**	2,550	2,966	2,805	3,263	4,411	-1,606	-1,148
B	**Poblogaeth Uchel seiliedig ar 2018 LIC**	3,979	4,395	4,377	4,835	4,411	-34	424
C	**Poblogaeth Isel seiliedig ar 2018 LIC**	648	1,064	713	1,170	4,411	-3,698	-3,241
D	**Dim Mudo Net**	534	917	587	1,009	4,411	-3,824	-3,402
E	**Mudo Cyfartalog Tymor Hir (19 Mlynedd)**	1,403	1,756	1,544	1,932	4,411	-2,867	-2,479
D d	**Mudo Cyfartalog Tymor Hir (10 Mlynedd)**	1,344	1,696	1,479	1,866	4,411	-2,932	-2,545
G	**Mudo cyfartalog de-ddwyrain Cymru**	3,983	4,348	4,381	4,783	4,411	-30	372
H	**Parhau â'r CDLl mabwysiedig**	8,622	8,625	9,484	9,488	4,411	5,077	5,077
i	**Cyfraddau adeiladu tai tymor hir**	5,595	5,595	6,155	6,155	4,411	1,744	1,744
J	**Twf poblogaeth oed gweithio PRC**	6,750	6,750	7,425	7,425	4,411	3,014	3,014
K	**Rhagolwg Cyflogaeth Oxford Economics**	-1,355	-1,355	-1,490	-1,490	4,411	-1,491	-1,491

Table 19: ***Angen dyraniadau tai ym mhob senario***

11. Casgliadau

11.1 Mae'r papur sail tystiolaeth hwn yn ystyried amrywiaeth o senarios ar gyfer y boblogaeth gyfan, aelwydydd, anheddau, a'r boblogaeth oed gweithio er mwyn llywio'r gofynion tai yn yr Ail Gynllun Datblygu Lleol Newydd. Mae Polisi Cynllunio Cymru yn glir y bydd amcanestyniadau diweddaraf Llywodraeth Cymru yn rhan sylfaenol o'r sail dystiolaeth ar gyfer y cynllun, ond bod angen i awdurdodau cynllunio ystyried a yw elfennau amrywiol yr amcanestyniadau yn briodol ar gyfer eu hardal, ac os nad ydynt, ymgymryd â gwaith modelu, yn seiliedig ar dystiolaeth gadarn, i adnabod opsiynau amgen.

11.2 Mae gan Fwrdeistref Sirol Caerffili boblogaeth sy'n heneiddio, gyda chynnydd sylweddol yn nifer y bobl hŷn nag oed ymddeol gwladol a ragwelir dros gyfnod y cynllun hwn. Yn ystod y blynyddoedd diwethaf, bu gostyngiad yn nifer y genedigaethau a chynnydd yn nifer y marwolaethau, ac am y tro cyntaf yn 2019-20, roedd nifer y marwolaethau yn uwch na nifer y genedigaethau, gan arwain at newid naturiol negyddol, a rhagwelir y bydd y duedd hon yn parhau. Tra yn y gorffennol, ysgogwyd twf yn y boblogaeth gan newid naturiol a mudo, mae mudo bellach yn brif yrrwr twf poblogaeth.

11.3 Rhoddwyd ystyriaeth i Amcanestyniadau Poblogaeth ac Aelwydydd diweddaraf LlC, sef amcanestyniadau seiliedig ar 2018. Mae'r amcanestyniadau hyn yn nodi lefel isel o dwf yn y boblogaeth dros gyfnod y cynllun, wedi'i ysgogi gan fudo. Fodd bynnag, o ran strwythur y boblogaeth, mae'r amcanestyniadau yn nodi cynnydd sylweddol mewn pobl hŷn a dirywiad yn y boblogaeth oed gweithio ac oed ysgol. Bydd hyn yn arwain at strwythur poblogaeth anghytbwys, a fydd â goblygiadau sylweddol i gynaliadwyedd ysgolion a'n gallu i gefnogi twf economaidd a darparu gwasanaethau a seilwaith.

11.4 Gan nad yw Amcanestyniadau LlC yn cael eu hystyried yn ddewis dymunol o safbwynt polisi, mae deg senario arall wedi'u profi i ystyried goblygiadau tybiaethau eraill ynghylch newid naturiol a mudo, nifer yr anheddau a swyddi.

11.5 Mae mater aelwydydd cudd yn bryder sylweddol, gyda Chaerffili â'r maint aelwydydd cyfartalog mwyaf ond un yng Nghymru. Mae amcanestyniadau seiliedig ar 2018 yn dangos y rhagwelir y bydd cyfran y bobl ifanc 19-29 oed sy'n byw ar eu pennau eu hunain (aelwydydd 1 person) neu mewn aelwydydd 2 berson yn gostwng yn sylweddol, tra rhagwelir y bydd nifer y bobl 19-29 oed sy'n byw ar aelwydydd mwy o faint yn cynyddu'n sylweddol. Mae hyn yn arwydd o bobl ifanc yn methu â ffurfio eu haelwydydd eu hunain am resymau fforddiadwyedd. Mae gan lefel y tai y mae'r cynllun yn darparu ar eu cyfer y potensial i fynd i'r afael â'r tueddiadau hyn, gan y bydd darparu cyflenwad digonol o dai newydd, gan gynnwys tai fforddiadwy ar gyfer deiliadaeth rhent cymdeithasol a chanolradd, yn cynnig cyfle i bobl ifanc a all fod yn rhan o aelwydydd cudd, i ffurfio eu haelwydydd eu hunain.

11.6 Mae senarios cyfradd addasu aelodaeth aelwydydd wedi'u profi i ystyried beth fyddai effaith mynd i'r afael â'r mater hwn. Mae'r senario amgen yn rhagdybio y bydd y cyfraddau aelodaeth aelwydydd ar gyfer y grŵp oedran 19-29 yn aros yn gyson ar gyfraddau 2020 drwy gydol cyfnod y cynllun, yn hytrach na gostwng i lefelau nad ydynt efallai'n cael eu hystyried yn realistig nac yn ddymunol. Nid yw cyfraddau aelodaeth yr holl grwpiau oedran eraill wedi'u haddasu a rhagamcenir y byddant yn newid yn unol â'r amcanestyniadau. Canlyniad hyn yw y bydd mwy o bobl iau yn byw mewn aelwydydd llai, felly bydd maint cyfartalog cyffredinol aelwydydd yn gostwng ychydig. Gan y rhagwelir y bydd llai o bobl yn byw ym mhob cartref, bydd angen mwy o dai. Mae hyn yn golygu cynnydd bychan yn nifer yr anheddau yn y senarios a arweinir gan y boblogaeth a gostyngiad bychan yn y boblogaeth gyffredinol yn y senarios a arweinir gan anheddau, i gwrdd â'r un nifer o anheddau.

11.7 Ystyrir bod y senarios addasu aelodaeth aelwydydd yn fwy dymunol o safbwynt polisi, ac felly mae’r rhain wedi’u rhestru fel y senarios posibl a ffefrir yn y tabl isod. Mae’r senarios hefyd yn cynnwys addasiad pellach i ystyried Amcangyfrifon Canol Blwyddyn 2019 a 2020.

	Senarios (gan gynnwys addasiadau Cyfradd Mudo ac addasiadau ar gyfer yr amcangyfrifon canol blwyddyn diweddaraf)	Newid yn y Boblogaeth 2020-2035	% Newid Poblogaeth 2020-2035	Newid Aelwydydd 2020-2035	% Newid Aelwydydd 2020-2035	Cyfanswm Anheddau	Anheddau y flwyddyn	Newid yn y boblogaeth oed gweithio
A	**Prif Amcanestyniad seiliedig ar 2018 LIC**	1,881	1.0	2,862	3.7	2,966	198	-2,868
B	**Poblogaeth Uchel seiliedig ar 2018 LIC**	5,499	3.0	4,241	5.5	4,395	293	-1,842
C	**Poblogaeth Isel seiliedig ar 2018 LIC**	-3,313	-1.8	1,026	1.3	1,064	71	-3,938
D	**Dim Mudo Net**	-2,789	-1.5	884	1.1	917	61	-6,413
E	**Mudo Cyfartalog Tymor Hir (19 Mlynedd)**	-1,002	-0.6	1,695	2.2	1,756	117	-5,380
Dd	**Mudo Cyfartalog Tymor Hir (10 Mlynedd)**	-1,137	-0.6	1,636	2.1	1,696	113	-5,443
G	**Mudo cyfartalog de-ddwyrain Cymru**	5,212	2.9	4,195	5.4	4,348	290	-756
H	**Parhau â’r CDLI mabwysiedig**	15,058	8.3	8,323	10.8	8,622	575	7,668
i	**Cyfraddau adeiladu tai tymor hir**	7,990	4.4	5,399	7.0	5,595	373	1,944
J	**Twf poblogaeth oed gweithio PRC**	10,685	5.9	6,513	8.4	6,750	450	4,126
K	**Senario Rhagolwg Cyflogaeth Oxford Economics**	-8,805	-4.8%	-2031	-2.6%	0	0	-11,231

Table 20: ***Senarios Twf gan gynnwys addasiadau i Gyfraddau Aelodaeth a Dangosyddion Crynswth (Amcangyfrifon Canol Blwyddyn).***

11.8 Crynhoir nifer yr anheddau y byddai eu hangen o dan bob un o’r opsiynau hyn yn Ffigur 44, gan ystyried yr addasiadau i’r gyfradd aelodaeth aelwydydd. Mae nifer yr anheddau’n amrywio o ddim gofyniad yn Senario Rhagolwg Cyflogaeth Oxford Economics (heb ymyrraeth polisi), i 575 o anheddau yn y Senario sy’n parhau â gofyniad tai y CDLI mabwysiedig. Nodir y gyfradd adeiladu gyfartalog hirdymor o 373 o anheddau’r flwyddyn, gyda dau opsiwn yn cynnig lefel o dwf sy’n uwch na hynny.

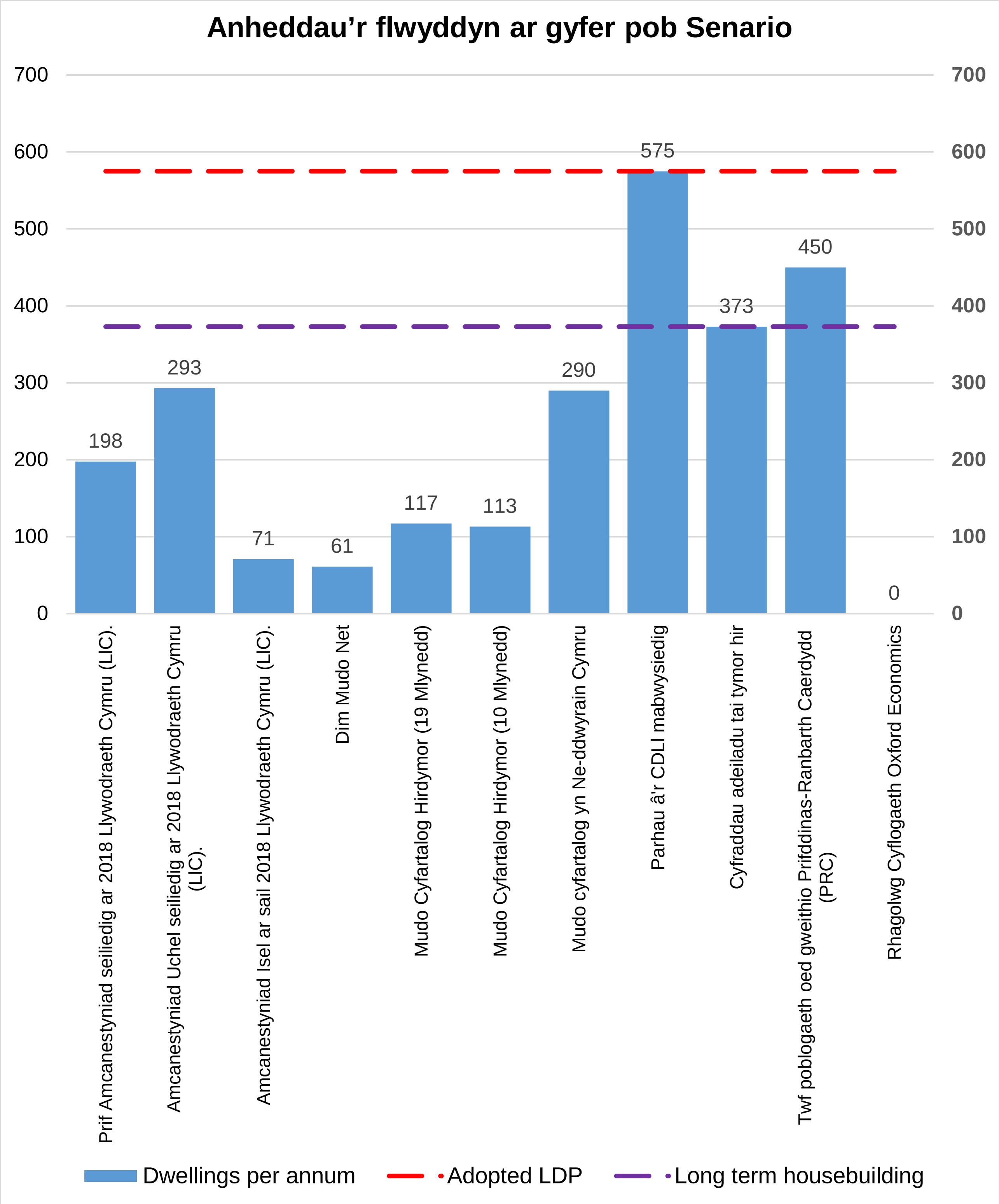

Figure 44: ***Anheddau'r flwyddyn ar gyfer pob senario***

11.9 Mae nifer y swyddi y byddai eu hangen i gefnogi pob un o'r opsiynau twf hefyd wedi'i gyfrifo, gan ystyried y rhagolygon ar gyfer cyfraddau gweithgarwch economaidd, diweithdra a chymarebau cymudo. Mae'r gostyngiad yn y boblogaeth oed gweithio a ragamcenir mewn nifer o'r senarios wedi arwain at amcanestyniad colli swyddi fesul blwyddyn, yn hytrach na thwf swyddi. Dim ond 5 o'r opsiynau a fyddai'n arwain at ofyniad swyddi cadarnhaol yn amrywio o 31 o swyddi'r flwyddyn i 427 o swyddi'r flwyddyn yn y senario twf uchaf.

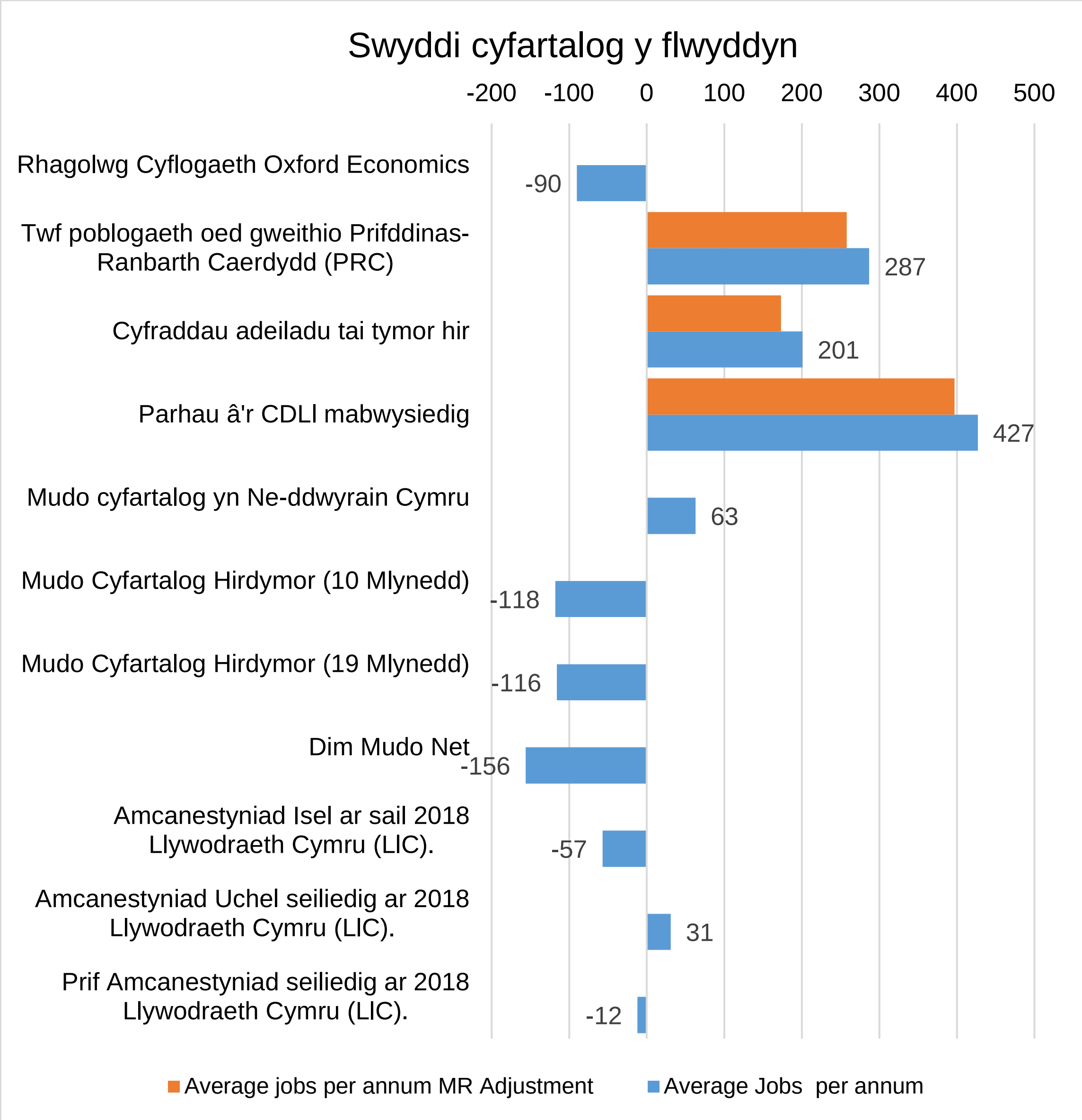

Figure 45: ***Swyddi y flwyddyn ar gyfer pob senario***

11.10 Mae pob un o'r senarios hefyd wedi'u hasesu mewn perthynas â'r cyflenwad tir presennol ar gyfer tai. Cafodd lwfans hyblygrwydd o 10% ei gynnwys yn y gofyniad tai a ddeilliodd o bob senario a didynnwyd y cyflenwad tir presennol o gyfanswm y gofyniad.

11.11 Dim ond 3 o'r opsiynau a brofwyd, sef y tri opsiwn a arweinir gan anheddau, a fyddai'n gofyn am ddyrannu safleoedd newydd yn y cynllun datblygu:

- I - Cyfraddau adeiladu tai tymor hir – Tir i'w ddyrannu ar gyfer 1,700 o anheddau newydd
- J – Twf poblogaeth oed gweithio PRC – Tir i'w ddyrannu ar gyfer 3,000 o anheddau newydd
- H – Parhad o'r CDLl mabwysiedig – Tir i'w ddyrannu ar gyfer 5,100 o anheddau newydd

11.12 Yn yr wyth senario arall, roedd y cyflenwad tir presennol yn uwch na'r gofyniad anheddau felly ni fyddai angen unrhyw ddyraniadau tai newydd.

11.13 Ymgysylltwyd â rhanddeiliaid trwy gyfres o seminarau a oedd yn nodi proffil demograffig y Fwrdeistref Sirol a'r rhestr hir o opsiynau a brofwyd. Cyflwynwyd rhestr fer o opsiynau i randdeiliaid yn cynnwys Prif Amcanestyniad (A) LlC, ynghyd â'r tri opsiwn a arweinir gan anheddau (I, J, K), gan y byddai'r opsiynau hyn yn darparu strwythur oedran mwy cytbwys trwy gynnydd yn y boblogaeth oed gweithio a gofyniad dyrannu tir ar gyfer swyddi a thai, gan gynnwys tai fforddiadwy.

11.14 Yn gyffredinol, roedd rhanddeiliaid o'r farn mai Senario J opsiwn twf poblogaeth oed gweithio Prifddinas-Ranbarth Caerdydd oedd yr un mwyaf priodol i lywio'r Strategaeth a Ffefrir, gan yr ystyriwyd bod lefel y twf yn adlewyrchu sefyllfa'r Fwrdeistref Sirol o fewn Ardal Dwf Genedlaethol yng Nghymru yn y Dyfodol, trwy fod yn uchelgeisiol ond gan barhau i fod yn realistig, yn ogystal â chefnogi'r lefel ranbarthol o greu swyddi a nodwyd fel rhan o'r Fargen Ddinesig.

11.15 Yn unol ag argymhelliad Grŵp Ffocws y CDLl, ystyrir bod y Strategaeth a Ffefrir yn cael ei llywio gan yr opsiwn twf a ganlyn:

Senario J - Twf poblogaeth oed gweithio PRC

Newid Poblogaeth (Addasiad Cyfradd Mudo) 2020-2035	**10,685**
Newid yn y boblogaeth oed gweithio	**4,126**
Cyfanswm y gofyniad am anheddau	**6,750**
Gofyniad anheddau blynyddol	**450**

11.16 Wrth benderfynu ar ofynion tai, mae Polisi Cynllunio Cymru hefyd yn datgan y dylid ystyried yr amcanestyniadau ochr yn ochr â thystiolaeth arall gan gynnwys:

- y cynllun llesiant ar gyfer ardal cynllun.
- tystiolaeth allweddol arall mewn perthynas â materion megis yr hyn y mae'r cynllun yn ceisio ei gyflawni.
- cysylltiadau rhwng cartrefi a swyddi.
- yr angen am dai fforddiadwy.
- ystyriaethau'r iaith Gymraeg.
- ymarferoldeb y cynllun.
- ffactorau cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol ehangach mewn ardal cynllun er mwyn sicrhau creu lleoedd cynaliadwy a chymunedau cydlynol.

11.17 Mae'r materion hyn wedi cael sylw dyledus fel rhan o'r sail tystiolaeth, ac mae crynodeb o sut yr ystyriwyd y materion hyn wedi'i gynnwys yn Atodiad 1.

Atodiad 1 - Asesiad yn erbyn gofynion Polisi Cynllunio Cymru

Mae asesiad o sut yr ystyriwyd pob un o ofynion Polisi Cynllunio Cymru wrth bennu lefel y twf wedi'i grynhoi yn y Tabl isod. Mae hwn yn cyfeirio at dystiolaeth yn y papur cefndir hwn a sail tystiolaeth ehangach yr Ail Gynllun Datblygu Lleol Newydd.

Gofyniad Polisi Cynllunio Cymru	Sut mae wedi cael ei ystyried
Amcanestyniadau diweddaraf Llywodraeth Cymru	Yn unol â PCC a'r Llawlyfr Cynlluniau Datblygu, mae asesiad wedi'i gynnal ar wahanol elfennau'r amcanestyniadau i benderfynu a ydynt yn briodol ar gyfer yr ardal. Ymgymerwyd hefyd â modelu, yn seiliedig ar dystiolaeth gadarn i nodi opsiynau amgen.
Asesiad Marchnad Tai Lleol a'r angen am dai fforddiadwy	Mae AMTLl 2018 wedi'i grynhoi yn Adran 2 o'r papur hwn. Mae'n nodi angen am 282 o unedau fforddiadwy y flwyddyn, gyda'r angen mwyaf yn cael ei nodi yn y Coridor Cysylltiadau Gogleddol a Basn Caerffili. Cydnabyddir y byddai cyfanswm gofyniad tai uwch yn cynyddu gallu'r awdurdod lleol i ddarparu tai fforddiadwy, trwy gytundebau Adran 106 a thrwy ddyrannu tir ar gyfer cynlluniau tai fforddiadwy. Mae hyn wedi bod yn ystyriaeth wrth bennu lefel y twf. Bydd hefyd yn ffactor wrth benderfynu ar y strategaeth ofodol ar gyfer y cynllun i sicrhau bod tir yn cael ei hyrwyddo mewn ardaloedd ag angen tai fforddiadwy. Bydd AMTLl wedi'i ddiweddaru sy'n adlewyrchu'r fethodoleg newydd a gyhoeddwyd yn ddiweddar ar baratoi AMTLl yn cael ei baratoi i gefnogi'r CDLl Adnau.
Cynllun llesiant	Mae amcanion cynllun llesiant y Cyngor wedi'u nodi yn Adran 2. Mae datblygu tai addas i ddiwallu amrywiaeth o anghenion pobl, gan gynnwys tai fforddiadwy yn un o'r materion allweddol a nodwyd drwy ymgysylltu â rhanddeiliaid ac un o'r 4 Amcan yw "Galluogi ein cymunedau i fod yn wydn ac yn gynaliadwy," y mae tai fforddiadwy a chynaliadwy yn elfen allweddol ohonynt.
Cysylltiadau rhwng cartrefi a swyddi	Mae Adran 9 yr adroddiad yn nodi sut mae'r gofynion swyddi wedi'u hystyried fel rhan o bob un o'r senarios twf, a sut mae hyn wedi'i alinio â chanfyddiadau'r Adolygiad Tir Cyflogaeth.
Ystyriaethau'r iaith Gymraeg	Nododd Cyfrifiad 2011 fod 11.2% o boblogaeth Caerffili yn siaradwyr Cymraeg. Mae adroddiad cwmpasu'r Arfarniad o Gynaliadwyedd Integredig, sy'n ymgorffori Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg, yn nodi'r Gymraeg fel ystyriaeth. Bydd y mater hwn yn cael ei ystyried yn fanylach yng nghamau dilynol proses yr ACI. Mae strategaeth iaith Gymraeg y Cyngor yn nodi cam gweithredu i "sefydlu goblygiadau i'r Gymraeg fel rhan

	annatod o ddatblygiadau cynllunio o ran ehangu tai ac addysg, yn enwedig o ran lleoedd ysgol cyfrwng Cymraeg.” Mae cynaliadwyedd pob ysgol yn ystyriaeth allweddol wrth benderfynu ar ofynion tai, a chynigir twf ar lefel sy’n lleihau’r gostyngiad yn y boblogaeth oed ysgol. Mewnfudo o leoedd o fewn y DU sy’n ysgogi’r twf mwyaf yn y boblogaeth, gyda chyfran sylweddol o’r mudo hyn o awdurdodau cyfagos. Nid yw sgiliau ieithyddol mewnfudwyr yn rhywbeth y gall y cynllun ddylanwadu arno ond gall annog mewnfudo o awdurdodau lleol eraill yng Nghymru fod â’r potensial i gefnogi’r Gymraeg. Gallai senarios a fyddai’n arwain at lefelau isel o fewnfudo net ac allfudo uwch ymhlith pobl iau a’r rhai o oed gweithio gael effaith fwy andwyol ar gyfraddau twf o’i gymharu â senarios twf uwch.
Cyflawnadwyedd	Mae’r gallu i gyflawni pob un o’r opsiynau twf wedi’i ystyried yng nghyd-destun cyfraddau adeiladu tai yn y gorffennol ac mae hyn wedi’i gynnwys yn y sylwebaeth yn Adran 7.
Ffactorau cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol ehangach	Mae’r papur cyfranogiad cyn-adneuo yn nodi ystod eang o ffactorau cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol a ystyriwyd gan randdeiliaid wrth drafod lefelau twf. Roedd hyn yn cynnwys materion fel yr angen am boblogaeth gytbwys gyda phoblogaeth oed gweithio gynyddol er mwyn annog ffyniant economaidd a chefnogi’r boblogaeth sy’n heneiddio. Mae lefel o boblogaeth a fyddai’n lleihau’r gostyngiad yn y boblogaeth oed ysgol i helpu cynaliadwyedd ysgolion hefyd yn ystyriaeth bwysig. Mae newid yn yr hinsawdd ac effaith datblygiadau newydd ar yr amgylchedd yn ystyriaeth allweddol y mae angen ei chydbwyso yn erbyn yr angen am ddatblygiad, yn enwedig tai fforddiadwy, gyda’r broses safleoedd ymgeisiol yn sicrhau bod egwyddorion creu lleoedd yn cael eu dilyn a bod tai yn canolbwyntio ar yr ardaloedd mwyaf cynaliadwy.